

Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης
Σχολή Καλών Τεχνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Σχολή Μουσικής και
Οπτικοακουστικών Τεχνών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Σχολή Μουσικών Σπουδών
Τμήμα Μουσικών Σπουδών

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας
Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών
Επιστημών και Τεχνών
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης

18ο ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπό την αιγίδα της Ελληνικής Μουσικολογικής
Εταιρείας

**«Σύγχρονη μουσική δημιουργία, παράδοση και
ανανέωση»**

Στη μνήμη του Κωνσταντίνου Φλώρου (1930-2026)

Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Άρτα, 30 Οκτωβρίου – 1 Νοεμβρίου 2026

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 30 Οκτωβρίου - Εμπορικό Επιμελητήριο Άρτας

	ΑΙΘΟΥΣΑ 1		ΑΙΘΟΥΣΑ 2
10:00	<i>Εγγραφές - Χαιρετισμοί</i>		
11:00- -13:00	Μουσική και πόλη Συντονισμός: Ηλίας Σκουλίδας Ελένη Μπαϊλή: Από τον Αβδούλ Χαμίτ Β' στη δεύτερη Συνταγματική περίοδο: δημόσιοι κοινοτικοί εορτασμοί στην Πρέβεζα (1898-1908) Σταμάτιος Ασπιώτης: Η διαμόρφωση του μουσικού προγράμματος του BBC στη μουσικόφιλη Κέρκυρα. Μια πρώτη ανάγνωση Αιμιλία Βαΐτση: Περί της μουσικής δραστηριότητας του Βόλου κατά τον 19ο αιώνα Χρήστος Λενούτσος: Μπορεί να γραφτεί μουσική ιστορία έξω από τα μεγάλα αστικά κέντρα; Η μουσική ζωή της Λάρισας ως μελέτη περίπτωσης	11:00- -13:00	Ελληνική μουσική δημιουργία (I) Συντονισμός: Θοδωρής Καραθόδωρος Στυλιανή Φούρλα: Η ελληνική μουσική παράδοση ως πηγή έμπνευσης στη σύγχρονη δημιουργία για κουαρτέτο σαξοφώνων: παραδείγματα από το έργο των Μιχάλη Αδάμη, Αθανάσιου Ζέρβα και Pedro Iturralde Ανδριάνα Σουλελέ: Εκφάνσεις του δημοτικού τραγουδιού και του ρεμπέτικου στα έργα του Αλέξανδρου Μαρκέα Δημήτρης Παπαγεωργίου: Παράδοση χωρίς νοσταλγία: υπερπολιτισμική γραφή και ακουστική διαπραγμάτευση στο <i>Oumtuatua</i> Γιώργος Παπουτσής - Γιάννης Ευσταθόπουλος: Η διαδικασία μεταγραφής του έργου <i>Παράφραση 1 – Αποχώρηση</i> για σόλο κιθάρα και ηλεκτρονικά του Γιώργου Παπουτσή: από την αρχική συνθετική θέση έως την επιτέλεση και την ερμηνεία από τον Γιάννη Ευσταθόπουλο
13:00	<i>Μεσημβρινό διάλειμμα</i>		

14:30- -16:00	[ΕΟΜΘΑ] Μουσική Ερμηνεία και Ανάλυση (I) Συντονισμός: Κώστας Χάρδας Κώστας Τσούγκρας: «Έννοια και καταβολές της μουσικής ερμηνείας»: Οι βασικές αρχές της ερμηνευτικής προσέγγισης του Γιώργου Χατζηνίκου (1923-2015) Γαλάτεια Δασκαλάκη: Η ερμηνευτική ανάλυση ως πεδίο ανάδυσης μουσικού νοήματος: προσεγγίζοντας τα Drei Intermezzi op. 117 του Johannes Brahms Θεοδώρα Ιορδανίδου: Performance, a/r/tography και ερμηνεία στο <i>Prélude à l'après-midi d'un faune</i> του Claude Debussy: η καλλιτεχνική έρευνα σε πράξη	14:30- 16:00	Ελληνική Μουσική Δημιουργία (I) Συντονισμός: Δημήτρης Παπαγεωργίου Θοδωρής Καραθόδωρος: <i>Κηρήθρες</i> (2008) για φωνή και ενόργανο σύνολο του Θόδωρου Αντωνίου: αμφίρροπη μελοδότηση, «αφηγηματικοί ρυθμοί» και αιωρούμενη αρμονία Φίλιππος Ντινόπουλος: Μορφή, υλικό και συνθετική γλώσσα στο Duo για Βιολί και Τσέλο του Κώστα Νικήτα Περικλής Κοτίνης: Συνθετική δημιουργία και εργογραφικός κατάλογος της Γκρατσιέλα Παρασκευαΐδη (1940–2017)
16:00	Ξεναγηση στην πόλη της Άρτας με τον Ηλία Σκουλίδα		
18:00- 19:30	[ΕΟΜΘΑ] Μουσική ερμηνεία και ανάλυση (II) Συντονισμός: Κώστας Χάρδας Κώστας Χάρδας: Piandaemonium (Δώδεκα Πιανίστες—Έξι Πιάνα): Αμφισβητώντας τα ειδολογικά όρια Μαριάνθη Φωτοπούλου: Μεταφέροντας τη <i>Messa da Requiem</i> (1874) του Giuseppe Verdi στην οθόνη: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις οπτικοακουστικής ανάλυσης και (ανα)δημιουργία νοήματος της ζωντανά βιντεοσκοπημένης μουσικής επιτέλεσης του Θεόδωρου Κουρεντζή και της MusicAeterna (2019) Μαγδαληνή Καλοπανά: Ιστορικο-αναλυτική και ερμηνευτική προσέγγιση των τραγουδιών για φωνή και πιάνο του Δημήτρη Δραγατάκη	18:00- 19:30	Μουσικολογία και μουσική εκπαίδευση Συντονισμός: Αντώνης Βερβέρης Βασιλική Κωσταγιώργου: Η τζαζ διδασκαλία ως σχεσιακή μαθητεία: Εθνογραφική μελέτη της πανεπιστημιακής τζαζ εκπαίδευσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου μέσω της παιδαγωγικής πρακτικής του Γιώργου Κοντραφούρη Μαρία Ζαρκάδα - Ζωή Διονυσίου: Εθνομουσικολογία και Μουσική Παιδαγωγική: συγκλίσεις, αποκλίσεις και δυνατότητες εφαρμογής στη μουσική εκπαίδευση Νεκταρία Στούκα - Θανάσης Τρικούπης: Η σχολική μουσική των Ελλήνων προσφύγων στη Βαρσοβία

Σάββατο 31 Οκτωβρίου - Εμπορικό Επιμελητήριο Άρτας

	ΑΙΘΟΥΣΑ 1		ΑΙΘΟΥΣΑ 2
09:00- -10:30	[ΕΟΜΘΑ] Μουσική ανάλυση Συντονισμός: Κώστας Τσούγκρας Αλέξανδρος Διονάτος: Η θεμελιώδης συνδρομή του José Elías (περ. 1678-1755) στη διαμόρφωση του ιδιωματικού ισπανικού φουγκοειδούς ρεπερτορίου του 18ου αιώνα Ιωάννης Φούλιας: Ακροβατώντας ανάμεσα στην παράδοση της κλασικής μορφής της σονάτας κοντσέρτου και στην ανανέωσή της κατά τον αρχόμενο μουσικό ρομαντισμό· συμβολή στα 200 χρόνια από τον θάνατο του Carl Maria von Weber (1786-1826) Σόλων Ραπτάκης: Εφαρμογές της σενκεριανής ανάλυσης στην δημοφιλή μουσική: η περίπτωση του Διονύση Σαββόπουλου	09:00- -10:30	Πιανιστικό ρεπερτόριο και ερμηνευτές Συντονισμός: Λορέντα Ράμου Βαλέρι Ισμαγκίλοβ: Δημοσιευμένα έργα Ελλήνων συνθετών για σολιστικό πιάνο: Επιχειρώντας μια πρώτη συνολική αποτίμηση Ρωξάνη Παπαδημητρίου: Γεωργία Μαρία Σαλβάνου: μια Ελληνίδα πιανίστα στην Ιταλική Ραδιοφωνία Απόστολος Παληός: Από την πιστή αναπαραγωγή στη δημιουργική ανασύνθεση: ασκητικός περιορισμός και ενορχηστρωτικός πληθωρισμός στις πιανιστικές μεταγραφές των Brahms και Busoni στη Chaconne του J. S. Bach
10:30	<i>Διάλειμμα για καφέ</i>		
11:00- -12:30	[ΕΟΜΘΑ] Σύγχρονη μουσική Συντονισμός: Κώστας Τσούγκρας Γιώργος Ζερβός: Οι ιδιαιτερότητες της σύγχρονης μουσικής δημιουργίας: συνέχεια ή ρήξη με το παρελθόν; Πηνελόπη Παπαγιαννοπούλου: Συνθετικές τεχνικές ανάδειξης προγραμματικού περιεχομένου και εκφραστικά εργαλεία του παρελθόντος στον 21ο αιώνα με αφορμή το έργο	11:00- -13:30	Επέτειοι συνθετών (I): de Falla, Kurtág, Feldman Συντονισμός: Απόστολος Παληός Γιάννης Ευσταθόπουλος: 150 χρόνια από τη γέννηση του Manuel de Falla: το έργο για κιθάρα <i>Homenaje</i> (1920), αφιέρωμα στον Debussy, σήμερα Δημήτρης Κοτρωνάκης: Από τον Debussy στον Rodrigo και περαιτέρω: το <i>Homenaje pour le Tombeau de Claude Debussy</i>

	«Five Autumnal Fragments» για κουιντέτο πνευστών του Κ. Τσούγκρα Μενέλαος Πειστικός: Οι έννοιες <i>sfumato</i> και <i>wave form</i> ως αναλυτικά εργαλεία στο <i>Canticle of Light</i> του Akira Nishimura		του Manuel de Falla και η αφετηρία της σύγχρονης αισθητικής της κιθάρας Ρωξάνη Παπαδημητρίου: Δραματουργία, Εθνική Ταυτότητα και Μουσικός Μοντερνισμός: Οι όπτερες του Manuel de Falla και η συνεργασία του με τη María Martínez Sierra Κωνσταντίνα Πολυχρονοπούλου: Από την Ανεξαρτησία στη Συν-Δημιουργία: Τρία Μοντέλα Μουσικο-Χορογραφικής Δημιουργίας από τον Feldman και τον Kurtág στη Σύγχρονη Συν-Δημιουργική Πρακτική Σπυρίδων Μάνεσης: Οι επιδράσεις από την τζαζ στο <i>Ebony Concerto</i> του Ίγκορ Στραβίνσκι
12:30-13:30	Ήχος, τεχνολογία και οικολογία Συντονισμός: Δημήτρης Έξαρχος Wiktor Mastela: Σύγχρονη Μουσική Δημιουργία και Παιγνιώδης Επιτέλεση: Τα παιχνίδια ως Ηχογόνες Μουσικές Διεπαφές για Ζωντανή Ηλεκτρονική Μουσική Γιάννης Μυγδάνης: SoundRoutes: ένα μεταψηφιακό περιβάλλον ηχοτοπικής δημιουργίας υπό το πρίσμα της ακουστικής οικολογίας και των διάχυτων μουσικών οικολογιών		
13:30	<i>Μεσημβρινό διάλειμμα</i>		
15:00-17:00	Συνέλευση της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας	15:00-16:15	Αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρτας «Ο Μακρυγιάννης» Εργαστήριο ενσώματης φωνής “Her Monster’s Voice”: Διερευνώντας εκδοχές της σύγχρονης λόγιας δυτικής φωνητικής μουσικής μέσω της μυθολογικής φωνής Κατερίνα Μανιού και φοιτητές/ήτριες της τάξης Λυρικού Τραγουδιού του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

17:00	Διάλειμμα για καφέ		
17:30-20:00	Επέτειοι συνθετών (II): Reich, Χρήστου — Αφιέρωμα στον Γιάννη Ιωαννίδη Συντονισμός: Θανάσης Τρικούπης Κωνσταντίνος Παρισιάδης: Steve Reich: Η αφήγηση μέσα από την επανάληψη — Αναλυτικές προσεγγίσεις υπό το πρίσμα της εξέλιξης της μουσικής του γλώσσας και η περίπτωση του <i>Jacob's Ladder</i> Παλαιολόγος Κάμυα-Μασερούκα: Ταξινομώντας το Χάος και την Τελετουργία: Μουσικολογικές και Αρχαικές Προκλήσεις στην Τεκμηρίωση της Γραφικής Σημειογραφίας του Γιάννη Χρήστου Τριαντάφυλλος Μποστάντζης: Ηχητικές καινοτομίες στο αρχαίο δράμα: Μουσικοί μετασχηματισμοί ανάμεσα σε παράδοση και πειραματισμό την τριετία 1963–1965 Αναστασία Χίντζογλου: Η Αισχύλεια συνθήκη ως μουσικοθεατρικό συμβάν: μετάπραξη και απεδαφικοποίηση στην <i>Anaparastasis I: The Baritone</i> του Γιάννη Χρήστου Θανάσης Τρικούπης: Γιάννης Ιωαννίδης (1930-2026): θέσεις και απόψεις ενός ανανεωτή της νεοελληνικής μουσικής διανόησης	17:30-20:00	[ΕΟΑΦΜ] Μουσική και άλλες τέχνες Συντονισμός: Αναστασία Σιώψη Πανος Βλαγκόπουλος: Συναισθησία και (ατονικό) αριστούργημα ή Ο Schoenberg ως αναστοχαστικός Frenhofer/Gambara Πέτρος Βούβαρης: Διάθεση, νόημα και κινούμενη εικόνα: Η ερμηνευτική κληρονομιά του Schleiermacher και η πρακτική της μουσικής συνοδείας στον βωβό κινηματογράφο της Βαϊμάρης Δημήτρης Έξαρχος: Περί μη-διαφοροποιημένης προσοχής: Klee, Ehrenzweig και πολυφωνική ακρόαση στη μεταπολεμική μουσική του 20ού αιώνα Αναστασία Σιώψη: Για τη μουσικότητα της αρχιτεκτονικής Ιάκωβος Σταϊνχάουερ: Αισθητικές Ερμηνείες της Ετερότητας. Η έννοια της μουσικής και της εικαστικής πολυφωνίας στη θεωρία των T.W. Adorno και B. Waldenfels
20:15-20:30	Αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρτας «Ο Μακρυγιάννης» Απονομή Βραβείου «Απόστολος Κώσπιος» 2026 της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας		
20:30-21:00	Αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρτας «Ο Μακρυγιάννης» Συναυλία της Χορωδίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών		

Κυριακή 1 Νοεμβρίου - Εμπορικό Επιμελητήριο Άρτας

	ΑΙΘΟΥΣΑ 1		ΑΙΘΟΥΣΑ 2
09:00- -10:30	Όπερα: θεματολογία, ρόλοι, πρόσληψη Συντονισμός: Ματίνα Γεροθανάση Αρετή Τζίμπουλα - Άννα-Μαρία Ρεντζεπέρη-Τσώνου: Η θεματολογία του λιμπρέτου της ιταλικής σοβαρής όπερας στις αρχές του 19ου αιώνα: Ροσσίνι, Ντονιτσέτι και Μπελλίνι Τζωρτζίνα Μερεντίτη: Ανάμεσα σε δύο κόσμους: δραματουργικές και μουσικές όψεις του εσωτερικού διχασμού στη Φροσύνη και τον Μουσταφά του Παύλου Καρρέρ Αγγελική Σκανδάλη: Δημοσιεύσεις στον αθηναϊκό τύπο για την πρώτη παράσταση της όπερας <i>Πρωτομάστορας</i> του Μανώλη Καλομοίρη. Ένας αιώνας μετά.	09:00- -10:30	Μεθοδολογίες στην εθνογραφική έρευνα Συντονισμός: Αντώνης Βερβέρης Δήμητρα Μπούτσικου: Μουσική, χορός και ταυτότητα στους βλαχόφωνους πληθυσμούς της Πίνδου: Ζητήματα σχεδιασμού της εθνογραφικής έρευνας και ανίχνευσης της ζωντανής παράδοσης Παντελεήμων Ζαφείρης: Ψηφιακά εργαλεία στην εθνομουσικολογική έρευνα: Ανάλυση και τεκμηρίωση της μουσικής παράδοσης της Ηπείρου Αλεξάνδρα Μπαλάντινα: Μεθοδολογία έρευνας στη μελέτη της δημοφιλούς μουσικής: Εθνογραφικές προσεγγίσεις στο έργο σύγχρονων Ελλήνων ερευνητών
10:30	<i>Διάλειμμα για καφέ</i>		
11:00- -13:00	[ΕΟΟ] Διακαλλιτεχνικές προσεγγίσεις: Λογοτεχνία, Λιμπρέτο, Μουσική Δραματουργία Συντονισμός: Εύη Νίκα-Σαμψών Μαρία Κίτσιου: Gaetano Donizetti, Lucrezia Borgia, 1833, Melodramma - Συγκριτική προσέγγιση του λογοτεχνικού πρωτότυπου του Βίκτωρος Ουγκώ και του λιμπρέτου. Μουσικοδραματουργικές επισημάνσεις	11:00- -13:00	Παράδοση και ανανέωση Συντονισμός: Αλεξάνδρα Μπαλάντινα Αριστοτέλης Δημητρακόπουλος: Το seyir ως cantus firmus: Συνθετική διαμεσολάβηση μεταξύ μακαμικής τροπικότητας και γαλλοφλαμανδικής αντιστικτικής πρακτικής

	Εύη Νίκα-Σαμφών: Giacomo Puccini, Manon Lescaut, 1893, Dramma lirico - Διακαλλιτεχνικές προσεγγίσεις και μουσικές αντανakλάσεις μυθιστορηματικών αφηγήσεων στην όπερα του ύστερου 19ου αιώνα Ματίνα Γεροθανάση: Giacomo Puccini, Madama Butterfly, 1904, una tragedia giapponese - Προσεγγίζοντας τον όρο «ιαπωνική τραγωδία» μέσα από τα στάδια γένεσης, τη διαμόρφωση του λιμπρέτου και της συνθετικής επεξεργασίας του Μαριάννα Σιδερή: Giacomo Puccini, La fanciulla del West, 1910, Opera - Θεατρικό πρότυπο και μουσική δραματουργία		Onur Senturk: Από την αρχειακή καταγραφή στη σύγχρονη δημιουργία: Η αναβίωση (ή ανανέωση) τη μουσικής παράδοσης του κεμανέ Βασίλης Χατζημακρής: Η κρητική λύρα μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης: προς ένα νέο πεδίο σύγχρονης μουσικής δημιουργίας Αντώνης Βερβέρης: «Παρά την Ανατολική του προέλευση...» Το σαντούρι στην Αθήνα του 20ού αιώνα μέσα από μαρτυρίες και καταγραφές στον τύπο της εποχής
13:00	Μεσημβρινό διάλειμμα		
14:30-15:30	Ελεύθερη θεματική Συντονισμός: Γιώργος Παπουτσής Σωκράτης Γεωργιάδης: Η παράδοση L'homme armé στον 20ό και 21ο αιώνα. Μεσσιανισμός και σύμβολα εξουσίας σε περιόδους αέναης κρίσης Raphael Staubli: Σκέψεις για τη μουσική υπό το πρίσμα των Κατηγοριών του Αριστοτέλη	14:30-16:30	Ζητήματα μουσικής επιτέλεσης Συντονισμός: Αντώνης Βερβέρης Αναστασία Γεωργάκη - Ευάγγελος Αγγελάκης - Γιώργος Παπαδημητρίου: Η επίδραση της ακουστικής του χώρου στην ποιότητα του χορωδιακού ήχου στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος CHOROS Παύλος Κόρδης: Η μουσική ανάλυση ως ερμηνευτικό εργαλείο: Ζητήματα διεύθυνσης χορωδίας στο έργο του John Tavener Γιώργος Αποστολόπουλος, Ιωάννα Ζιώγα, Χριστίνα Αναγνωστοπούλου: Δημιουργικότητα και πολυπλοκότητα στον μουσικό αυτοσχεδιασμό: Μία υπολογιστική προσέγγιση Γεώργιος Αγγελάκης: Το τρομπόνι από τον 15ο έως και τον 17ο αι.: Κατασκευαστικές διαφοροποιήσεις και η σύνδεσή τους με την ονοματολογία
15:30-16:30	Ζητήματα ψαλτικής πράξης Συντονισμός: Νίκος Ανδρικός Νίκος Ανδρικός, Μιχάλης Βελεγράκης: Σύγκλιση και ετερότητα στην ψαλτική πράξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου		

	στον 20ό αιώνα. Η περίπτωση του μέλους «Τον Δεσπότην και Αρχιερέα» Σπυριδών Πλούμης: Η έννοια της αυθεντικότητας στην εκτέλεση της ψαλτικής: κριτική εφαρμογή και επέκταση της τυπολογίας του Kíny		
16:30	Διάλειμμα για καφέ		
17:00-20:00	Στρογγυλή Τράπεζα και Ι΄ Συνάντηση του Ακαδημαϊκού Βυζαντινομουσικολογικού Δικτύου και της ΕΟΒΜΣ: Η Ψαλτική Τέχνη και η Βυζαντινή Μουσικολογία στην εκπαίδευση: θεσμοί, μαθήματα, προβληματισμοί και προοπτικές Συντονισμός: Αχιλλέας Χαλδαιάκης και Μαρία Αλεξάνδρου Αχιλλέας Χαλδαιάκης: Η Κατεύθυνση Βυζαντινής Μουσικολογίας και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 'Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλτική Τέχνη' στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α. Θωμάς Αποστολόπουλος: Θεωρητικά εφόδια του σύγχρονου διδασκάλου της Ψαλτικής Γρηγόριος Αναστασίου: Διδάσκοντας Ψαλτική άσώματη Ιωάννης Λιάκος: Η διδασκαλία τα εκκλησιαστικής μουσικής στην Θεολογική Σχολή της Θεσσαλονίκης. Σκέψεις, προβληματισμοί και όραμα Ευαγγελία Σπυράκου: Από τη Φυσική Αναπαράσταση στην Τεχνητή Νοημοσύνη: Νέα Εργαλεία στη Διδασκαλία της Ιστορικά Ενημερωμένης Επιτέλεσης της Ψαλτικής	17:00-18:30 Ψηφιακά αρχεία και βιβλιοθήκες Συντονισμός: Αναστασία Γεωργάκη Τάσος Κολυδάς - Τιμόθεος Κανδύλης-Γεωργακόπουλος: Το πρότυπο Music Encoding Initiative (MEI) ως ερευνητικό εργαλείο στη μουσικολογία: μια μελέτη περίπτωσης με την ψηφιακή κριτική έκδοση της Σονατίνας για πιάνο (1955) του Μίκη Θεοδωράκη Θεόφιλος Σωτηριάδης: Ελληνική Βιβλιοθήκη Σαξοφώνου (ΕΒΣ) στο διαδίκτυο Δέσποινα Αυθεντοπούλου: Ηχητικός Επαναπατρισμός: Από την ψηφιακή τεκμηρίωση στην επανοσηματοδότηση των μουσικών παραδόσεων	18:30-20:30 Ειδική Συνεδρία - «Παλιακά» και μοντέρνα: Τέσσερις μελέτες περίπτωσης πάνω στο κρίσιμο ζήτημα των πανηγυριών Συντονισμός: Γιώργος Κοκκώνης

	Γεώργιος Πατρώνας: Η διδακτική πράξη της Ψαλτικής Τέχνης ως χώρος παιδαγωγικής δημιουργίας Κωνσταντίνος Καραγκούνης: Η Βυζαντινή Οκτωηχία στη σημερινή διδασκαλία, μεταξύ Πράξεως και Θεωρίας Νίκος Ανδρικός: Πρωτογενής συνθετική δημιουργία. Προς μια νέα διδακτική πραγμάτωση στο πεδίο της Εκκλησιαστικής μουσικής Μαρία Αλεξάνδρου: Η συμβολή του Κωνσταντίνου Φλώρου στην εξέλιξη της Νευματικής Επιστήμης και τα οφέλη του έργου του για τη διδασκαλία του μαθήματος της Παλαιογραφίας Βυζαντινής Μουσικής		Ευαγγελία Χαλδαιάκη: Πανηγύρια σε κρίση (:) Κλέιντι Μεχίλλκα: «Παράδοση» και σύγχρονες τάσεις στο λαϊκό κλαρίνο: Παρατηρήσεις στο ερμηνευτικό στυλ του συγκροτήματος Γιάννη Καψάλη-Μάκη Τσίκου Μιχάλης Καραγιάννης: Η δωδεκανησιακή λύρα στη Ρόδο και ο Γιάννης Κλαδάκης Τηλέμαχος Γεώργιος Τσιαχρής: «Ξέρανε οι παλιοί να γλεντάνε τον κόσμο»: Τα πανηγύρια στην Κόνιτσα και οι σύγχρονες επιτελέσεις
20:30	Αίθουσα εκδηλώσεων του Πολιτιστικού Συλλόγου Άρτας «Ο Μακρυγιάννης» Συναυλία του μουσικού συνόλου ARTA SAZ		

Θεματικές συνεδρίες/στρογγυλές τράπεζες, υπό την αιγίδα ερευνητικών ομάδων της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας:

[ΕΟΑΦΜ]: Ερευνητική Ομάδα για την Αισθητική και τη Φιλοσοφία της Μουσικής

[ΕΟΜΘΑ]: Ερευνητική Ομάδα "Μουσική Θεωρία και Ανάλυση"

[ΕΟΟ]: Ερευνητική Ομάδα "Όπερα"

[ΕΟΒΜΣ]: Ερευνητική Ομάδα "Βυζαντινές Μουσικές Σπουδές"

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Παρασκευή 30 Οκτωβρίου

Μουσική και πόλη

Ελένη Μπαϊλή: Από τον Αβδούλ Χαμίτ Β' στη δεύτερη Συνταγματική περίοδο: δημόσιοι κοινοτικοί εορτασμοί στην Πρέβεζα (1898-1908)

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τους δημόσιους κοινοτικούς εορτασμούς στην πόλη της Πρέβεζας κατά την περίοδο 1898-1908. Η έρευνα βασίζεται στο ημερολόγιο του Ι. Μ. Ρέντζου, τα αρχεία της Ι. Μ. Νικοπόλεως και Πρεβέζης και τον τοπικό Τύπο της εποχής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στους πολυχρονισμούς και στα εγκωμιαστικά άσματα προς τον Σουλτάνο, τα οποία αποτελούσαν βασικό στοιχείο της αυτοκρατορικής τελετουργίας κατά την «χαμιδική περίοδο» και λειτουργούσαν ως μέσα προβολής αλλά και επιβολής της Οθωμανικής εξουσίας στο δημόσιο χώρο. Μέσα από την μελέτη αρχειακών τεκμηρίων για σχολικές εορτές, αυτοκρατορικές επετείες και κοινωνικές τελετές, διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο οι μουσικές πρακτικές συνέβαλαν στη διαμόρφωση του αστικού ηχοτοπίου της Πρέβεζας αλλά και ενός κοινού τελετουργικού πλαισίου για τις διαφορετικές θρησκευτικές κοινότητες της πόλης. Παράλληλα, εξετάζονται οι μεταβολές που παρατηρούνται με την επανάσταση των Νεότουρκων και την καθιέρωση του Συντάγματος το 1908, όπου οι δημόσιοι εορτασμοί αποκτούν νέο πολιτικό περιεχόμενο και η έμφαση μετατοπίζεται από το πρόσωπο του Σουλτάνου σε καινούργιες έννοιες όπως η ελευθερία, η ισότητα και η αδελφότητα.

Σταμάτιος Ασπιώτης: Η διαμόρφωση του μουσικού προγράμματος του BBC στη μουσικόφιλη Κέρκυρα. Μια πρώτη ανάγνωση

Το δεύτερο μισό του 20 ου αιώνα, όταν το ελληνικό κράτος προσπαθούσε να ορθοποδήσει, οι όποιες ραδιοφωνικές υποδομές ήταν περιορισμένες. Η Κέρκυρα, με τη μουσική της παιδεία, και με προηγούμενη εμπειρία στον Ραδιοφωνικό Σταθμό Κέρκυρας (Ρ.Σ.Κ.), κατά την περίοδο της Ιταλικής Κατοχής στράφηκε στα «βραχεία κύματα» και τις μουσικές συχνότητες του Βρετανικού Σταθμού. Σε ένα νησί με τεράστια μουσική παράδοση, και βαθιά αγάπη για την κλασική και δη την οπερατική μουσική, ο Βρετανικός Ραδιοφωνικός Σταθμός του BBC βρήκε πρόσφορο έδαφος να εκπέμπει κορυφαία έργα κλασικής μουσικής, και αγκαλιάστηκε θερμά από τους μουσικόφιλους Κερκυραίους. Το ραδιόφωνο αποτέλεσε ένα εργαλείο μουσικής εκπαίδευσης που έδινε στο ακροατήριο τη δυνατότητα να διευρύνει τους μουσικούς του ορίζοντες. Καθώς η Κέρκυρα είχε χάσει το εμβληματικό Δημοτικό Θέατρό της εξαιτίας των βομβαρδισμών του 1943, χωρίς να μπορεί να παρακολουθεί παραστάσεις όπερας, οι μεταδόσεις του βρετανικού ραδιοφώνου αποτέλεσαν μια νέα πνευματική και πολιτιστική προοπτική. Η παρούσα μελέτη εξετάζει αυτές τις μουσικές εκπομπές του Ραδιοφωνικού Σταθμού του BBC, ιδωμένες ως ένα δυναμικό ηχοτοπίο με νέους ορίζοντες και ακούσματα βρετανικού ρεπερτορίου. Υπό το πρίσμα της κερκυραϊκής κοινωνίας μελετάται το μουσικό ρεπερτόριο του Σταθμού (συνθέτες, έργα), και αναδεικνύονται ορχήστρες, μουσικοί και

δημιουργίες του μουσικού βρετανικού γίνεσθαι.

Αιμιλία Βαϊτση: Περί της μουσικής δραστηριότητας του Βόλου κατά τον 19ο αιώνα

Στην παρούσα εισήγηση παρουσιάζεται η μουσική ιστορία της πόλης του Βόλου, κατά τον 19ο αιώνα, με συστηματικές αναφορές στην πολιτιστική δραστηριότητα και τη μουσική εκπαίδευση. Η πολυπολιτισμικότητα και οι μουσικές επιρροές άλλων χωρών, κατά την εν λόγω περίοδο, γίνονται αντικείμενο μελέτης υπό το πρίσμα των παρεμβάσεων στους τομείς ανάπτυξης και της σταδιακής πνευματικής και πολιτισμικής εξέλιξής της πόλης. Επικεντρώνοντας το ενδιαφέρον στο αρχαιακό υλικό της συγκεκριμένης χρονικής περιόδου, πρέπει να τονισθεί η δυσκολία ανεύρεσής του, λόγω συγκεκριμένων συγκυριών της εποχής και φυσικών φαινομένων που επέδρασαν καταστρεπτικά σε μεγάλο μέρος αυτού, κυρίως όσον αφορά στα ανάμνημα των τοπικών εφημερίδων. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο, σχολιάζονται οι νομοθετικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις της εποχής που συνετέλεσαν στην ανάπτυξη της πόλης στον τομέα της μουσικής εκπαίδευσης, τόσο στον χώρο της ιδιωτικής όσο και της δημόσιας παιδείας. Η ανάγκη της κοινωνίας για μία σταθερή και ποιοτική μουσική κίνηση και για μουσική καλλιέργεια γίνεται αισθητή τόσο από έργα υποδομών, όπως η δημιουργία του Δημοτικού Θεάτρου και η ίδρυση πνευματικών σωματείων με ιδιόκτητες εγκαταστάσεις, όσο και από αρχαιακό υλικό που αφορά σε βιβλιοδετημένα χειρόγραφα της εποχής, το οποίο συμβάλει στην κατανόηση των μουσικών επιρροών και της εξέλιξης της μουσικής παιδείας στην αστική κοινωνία του Βόλου.

Χρήστος Λενούτσος: Μπορεί να γραφτεί μουσική ιστορία έξω από τα μεγάλα αστικά κέντρα; Η μουσική ζωή της Λάρισας ως μελέτη περίπτωσης

Η ελληνική μουσική ιστοριογραφία έχει διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό γύρω από τα μεγάλα αστικά κέντρα, με αποτέλεσμα η μουσική ζωή της περιφέρειας να παραμένει συχνά στο περιθώριο της έρευνας. Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει κατά πόσο η μελέτη μιας περιφερειακής πόλης μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην κατανόηση ευρύτερων μηχανισμών συγκρότησης της μουσικής ζωής στη νεότερη Ελλάδα. Αφετηρία αποτελεί η περίπτωση της Λάρισας κατά την περίοδο 1881–1949, όπως αναδεικνύεται μέσα από εκτενή έρευνα αρχαιακών πηγών, τύπου, διοικητικών τεκμηρίων και εκπαιδευτικών αρχείων. Η ανακοίνωση εστιάζει στους θεσμούς μουσικής εκπαίδευσης, στους μουσικούς συλλόγους, στις συναυλιακές δραστηριότητες και στις μορφές κοινωνικής συμμετοχής που συνέβαλαν στη διαμόρφωση ενός οργανωμένου μουσικού περιβάλλοντος. Πέρα από την ανάδειξη τοπικών δεδομένων, στόχος είναι να τεθεί ένας ευρύτερος προβληματισμός σχετικά με τη θέση της περιφέρειας στη μουσικολογική έρευνα. Υποστηρίζεται ότι η μουσική ζωή δεν διαμορφώνεται αποκλειστικά στα μεγάλα πολιτιστικά κέντρα, αλλά αναπτύσσεται μέσα από δίκτυα θεσμών, εκπαιδευτικών πρακτικών, συλλογικών πρωτοβουλιών και κοινωνικών σχέσεων που συχνά παραμένουν αθέατα στις κυρίαρχες ιστορικές αφηγήσεις. Η περίπτωση της Λάρισας προτείνεται ως παράδειγμα μέσα από το οποίο μπορούν να επανεξεταστούν ζητήματα μουσικής ιστοριογραφίας, πολιτιστικής αποκέντρωσης και συγκρότησης της μουσικής ζωής στον ελληνικό χώρο, συμβάλλοντας σε μια ευρύτερη συζήτηση για τις μεθόδους και τα αντικείμενα της σύγχρονης μουσικολογικής έρευνας.

Ελληνική μουσική δημιουργία (I)

Στυλιανή Φούρλα: Η ελληνική μουσική παράδοση ως πηγή έμπνευσης στη σύγχρονη δημιουργία για κουαρτέτο σαξοφώνων: παραδείγματα από το έργο των Μιχάλη Αδάμη, Αθανάσιου Ζέρβα και Pedro Iturralde

Η ελληνική μουσική παράδοση έχει αποτελέσει πηγή έμπνευσης για συνθέτες διαφορετικών εποχών και αισθητικών κατευθύνσεων, βρίσκοντας παράλληλα θέση στο ρεπερτόριο του κουαρτέτου σαξοφώνων. Στοιχεία που προέρχονται από τη βυζαντινή και τη δημοτική μουσική, παραδοσιακές μελωδίες και ρυθμικά πρότυπα μετασχηματίζονται και εντάσσονται σε σύγχρονα έργα, αποκτώντας διαφορετική συνθετική λειτουργία. Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει την αξιοποίηση της ελληνικής μουσικής παράδοσης σε επιλεγμένα έργα για κουαρτέτο σαξοφώνων των Μιχάλη Αδάμη, Αθανάσιου Ζέρβα και Pedro Iturralde. Μέσα από την ανάλυση χαρακτηριστικών μουσικών παραδειγμάτων θα διερευνηθούν οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους οι τρεις συνθέτες προσεγγίζουν, επεξεργάζονται και ενσωματώνουν παραδοσιακό μουσικό υλικό στη συνθετική τους γραφή. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση του Iturralde, καθώς διεκδικεί την εξέταση πέρα από την ελληνική συνθετική δημιουργία και αναδεικνύει την επίδραση της ελληνικής μουσικής παράδοσης σε έναν συνθέτη διαφορετικής πολιτισμικής προέλευσης. Μέσα από αυτή τη συγκριτική προσέγγιση επιχειρείται να αναδειχθεί η παράδοση ως δημιουργική αφετηρία για τη σύγχρονη σύνθεση, αλλά και η συμβολή του συγκεκριμένου ρεπερτορίου στη διάδοση στοιχείων της ελληνικής μουσικής κληρονομιάς πέρα από τα εθνικά της όρια.

Ανδριάννα Σουλελέ: Εκφάνσεις του δημοτικού τραγουδιού και του ρεμπέτικου στα έργα του Αλέξανδρου Μαρκέα

Η μεσογειακή μουσική παράδοση αποτελεί μια αστείρευτη πηγή έμπνευσης για τον Αλέξανδρο Μαρκέα. Τα προσωπικά του ακούσματα συνδιαλέγονται με τα σύγχρονα ιδιώματα που χαρακτηρίζουν την μουσική του γλώσσα δημιουργώντας πρωτότυπους ρυθμούς και ηχοχρώματα. Ενσωματωμένη στη μουσική του μνήμη, η ελληνική μουσική παράδοση (βυζαντινό άσμα, δημοτικό τραγούδι, ρεμπέτικο) εκδηλώνεται με αυθόρμητο τρόπο σε διάφορα έργα του, συχνά ετερογενή μεταξύ τους. Από τις εξειδικευμένες διασκευές δημοτικών τραγουδιών (*Dimotika*, 2003) και την χρήση τροπικότητας (*Taximi*, 2003) έως τον πιο αφηρημένο ήχο (*Cinq souvenirs involontaires*, 2003) που εξελίσσεται και διαμορφώνεται μέσα από τα προσωπικά του φίλτρα, ο Μαρκέας χειρίζεται με τρεις διαφορετικούς τρόπους το παραδοσιακό μουσικό υλικό. Αυτή η τριπλή επεξεργασία ενσαρκώνεται μάλιστα σε ένα και μόνο έργο ελεγειακού χαρακτήρα, στο ορατόριο *Υροκοσμος* (2014), μια ωδή στο ρεμπέτικο. Αναλύοντας τα παραπάνω έργα, η συγκεκριμένη πρόταση έχει σκοπό να αναδείξει πώς ο συνθέτης παραλλάσσει ελεύθερα το δημοτικό τραγούδι και το ρεμπέτικο δημιουργώντας νέους τρόπους ακρόασης της ελληνικής μουσικής κληρονομιάς.

Δημήτρης Παπαγεωργίου: Παράδοση χωρίς νοσταλγία: υπερπολιτισμική γραφή και ακουστική διαπραγμάτευση στο Oumyama

Η ανακοίνωση εξετάζει το Oumyama για κανονάκι και κουαρτέτο εγχόρδων ως πεδίο υπερπολιτισμικής σύνθεσης, διερευνώντας πώς η παράδοση λειτουργεί όχι ως απόθεμα αναγνωρίσιμων ιδιωμάτων, αλλά ως σύνολο τεχνικών, ακουστικών και επιτελεστικών συμπεριφορών. Με αφετηρία τον «τρίτο χώρο» του Homi K. Bhabha και την έννοια της υπερπολιτισμικότητας του Wolfgang Ivers, προσεγγίζω τη σύνθεση ως διαδικασία μετατόπισης των τεχνικών και ακουστικών όρων των παραδόσεων, και όχι ως παράθεση διακριτών υλικών. Κεντρικό ζήτημα αποτελεί ο ρόλος του κανονάκι, οργάνου έντονα ιστορικά και πολιτισμικά φορτισμένου, στη σύγχρονη γραφή χωρίς εξωτισμό ή σολιστική απομόνωση. Σε διάλογο με την κριτική του μουσικού εξωτισμού του Timothy D. Taylor και τη θεώρηση της σύνθεσης στην παγκοσμιοποίηση του Christian Utz, η ανάλυση εστιάζει στη μικροδιαστηρικότητα ως ακουστική διαπραγμάτευση. Οι μελέτες των Karl L. Signell, Johnny Farraj και Sami Abu Shumays για το makam και οι προσεγγίσεις του Eliot Bates για τα μουσικά όργανα ως ενεργούς υλικούς και κοινωνικούς παράγοντες φωτίζουν τη σχέση μεταξύ ακουστικής δράσης και πολιτισμικού πλαισίου. Η ακρίβεια του ύψους αναδεικνύεται ως μηχανισμός σχέσης: έλξεις, αποκλίσεις και διορθώσεις μεταξύ κανονάκι και εγχόρδων παράγουν κοινό πεδίο τονικής ευθύνης. Χαρακτηριστικά όπως η κοπή επίθεσης, η ταχεία απόσβεση και η αντήχηση του κανονακιού μεταφέρονται στη γραφή του κουαρτέτου, μετασχηματίζοντας την ακουστική εμπειρία. Το Oumyama προτείνει έτσι έναν ακουστικό «τρίτο χώρο» σχέσεων, πέρα από δείκτες καταγωγής.

Γιώργος Παπουτσης - Γιάννης Ευσταθόπουλος: Η διαδικασία μεταγραφής του έργου *Παράφραση 1 – Αποχώρηση* για σόλο κιθάρα και ηλεκτρονικά του Γιώργου Παπουτση: από την αρχική συνθετική θέση έως την επιτέλεση και την ερμηνεία από τον Γιάννη Ευσταθόπουλο

Η ανακοίνωση πραγματεύεται τη διαμόρφωση και επίλυση εκτελεστικών και ερμηνευτικών ζητημάτων του έργου *Παράφραση 1 – Αποχώρηση* (2026), για σόλο κιθάρα και ηλεκτρονικά, του Γιώργου Παπουτση. Το έργο αποτελεί αποσπασματική μεταγραφή των τελευταίων επεισοδίων του μουσικοθεατρικού έργου *Οιδιπόδειο Σέλας 1* (2024) και παρουσιάστηκε από τον Γιάννη Ευσταθόπουλο στο ρεσιτάλ της EEM «Από τον μύθο στον ήχο», τον Απρίλιο του 2026 στην Πάτρα. Η επεξεργασία αφορούσε τόσο το προηχογραφημένο ηλεκτροακουστικό υλικό όσο και τη διαμόρφωση του μουσικού κειμένου της κιθάρας μέσα από μια ελεύθερη και αφαιρετική ανάγνωση της αρχικής παρτιτούρας. Στο πλαίσιο της συνεργασίας συνθέτη και εκτελεστή αντιμετωπίστηκαν ζητήματα όπως η πυκνότητα της γραφής, η προσαρμογή συνηχήσεων και αρμονικών, η δακτυλοθεσία και η επιλογή τονικής περιοχής. Παράλληλα, διερευνήθηκαν ερμηνευτικές λύσεις για τεχνικές όπως συνεχόμενη τρίλια, *tambora*, *Bartók pizzicato*, *rasgueado* και *mute sounds*. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε, τέλος, στον συγχρονισμό με τα ηλεκτρονικά και στην ηχητική ισορροπία μεταξύ κιθάρας και ηλεκτρονικού υλικού.

[ΕΟΜΘΑ] Μουσική Ερμηνεία και Ανάλυση (I)

Κώστας Τσούγκρας: «Έννοια και καταβολές της μουσικής ερμηνείας»: Οι βασικές αρχές της ερμηνευτικής προσέγγισης του Γιώργου Χατζηνίκου (1923-2015)

Οι ερμηνείες του σπουδαίου πιανίστα, μαέστρου και παιδαγωγού Γιώργου Χατζηνίκου (1923-2015) έχουν μια σπάνια διαύγεια και εκφραστικότητα, ιδιότητες που κάνουν ακόμη και το πιο δύσκολο έργο προσβάσιμο στον ακροατή και ικανό να τον ενεργοποιήσει/συγκινήσει, ανεξάρτητα από την εποχή ή την τεχνοτροπία που το έργο εκπροσωπεί. Παραδόξως, είναι δύσκολο να εξηγήσει κάποιος τι είναι αυτό που κάνει τις ερμηνείες του Γ. Χατζηνίκου τόσο ζωντανές, ουσιώδεις, προσιτές και συγκινητικές ταυτόχρονα, ενώ ο ίδιος, παράλληλα με την πολυετή προφορική διδασκαλία του στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, είχε δημοσιεύσει μια σημαντική σειρά κειμένων με γενικό τίτλο, αρχικά «Λογική και θεμέλια της μουσικής ερμηνείας» και αργότερα «Έννοια και καταβολές της μουσικής ερμηνείας», στα οποία εξηγεί και αναπτύσσει τις απόψεις του. Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί αρχικά να συνοψίσει τις απόψεις του Γ. Χατζηνίκου για την ερμηνεία, έχοντας ως αφετηρία αφενός τα γραπτά του κείμενα και αφετέρου τις αναμνήσεις του συντάκτη από τα μαθήματα και τις συζητήσεις μαζί του για σειρά ετών, και στη συνέχεια να παρουσιάσει αντιπροσωπευτικές ερμηνείες του από σπουδαιότερες ή ζωντανές ηχογραφήσεις, οι οποίες αναδεικνύουν την εφαρμογή αυτών των απόψεων.

Γαλάτεια Δασκαλάκη: Η ερμηνευτική ανάλυση ως πεδίο ανάδυσης μουσικού νοήματος: προσεγγίζοντας τα *Drei Intermezzi* op. 117 του Johannes Brahms

Η ερμηνευτική ανάλυση (*hermeneutic analysis*) αντιμετωπίζει το μουσικό έργο ως πεδίο διαλόγου μεταξύ παρτιτούρας, αναλυτικής σκέψης και εκτελεστικής πράξης. Στο πλαίσιο αυτό, το μουσικό νόημα δεν νοείται ως ένα σταθερό περιεχόμενο που προϋπάρχει της ερμηνείας, αλλά ως αποτέλεσμα μιας δυναμικής διαδικασίας κατανόησης που αναπτύσσεται μέσα από τη συνάντηση του ερμηνευτή με το έργο. Η προσέγγιση αυτή μετατοπίζει το ενδιαφέρον από την αναζήτηση μίας οριστικής ερμηνείας προς τη διερεύνηση των ερμηνευτικών δυνατοτήτων που αναδεικνύονται μέσω της αναλυτικής διαδικασίας. Η προσέγγιση αυτή εφαρμόζεται στα *Drei Intermezzi*, op. 117 του Johannes Brahms, μέσα από μια ερμηνευτική διερεύνηση μορφολογικών, αρμονικών και μοτιβικών σχέσεων, σε συνδυασμό με στοιχεία από τη θεωρία των μουσικών τύπων και τη μουσική ρητορική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο η επανάληψη, η χρονικότητα και συγκεκριμένες μουσικές χειρονομίες μπορούν να λειτουργήσουν ως φορείς ερμηνευτικών δυνατοτήτων και να συμβάλλουν στη διαμόρφωση του μουσικού νοήματος. Η ανακοίνωση υιοθετεί την οπτική του ερμηνευτή-ερευνητή και παρουσιάζεται σε μορφή *lecture-recital*, συνδυάζοντας αναλυτικό σχολιασμό και ζωντανή εκτέλεση επιλεγμένων αποσπασμάτων. Στόχος είναι να αναδειχθεί η ερμηνευτική ανάλυση ως μεθοδολογία που γεφυρώνει τη μουσικολογική έρευνα και την καλλιτεχνική πράξη, συμβάλλοντας στη διερεύνηση του μουσικού νοήματος μέσα από την ίδια την εμπειρία της ερμηνείας.

Θεοδώρα Ιορδανίδου: Performance, a/r/tography και ερμηνεία στο *Prélude à l'après-midi d'un faune* του Claude Debussy: η καλλιτεχνική έρευνα σε πράξη

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στη σχέση ερμηνεύτριας (performer) και μουσικού έργου με αντικείμενο έρευνας το εμβληματικό *Prélude à l'après-midi d'un faune* του Claude Debussy, χαρακτηριστικό δείγμα της τάσης "ελληνολατρείας" των Γάλλων συνθετών της περιόδου fin de siècle. Η μελέτη βασίζεται στους τομείς της ανάλυσης της μουσικής επιτέλεσης (performance), του a/r/tography και της ερμηνείας ως ενσώματης εμπειρίας, αναδεικνύοντας τις πολλαπλές αναγνώσεις του έργου από την ερμηνεύτρια κατά την τελευταία δεκαπενταετία στον χώρο της συμφωνικής ορχήστρας. Κεντρικός στόχος είναι να φωτιστεί πώς η ερμηνευτική πράξη λειτουργεί ως ερευνητική διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας η γνώση αναδύεται μέσα από τον ρόλο της ερμηνεύτριας και ερευνήτριας ταυτόχρονα. Η πολλαπλότητα ερμηνευτικών επιλογών και αποφάσεων στο έργο αναδεικνύει τη γνώση ως κάτι που παράγεται στην πράξη, κατά τη μελέτη του έργου, τη διαδικασία των δοκιμών, της παρουσίας του σε ακροάσεις και συναυλίες, τα οποία λειτουργούν συμπληρωματικά με την ανάλυση της παρτιτούρας. Η εισήγηση θα ολοκληρωθεί με την ερμηνεία του έργου σε μεταγραφή για φλάουτο και πιάνο της Emily Beynon.

Ελληνική Μουσική Δημιουργία (I)

Θοδωρής Καραθόδωρος: *Κηρήθρες* (2008) για φωνή και ενόργανο σύνολο του Θόδωρου Αντωνίου: αμφίρροπη μελοδήγηση, «αφηγηματικοί ρυθμοί» και αιωρούμενη αρμονία

Οι *Κηρήθρες* (2008), έργο για βαρύτονο/αφηγητή, φλάουτο (άλτο και μπάσο), πιάνο, βιόλα και βιολοντσέλο, αποτελούν χαρακτηριστική περίπτωση της όψιμης συνθετικής σκέψης του Θόδωρου Αντωνίου. Η μελωδικοαρμονική και η ρυθμική οργάνωση συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας ρευστής μορφής, η οποία πραγματώνεται εκφραστικά μέσα σε ένα διαρκώς αιωρούμενο αρμονικό περιβάλλον. Στη ρευστότητα αυτή συντείνει και η επιλογή αποσπασμάτων από διαφορετικά ποιήματα της συλλογής *Κηρήθρες* του Κώστα Βάρναλη, μέσα από τα οποία διαμορφώνεται μια ιδιαίτερη αφηγηματική γραμμή, οργανωμένη σε διαδοχικές μουσικές ενότητες και με εναλλαγές στον τρόπο φωνητικής εκφοράς. Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να αναδείξει τις επιμέρους παραμέτρους της σύνθεσης που συντείνουν στη διαμόρφωση αυτής της αντίληψης της μορφής, εστιάζοντας στην οργάνωση του φθογορυθμικού υλικού και, ειδικότερα, στη διάρθρωση των μελωδικών γραμμών της φωνής, στις μελοποιητικές αρχές που υιοθετούνται και στον τρόπο με τον οποίο οι «αφηγηματικοί ρυθμοί», κατά την ορολογία του ίδιου του συνθέτη, συμβάλλουν στη χρονική οργάνωση της λεκτικής εκφοράς. Σε άμεση συνάφεια με αυτές τις παραμέτρους, η φθογική οργάνωση των *Κηρηθρών* φανερώνει έναν ιδιότυπο τρόπο διαχείρισης της τονικής και φθογικής κεντρικότητας. Η φωνητική γραμμή, το ενόργανο σύνολο, αλλά και ο ίδιος ο ποιητικός λόγος εντάσσονται έτσι σε μια μουσική γραφή που διατηρεί την αίσθηση αναμονής, αστάθειας και εκφραστικής έντασης.

Φίλιππος Ντινόπουλος: Μορφή, υλικό και συνθετική γλώσσα στο Duo για Βιολί και Τσέλο του Κώστα Νικήτα

Παρά την αυξανόμενη ερευνητική δραστηριότητα γύρω από τους Έλληνες συνθέτες, το συνθετικό έργο του Κώστα Νικήτα, παρ' όλη τη σημαντική παρουσία του ως συνθέτη και παιδαγωγού, δεν έχει αποτελέσει ακόμη αντικείμενο συστηματικής μελέτης. Στη παρούσα ανακοίνωση θα μελετηθεί ως αντιπροσωπευτικό δείγμα της ώριμης δημιουργικής περιόδου του συνθέτη το 'Duo για Βιολί και Τσέλο', με στόχο την ανάδειξη ορισμένων χαρακτηριστικών της μουσικής του γλώσσας. Η προσέγγιση βασίζεται στη μουσική ανάλυση και εστιάζει στη διερεύνηση της μορφής, της διαχείρισης του φθογγικού και μελωδικού υλικού, καθώς και των στοιχείων που συμβάλλουν στη συνοχή του έργου. Πιο συγκεκριμένα, το έργο είναι ατονικό και αποτελείται από δύο μέρη: το Largo και το Vívace. Στο Largo διερευνάται ο ενοποιητικός ρόλος τριών μελωδικών κυττάρων, καθώς και η συμμετρική διμερής μορφή έναντι μιας πιθανής ανάγνωσης ως μορφής σονάτας. Στο Vívace, παράλληλα με την εξέταση του ιδιαίτερου τρόπου άρθρωσης του *rondo*, διερευνάται το ερώτημα εάν η οργάνωση του φθογγικού υλικού υπακούει σε τοπικές μουσικές ανάγκες και αισθητικούς σκοπούς ή σε ένα αυστηρό, υποκείμενο μακροδομικό σχέδιο.

Περικλής Κοτίνης: Συνθετική δημιουργία και εργογραφικός κατάλογος της Γκρατσιέλα Παρασκευαΐδη (1940–2017)

Η Γκρατσιέλα Παρασκευαΐδη, γεννημένη στο Μπουένος Άιρες της Αργεντινής, υπήρξε μια ξεχωριστή προσωπικότητα της σύγχρονης μουσικής στη Λατινική Αμερική. Το έργο της περιλαμβάνει μια πλούσια εργογραφία 72 συνθέσεων, ενώ η προσφορά της εκτείνεται και στο πεδίο της θεωρητικής και μουσικολογικής έρευνας. Με έδρα το Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης από το 1975, δίδαξε στη Μουσική Σχολή του Πανεπιστημίου της Δημοκρατίας (1985–1992) και υπήρξε βασική διοργανώτρια των «Μαθημάτων Σύγχρονης Μουσικής της Λατινικής Αμερικής» (1971–1989). Η παρούσα έρευνα στοχεύει στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου θεματικού καταλόγου των έργων της. Παράλληλα, επιχειρεί να αναδείξει τη συνθετική διαδρομή της δημιουργού, συνεξετάζοντας τις πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις της Λατινικής Αμερικής και τον τρόπο με τον οποίο επηρέασαν τη δημιουργία της. Μέσα από αυτή την προσέγγιση, απώτερος στόχος είναι η βαθύτερη κατανόηση της συνθετικής πορείας της Παρασκευαΐδη και του οράματός της για τη «νέα» μουσική της Λατινικής Αμερικής, όπως και η επίτευξη μιας πρώτης ολοκληρωμένης παρουσίασης του έργου της στο ελληνικό κοινό.

[ΕΟΜΘΑ] Μουσική ερμηνεία και ανάλυση (II)

Κώστας Χάρδας: Piandaemonium (Δώδεκα Πιανίστες—Έξι Πιάνα): Αμφισβητώντας τα ειδολογικά όρια

Σε έναν κόσμο όπου πολλοί κλασικοί/ές πιανίστες/στριες επανεξετάζουν τις παραδοσιακές προσδοκίες της σταδιοδρομίας τους, η ομαδική εκτέλεση στο πιάνο παρουσιάζει ένα νέο, συλλογικό δημιουργικό πλαίσιο για την εξερεύνηση του πιανιστικού ήχου. Το Piandaemonium είναι ένα σύνολο δώδεκα πιανιστών σε έξι πιάνα, που ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1998 και παραμένει ενεργό μέχρι σήμερα. Από τις απαρχές του, το Piandaemonium έχει αμφισβητήσει

τις παραδοσιακές ειδολογικές κατατάξεις. Ερμηνεύοντας κυρίως χωρίς μαέστρο, το Piandaemonium απαιτεί από τους πιανίστες το ανώνυμο συλλογικό ήθος της ορχηστρικής εκτέλεσης, τη σολιστική πιανιστική δεξιότητα αλλά και την προσαρμοστικότητα της μουσικής δωματίου. Ως σταθερό μέλος του συνόλου, καταθέτω ότι όλα αυτά τα χρόνια υπήρξε ένας συνεχής πειραματισμός με τη διαδικασία της πρόβας και την πιανιστική ερμηνεία, που οδήγησε στην ανάπτυξη μιας δημιουργικής σχέσης με τον ήχο και ενίσχυσε τη συλλογική ανθρώπινη δράση στη διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος. Το ρεπερτόριο του Piandaemonium αποτελείται κυρίως από παραγγελίες, η στιλιστική ποικιλομορφία των οποίων απαιτεί την υιοθέτηση διαφορετικών εκτελεστικών πρακτικών και μέσων επικοινωνίας με το κοινό. Στην παρούσα ανακοίνωση, αναφερόμενος σε αναλύσεις επιλεγμένων έργων και στα αποτελέσματα εθνογραφικής έρευνας (ηχογραφήσεις προβών το 2018), προτείνω να κατανοήσουμε το Piandaemonium σε σχέση με τις μεταμοντερνιστικές ιδέες του πλουραλισμού, της ανοιχτότητας, της αμφισβήτησης των ιεραρχιών και της έμφασης στην ανθρώπινη εμπειρία. Προτείνω να το κατανοήσουμε ως παράδειγμα ενός ουσιαστικά μη κατηγοριοποιημένου μουσικού είδους, στο οποίο ο/η πιανίστας/στρια επανεκτιμά την προσέγγισή του/της στην ατομική εξάσκηση, την ομαδική εκτέλεση και, εν τέλει, τον ίδιο τον πιανιστικό ήχο.

Μαριάνθη Φωτοπούλου: Μεταφέροντας τη *Messa da Requiem* (1874) του Giuseppe Verdi στην οθόνη: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις οπτικοακουστικής ανάλυσης και (ανα)δημιουργία νοήματος της ζωντανά βιντεοσκοπημένης μουσικής επιτέλεσης του Θεόδωρου Κουρεντζή και της MusicAeterna (2019)

Η ζωντανά βιντεοσκοπημένη επιτέλεση του *Requiem* του Verdi από τον Θεόδωρο Κουρεντζή και τη MusicAeterna προσφέρει μια γόνιμη βάση για διεπιστημονική συζήτηση, σχετικά με τη μεταφορά της επιτέλεσης της κλασικής μουσικής στην οθόνη μέσω της πολυκάμερης παραγωγής. Η διαδικασία αυτή, διαπλάθει ενεργά την εμπειρία θέασης του ζωντανού γεγονότος, προσκαλώντας σε ερμηνεία πολυδύναμων νοημάτων, σε σχέση με, αλλά και πέρα από το πλαίσιο του έργου. Η παρούσα μελέτη προτείνει μια ευρεία μεθοδολογική προσέγγιση για την τοπικού επιπέδου και μακροδομική ανάλυση της βιντεοσκοπημένης επιτέλεσης, ως σύνθετου μορφικού συστήματος. Εργαλεία όπως η λήψη-προς-λήψη κατάτμηση και η σκιαγράφηση της δομής του βίντεο σε πίνακες, αναδεικνύουν πολλαπλές λειτουργίες της αλληλεπίδρασης των τεχνικών της κινηματογράφησης, της παρτιτούρας και της σκηνικής δράσης. Οι λειτουργίες αυτές, αφορούν μεταξύ άλλων τη φραστική οργάνωση της οπτικοακουστικής ροής που δίνει την αίσθηση της δομικής ολότητας, καθώς και την κατασκευή οπτικοακουστικών μοτίβων που διεγείρουν τις προσδοκίες του θεατή. Μέσα από τη συνδυαστική λειτουργία αυτών των στοιχείων, παράγονται κατά τη θέαση πολλαπλά επίπεδα νοήματος και συναισθηματικά αποτελέσματα συναρτήσει των τόπων του *Requiem* όπως ο θάνατος, ο φόβος και η ελπίδα, ενώ ταυτόχρονα διαμορφώνεται η αίσθηση της «ζωντανότητας» και εμπύθισης. Προσεγγίζοντας τη ζωντανά βιντεοσκοπημένη επιτέλεση ως ένα πολυδιάστατο οπτικοακουστικό πλέγμα, η μελέτη ανοίγει μια ευρύτερη συζήτηση για τη νοηματική της ερμηνεία ως διαδικασία συνεχούς (ανα)δημιουργίας νοήματος, η οποία μετασχηματίζεται από τα διαφορετικά υπόβαθρα των θεατών.

Μαγδαληνή Καλοπανά: Ιστορικο-αναλυτική και ερμηνευτική προσέγγιση των τραγουδιών για φωνή και πιάνο του Δημήτρη Δραγατάκη

Ο Δημήτρης Δραγατάκης (Πλατανούσα Ιωαννίνων, 1914 - Αθήνα, 2001) συνέθεσε είκοσι ένα (21) τραγούδια για φωνή και πιάνο (Αριθμός Καταλόγου Καλοπανά/Α.Κ.Κα. 13.1 έως 13.21), καθώς και ένα τραγούδι για σόλο φωνή (Α.Κ.Κα. 12.1), τα οποία καλύπτουν όλη τη δημιουργική διαδρομή του. Οι στίχοι που επιλέγει ανακαλούν συχνά προσωπικά βιώματα και υπαρξιακές ανησυχίες, αλλά και κοινωνικούς προβληματισμούς, ενώ κάποιες φορές μπαίνει κι ο ίδιος στη διαδικασία συγγραφής του ποιητικού κειμένου. Το μουσικό δε κείμενο αντανακλά την εξελικτική πορεία της γλώσσας του συνθέτη, από τη στενή σχέση με την παράδοση έως το 1960 (*Ο τσέλιγκας, Ταχτάρισμα, Τραγούδι*), την ενσωμάτωση της πρωτοπορίας κατά τις δεκαετίες του '60 και του '70 (*Τα πρώτ' αστέρια, Τσακίζω τις λιανές ελιές, Πουλιά είν' τα χρόνια, Όχι τα ρόδα, Δεν θέλω του κισσού, Με ποια λαχτάρα, Να σε προσμένω, Έχει απόψ' ένα φεγγάρι, Μονόλογος αρ. 1*), και το εξισορροπητικό αμάλγαμα τροπικών στοιχείων και ελεύθερης ατονικότητας, ιδίως από το 1980 κ.έ. (*Η μπαλάντα της Γκουέντολιν, Νανούρισμα, Δύο περιστέρια πέρασαν, Βηθλεέμ, Η τρελή ροδιά, Ήσουν μικρή, Πιάνω νερό, Τ' Απρίλη το φεγγάρι, Μάνα, Ενύπνιο*). Η μακρά αυτή διαδρομή έχει σαφώς προσωπικά χαρακτηριστικά, παραμένοντας, επιπλέον, σε μεγάλο βαθμό συγχρονισμένη με την εποχή της. Η ιστορική πλαισίωση και ο αναλυτικός σχολιασμός των έργων προσφέρονται ως πεδίο διαμόρφωσης της προτεινόμενης ερμηνευτικής προσέγγισης αυτών.

Μουσικολογία και μουσική εκπαίδευση

Βασιλική Κωσταγιώργου: Η τζαζ διδασκαλία ως σχεσιακή μαθητεία: Εθνογραφική μελέτη της πανεπιστημιακής τζαζ εκπαίδευσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου μέσω της παιδαγωγικής πρακτικής του Γιώργου Κοντραφούρη

Στην παρούσα πρόταση εστιάζω στην έρευνα για την τζαζ παιδαγωγική στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, με επίκεντρο τη διδακτική προσέγγιση του Γιώργου Κοντραφούρη. Σκοπός της έρευνας είναι η διερεύνηση των πρακτικών με τις οποίες η μουσική γνώση διαμεσολαβείται, μοιράζεται, επιτελείται και νοηματοδοτείται στην καθημερινότητα της τζαζ μαθητείας, όπως αυτή συγκροτείται και αρθρώνεται εντός του ευρύτερου ακαδημαϊκού, κοινωνικού και μουσικού συγκειμένου της Κέρκυρας. Μεθοδολογικά, υιοθέτησα την εθνογραφική προσέγγιση, καθώς πραγματοποίησα επιτόπια έρευνα κατά την περίοδο 2024–2025 στα πλαίσια της διπλωματικής μου εργασίας,, βασισμένη σε συμμετοχική παρατήρηση, συνεντεύξεις, συνομιλίες και συστηματική τήρηση σημειώσεων πεδίου, στο πλαίσιο ατομικών και ομαδικών μαθημάτων, μουσικών συνόλων, προβών και επιτελεστικών πρακτικών. Η ανάλυση οργανώνεται γύρω από την ακρόαση και τη συνακρόαση, το ρεπερτόριο, τον συλλογικό χρόνο και τον αυτοσχεδιασμό, ως αλληλένδετες πρακτικές μέσα από τις οποίες συγκροτείται και η εκπαιδευτική μέθοδος του Γιώργου Κοντραφούρη. Μέσα από την συγκεκριμένη εθνογραφική έρευνα, η σχέση δασκάλου–φοιτητών/τριών και το ευρύτερο πλέγμα σχέσεων της τζαζ κοινότητας αναδείχθηκαν ως κεντρικοί άξονες της μαθητείας, η οποία συγκροτείται ως σχεσιακή, ενσώματη, επιτελεστική και κοινοτικά οργανωμένη διαδικασία. Τα ευρήματα της έρευνας αποτελούν αφετηρία της διδακτορικής μου έρευνας, στο

πλαίσιο της οποίας το ενδιαφέρον μετατοπίζεται και προς τους τρόπους οργάνωσης της μαθησιακής διαδικασίας και τη συγκρότηση και διαπραγμάτευση παιδαγωγικών και μουσικών ρόλων.

Μαρία Ζαρκάδα - Ζωή Διονυσίου: Εθνομουσικολογία και Μουσική Παιδαγωγική: συγκλίσεις, αποκλίσεις και δυνατότητες εφαρμογής στη μουσική εκπαίδευση

Η μετασχηματιστική δυναμική της επιστημονικής συνάντησης της εθνομουσικολογίας με τη μουσική παιδαγωγική έχει αναδειχθεί διεθνώς τόσο από τους εθνομουσικολόγους όσο και από τους μουσικοπαιδαγωγούς. Παρότι οι δύο κλάδοι διαμορφώθηκαν με διαφορετικές αφετηρίες, θεωρητικές παραδόσεις και επιδιώξεις, συγκλίνουν στην κατανόηση της μουσικής ως πολιτισμικού φαινομένου και κοινωνικής πρακτικής. Διαχρονικά, η αξιοποίηση εθνομουσικολογικών προσεγγίσεων και υλικών έχει εμπλουτίσει τη μουσική εκπαίδευση, διευρύνοντας το περιεχόμενο και το ρεπερτόριό της πέρα από τα κυρίαρχα δυτικά πρότυπα και ενισχύοντας τη διαπολιτισμική επάρκεια μαθητών και εκπαιδευτικών. Μέσω συστηματικής επισκόπησης μελετών της τελευταίας δεκαετίας, η παρούσα έρευνα πραγματεύεται και παρουσιάζει την αλληλεπίδραση των δύο επιστημονικών πεδίων στη μουσική διδασκαλία και μάθηση. Εξετάζονται η ένταξη των μουσικών παραδόσεων του κόσμου στο σχολικό πρόγραμμα, η διδασκαλία τους σε τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα, ο τομέας της εφαρμοσμένης εθνομουσικολογίας, η πολιτισμικά ανταποκρινόμενη διδασκαλία, η ανάπτυξη διαπολιτισμικής επάρκειας και η συμβολή της Παιδαγωγικής των Μουσικών του Κόσμου στη σύνδεση θεωρίας και εκπαιδευτικής πράξης. Στόχος είναι η ανάδειξη των συγκλίσεων, των αποκλίσεων και των δυνατοτήτων συνεργασίας των δύο πεδίων για μια περισσότερο συμπεριληπτική μουσική εκπαίδευση.

Νεκταρία Στούκα - Θανάσης Τρικούπης: Η σχολική μουσική των Ελλήνων προσφύγων στη Βαρσοβία

Η ανακοίνωση εξετάζει τη μουσική που διδάσκονταν οι Έλληνες μαθητές στην προσφυγική κοινότητα της Βαρσοβίας. Ειδικότερα, επιχειρείται η παρουσίαση ενός εγχειριδίου του 1965, με τίτλο *Σχολική Μουσική*, το οποίο δημιουργήθηκε για τα παιδιά των προσφύγων που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τη χώρα τους μετά τον εμφύλιο. Το μάθημα της μουσικής στόχευε σε μία μνημονική αποτύπωση της εθνικής ταυτότητας και διατηρούσε άσβεστο τον νόστο της πατρίδας. Ήταν ενταγμένο στο σχολικό πρόγραμμα της ελληνικής κοινότητας και μαζί με τις σχολικές εορτές αποτελούσαν τις δραστηριότητες με τις οποίες τα παιδιά ερχόντουσαν σε επαφή με την ελληνική μουσική παράδοση και τη νεοελληνική μουσική δημιουργία. Το εν λόγω βιβλίο περιλάμβανε τραγούδια με θεματικές που αφορούσαν στη φύση, στο παιχνίδι, στα νιάτα, στην καθημερινή ζωή, στην πατρίδα και στην ξενιτιά και γενικότερα στον ελληνισμό. Επίσης, από το εγχειρίδιο δεν έλειπαν αντιπροσωπευτικά δείγματα ελληνικών δημοτικών τραγουδιών και παραδοσιακών χορών, αλλά και προπαγανδιστικής μουσικής. Σκοπός της επιλογής των τελευταίων έργων ήταν αφενός ο ιδεολογικός προσανατολισμός με σαφή στοιχεία αριστερής πολιτικής διαπαιδαγώγησης και αφετέρου η διατήρηση των παραδόσεων, η νοσταλγία για την πατρίδα που εγκατέλειψαν και η ελπίδα για δικαίωση και επιστροφή. Μέσω κριτικού σχολιασμού παρουσιάζονται οι Έλληνες δημιουργοί και τα έργα τους που συμπεριλήφθηκαν στο συγκεκριμένο βιβλίο.

Σάββατο 31 Οκτωβρίου

[ΕΟΜΘΑ] Μουσική ανάλυση

Αλέξανδρος Διονάτος: Η θεμελιώδης συνδρομή του José Elías (περ. 1678-1755) στη διαμόρφωση του ιδιωματικού ισπανικού φουγκοειδούς ρεπερτορίου του 18ου αιώνα

Το ισπανικό φουγκοειδές ρεπερτόριο του δεύτερου μισού του 18ου αιώνα είναι εξόχως ιδιωματικό: πράγματι, ως προς τις περισσότερες γενικές, μακροδομικές, μικροδομικές, τεχνικές και υφολογικές παραμέτρους, αφίσταται μακράν από κάθε άλλο φουγκοειδές ρεπερτόριο ανά την Ευρώπη. Τέτοια ιδιωματικά χαρακτηριστικά αποτελούν η κολοσσιαία έκταση των εν λόγω φουγκών, η άνευ προηγουμένου κυριαρχία των διπλών φουγκών, η ύπαρξη καινοφανών τύπων διπλής φούγκας και υβριδίων μεταξύ διπλής φούγκας και χορικής φαντασίας, οι τολμηρότατες τονικές εξορμήσεις προς πολύ μακρινές τονικότητες, οι σχοινοτενείς και ενίοτε αμετροεπείς αλυσιδωτές περιελίξεις, η ροπή προς την δεξιολεχνική γραφή, η απέχθεια για τις συνήθεις αντιστικτικές πρακτικές (όπως τα strettii, κ.ά), η ιδιωματική κατασκευή των απαντήσεων, η επαφή με λαϊκές μουσικές παραδόσεις (όπως αυτή του flamenco). Τα χαρακτηριστικά αυτά ούτε ευκαιριακά είναι, ούτε περιορίζονται σε μεμονωμένους συνθέτες· τουναντίον, εμφανίζουν γενικευμένο και συστηματικό χαρακτήρα, διαμορφώνοντας έτσι μία θάλλουσα τοπική ιδιωματική φουγκοειδή παράδοση. Όπως δε αποδεικνύεται, δεν αποτελούν καινοτομίες των ισπανών συνθετών του δεύτερου μισού του 18ου αιώνα, τουναντίον τα περισσότερα εξ αυτών κυοφορούνται ή και κυριαρχούν στο φουγκοειδές έργο του σημαντικότερου συνθέτη της προηγούμενης γενεάς (δηλαδή εκείνης του ύστερου μπαρόκ), του José Elías. Η συνδρομή του Elías καταδεικνύεται ως καταλυτική στη διαμόρφωση της ιδιοπροσωπίας του φουγκοειδούς ισπανικού ρεπερτορίου.

Ιωάννης Φούλιας: Ακροβατώντας ανάμεσα στην παράδοση της κλασικής μορφής της σονάτας κοντσέρτου και στην ανανέωσή της κατά τον αρχόμενο μουσικό ρομαντισμό· συμβολή στα 200 χρόνια από τον θάνατο του Carl Maria von Weber (1786-1826)

Η καθοριστική συμβολή του Carl Maria von Weber στην διαμόρφωση και την εδραίωση της γερμανικής ρομαντικής όπερας έχει επισκιάσει κάθε άλλη πτυχή της πολυδιάστατης καλλιτεχνικής του δραστηριότητας, μία εκ των οποίων έγκειται στην εντατική του ενασχόληση με το είδος του κοντσέρτου κατά τα έτη 1810-1812 που απέφερε πέντε έργα – δύο για πιάνο, δύο για κλαρινέτο και ένα για φαγκότο και ορχήστρα – απολύτως αντιπροσωπευτικά του λαμπερού δεξιολεχνικού ιδιώματος της εποχής του πρώιμου ρομαντισμού. Τα εναρκτήρια μέρη αυτών των πέντε κοντσέρτων συνιστούν το ειδικότερο αντικείμενο της παρούσας συστηματικής αναλυτικής πραγμάτευσης, η οποία δείχνει πώς ο Weber αμφιταλαντεύεται

διαρκώς ανάμεσα στο κλασσικό πρότυπο που είχε ήδη διαμορφωθεί για την μορφή της σονάτας κοντσέρτου μέχρι και τον Beethoven και στην αδήριτη ανάγκη της ανανέωσής του δια της προσαρμογής του ιδίως στις απαιτήσεις μιας εποχής κατά την οποία η ανάδειξη της εντυπωσιακής σολιστικής δεξιοτεχνίας αποτελούσε πλέον αυτοσκοπό. Χάρη σε αυτήν την ευέλικτη και ενίοτε πειραματική του προσέγγιση, ο Weber πρωτοστατεί στον μετασχηματισμό της προγενέστερης παράδοσης και συνεισφέρει – πολύ περισσότερο απ’ όσο εν γένει του αναγνωρίζεται – στην αποκρυστάλλωση των χαρακτηριστικών εκείνων συμβάσεων που διέπουν στην πλειονότητά τους τα εναρκτήρια μέρη των ρομαντικών δεξιοτεχνικών κοντσέρτων έως και την τέταρτη δεκαετία του 19ου αιώνα.

Σόλων Ραπτάκης: Εφαρμογές της σενκεριανής ανάλυσης στην δημοφιλή μουσική: η περίπτωση του Διονύση Σαββόπουλου

Η σημασία της σενκεριανής προσέγγισης για την αναλυτική πραγμάτευση του ρεπερτορίου της έντεχνης δυτικής μουσικής, ιδιαίτερα της κλασικορομαντικής περιόδου, είναι αδιαμφισβήτητη. Αντιθέτως, η προσέγγιση αυτή έχει μέχρι τούδε αξιοποιηθεί σε πολύ μικρότερο βαθμό για την μελέτη διαφορετικών μουσικών παραδόσεων, οι οποίες δύνανται να απομακρύνονται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό από τις τονικές αρχές και από το υφολογικό και ιστορικό πλαίσιο του ανωτέρω ιδιώματος. Ιδιαίτερα περιορισμένες είναι οι σχετικές αναλυτικές απόπειρες που αφορούν στην δημοφιλή μουσική, με τα σχετικά άρθρα και πραγματείες να αφορούν σε ένα απειροελάχιστο μέρος του ρεπερτορίου. Αναμενόμενα, ανάλογη και έτι μεγαλύτερη ένδεια διαπιστώνεται αναφορικά με την ελληνική δημοφιλή μουσική. Προκειμένου να καλυφθεί σταδιακά αυτό το κενό, επιλέχθηκε εν προκειμένω ως σημείο αναφοράς το έργο του (πρόσφατα εκλιπόντος) Διονύση Σαββόπουλου, από την πλούσια εργογραφία του οποίου απομονώθηκαν τρία τραγούδια («Μια θάλασσα μικρή», «Το περιβόλι» και «Δημοσθένους λέξις»), τα οποία θα εξεταστούν βάσει της σενκεριανής λογικής, προκειμένου να αναδειχθούν τόσο οι αποκλίσεις από τις σενκεριανές σταθερές όσο και τα στοιχεία που διατηρούν τα τραγούδια αυτά στην δυτική τονική παράδοση.

Πιανιστικό ρεπερτόριο και ερμηνευτές

Βαλέρι Ισμαγκίλοβ: Δημοσιευμένα έργα Ελλήνων συνθετών για σολιστικό πιάνο: Επιχειρώντας μια πρώτη συνολική αποτίμηση

Το πιάνο, ως γνωστόν, αποτελεί ένα από τα πλέον διαδεδομένα μουσικά όργανα, διαθέτοντας ένα τεράστιο και εξαιρετικά ποικίλο ρεπερτόριο. Σε αντίθεση με τα καλά μελετημένα και ευρέως εκτελούμενα έργα αναγνωρισμένων Ευρωπαίων συνθετών, το έργο των Ελλήνων συνθετών και τα ονόματά τους παραμένουν σχετικά άγνωστα τόσο στο εξωτερικό όσο και στην ίδια την Ελλάδα. Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση των πρώτων αποτελεσμάτων έρευνας σχετικά με τα επίσημα δημοσιευμένα έργα Ελλήνων συνθετών για σολιστικό πιάνο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα ζητήματα της προσβασιμότητας των εκδόσεων, στην ταξινόμησή των έργων σύμφωνα με τα καλλιτεχνικά και υφολογικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και στο επίπεδο εκτελεστικής δυσκολίας τους. Η έρευνα βασίζεται στη συστηματική αποδελτίωση αρχειακών πηγών (δημόσιων και ιδιωτικών), εκδοτικών καταλόγων και βιβλιογραφικών δεδομένων. Η καταγραφή και ανάλυση των έργων περιλαμβάνει γενικές

πληροφορίες, όπως το ονοματεπώνυμο του συνθέτη, τα έτη γέννησης και θανάτου, το έτος έκδοσης, το έτος σύνθεσης κ.α. Παράλληλα, καταγράφονται ειδικότερα χαρακτηριστικά, όπως το μουσικο-υφολογικό ιδίωμα του έργου, η έκτασή του σε αριθμό σελίδων, η έκταση του πληκτρολογίου (πιο χαμηλή-πιο ψηλή νότα), το απαιτούμενο άνοιγμα του χεριού και ο βαθμός εκτελεστικής δυσκολίας.

Ρωξάνη Παπαδημητρίου: Γεωργία Μαρία Σαλβάνου: μια Ελληνίδα πιανίστα στην Ιταλική Ραδιοφωνία

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει την καλλιτεχνική δραστηριότητα της πιανίστριας Γεωργίας Μαρίας Σαλβάνου, αναδεικνύοντας μια έως σήμερα λιγότερο μελετημένη πτυχή της ελληνικής μουσικής παρουσίας στο εξωτερικό κατά τον 20ό αιώνα. Κεντρικός άξονας της έρευνας αποτελεί το πρόσφατα ψηφιοποιημένο αρχείο που σχετίζεται με τη δράση της, το οποίο περιλαμβάνει ηχογραφήσεις, προγράμματα συναυλιών, αλληλογραφία και τεκμήρια υποδοχής του έργου της. Παράλληλα, παρουσιάζεται η βιογραφική της διαδρομή, με έμφαση στις σπουδές, τις συνεργασίες και τη σταδιοδρομία της στην Ελλάδα και στην Ιταλία. Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στις κριτικές που δημοσιεύτηκαν στον ελληνικό και ιταλικό Τύπο, οι οποίες φωτίζουν την καλλιτεχνική της ταυτότητα και την απήχηση του έργου της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δομή και την οργάνωση του αρχείου κατά τη διαδικασία της ψηφιοποίησης: παρουσιάζονται οι θεματικές ενότητες, τα μεταδεδομένα που το συνοδεύουν, καθώς και τα ζητήματα τεκμηρίωσης, ταξινόμησης και πρόσβασης που προέκυψαν. Παράλληλα, αναδεικνύονται τα ερευνητικά ερωτήματα που καθίσταται δυνατόν να διερευνηθούν μέσα από το υλικό, όπως το ρεπερτόριο που παρουσίαζε η Σαλβάνου, οι συνεργασίες της με φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και η καλλιτεχνική της ταυτότητα όπως διαμορφώνεται μέσα από τα υπό εξέταση τεκμήρια. Η ανακοίνωση συνοδεύεται από ενδεικτικά παραδείγματα τεκμηρίων του αρχείου, τα οποία φωτίζουν τόσο τη μουσική της δραστηριότητα όσο και την ευρύτερη πολιτισμική της παρουσία, αναδεικνύοντας τη σημασία της ψηφιοποίησης ως εργαλείου διάσωσης, μελέτης και διάχυσης της μουσικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Μέσα από τη συνδυαστική μελέτη αρχειακού υλικού και δευτερογενών πηγών, η ανακοίνωση επιδιώκει να συμβάλει στην ανάδειξη της καλλιτεχνικής προσωπικότητας της Γεωργίας Μαρίας Σαλβάνου.

Απόστολος Παληός: Από την πιστή αναπαραγωγή στη δημιουργική ανασύνθεση: ασκητικός περιορισμός και ενορχηστρωτικός πληθωρισμός στις πιανιστικές μεταγραφές των Brahms και Busoni στη Chaconne του J. S. Bach

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη Chaconne (BWV 1004) του J. S. Bach ως πεδίο ιδεολογικής και αισθητικής αντιπαράθεσης στα τέλη του 19ου αιώνα, μέσα από τις εμβληματικές πιανιστικές μεταγραφές των Johannes Brahms και Ferruccio Busoni. Στόχος είναι η ανάδειξη των δύο εκ διαμέτρου αντίθετων ερμηνευτικών παραδειγμάτων: της πιστής αναπαραγωγής και της δημιουργικής ανασύνθεσης. Ο Brahms επιλέγει μια οδό αυστηρού ασκητικού περιορισμού, μεταγράφοντας το έργο αποκλειστικά για το αριστερό χέρι. Αυτή η σκόπιμη εκτελεστική τροχοπέδη αναπαράγει στο πιάνο τη σωματική ένταση, τη γραμμικότητα και την υφαντική οικονομία του ασυνόδευτου βιολιού, διασφαλίζοντας την ιστορική εγγύτητα με το πρωτότυπο μπαρόκ κείμενο (Texttreue). Στον αντίποδα, ο Busoni προτάσσει έναν

ενορχηστρωτικό πληθωρισμό. Αντιμετωπίζει το έργο ως ένα πολυφωνικό προσχέδιο, το οποίο ανασυνθέτει με οκταβικούς διπλασιασμούς και αρμονικό εμπλουτισμό. Εκμεταλλευόμενος πλήρως τον ηχητικό όγκο του σύγχρονου πιάνου, μετατρέπει τη Chaconne σε ένα μνημειώδες, ύστερο-ρομαντικό έργο συναυλιών, ανάλογο της εκκλησιαστικής οργανικής μουσικής. Συμπερασματικά, η συγκριτική ανάλυση φωτίζει πώς το ίδιο μπαρόκ αριστούργημα μετασχηματίζεται είτε σε μια πράξη ιστοριστικού σεβασμού (Brahms) είτε σε μια ριζική, εκμοντερνισμένη ιδιοποίηση (Busoni).

[ΕΟΜΘΑ] Σύγχρονη μουσική

Γιώργος Ζερβός: Οι ιδιαιτερότητες της σύγχρονης μουσικής δημιουργίας: συνέχεια ή ρήξη με το παρελθόν;

Εάν κάτι χαρακτηρίζει ολόκληρο τον 20ο αλλά και τις αρχές του 21ου αιώνα, είναι οι «επανάστασεις» που εμφανίζονται στο χώρο της τέχνης, οι οποίες στο πεδίο της μουσικής εκδηλώνονται με ποικίλους τρόπους: αμφισβήτηση έως και κατάργηση της τονικότητας, διεύρυνση της αρμονικής γλώσσας, διεύρυνση του ηχητικού φάσματος μέσω της ηλεκτροακουστικής μουσικής και της μουσικής σύνθεσης μέσω υπολογιστών, ανάμιξη διαφορετικών ειδών μουσικής τα οποία έχουν διαφορετικές μεταξύ τους καταβολές και αρχές, συνεχείς εναλλαγές και ταυτόχρονη συνύπαρξη διαφορετικών και αντιθετικών μεταξύ τους κινημάτων, τα οποία έχουν συνήθως μικρή διάρκεια ζωής. Σε αντίθεση με τα προαναφερθέντα, οι τρεις αιώνες της μουσικής μπαρόκ, του κλασικισμού και του ρομαντισμού, αποτελούν μια συνέχεια, παρά τις διαφορετικές αισθητικές που κομίζουν και χωρίς η μια περίοδος να αναιρεί ή να αμφισβητεί τα έργα της άλλης. Οι εκάστοτε λαϊκές παραδόσεις ενσωματώνονται στα έργα των μεγάλων συνθετών ιδιαίτερα κατά την περίοδο του ρομαντισμού και συνεχίζουν να υπάρχουν ανεξάρτητα από την πορεία της έντεχνης μουσικής δημιουργίας. Παρά την μοναδικότητα των έργων του Μπαχ, του Μότσαρτ, ή του Μπετόβεν, οι συνθέσεις τους είναι το αποτέλεσμα μιας ιστορικής συνέχειας και πολιτισμικής συλλογικότητας που δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν χωρίς αυτήν. Στην ομιλία αυτή θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τα κύρια αίτια της διάστασης μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης, μεταξύ συλλογικότητας και ατομικότητας στη σύγχρονη μουσική δημιουργία, αποτέλεσμα της οποίας είναι η ανάδυση νέων μεν, μορφών τέχνης, οι οποίες όμως εκφράζουν προσωπικές μουσικές γλώσσες περιορισμένου βεληνεκούς στερούμενες ισχυρών θεμελίων, ιστορικής συνέχειας και περιεχομένου και γι' αυτόν ακριβώς το λόγο στερούνται βιωσιμότητας.

Πηνελόπη Παπαγιαννοπούλου: Συνθετικές τεχνικές ανάδειξης προγραμματικού περιεχομένου και εκφραστικά εργαλεία του παρελθόντος στον 21ο αιώνα με αφορμή το έργο «Five Autumnal Fragments» για κουιντέτο πνευστών του Κ. Τσούγκρα

Το ζήτημα της προγραμματικότητας στη μουσική μετά το 1950 έχει δύο όψεις. Από τη μία πλευρά, η συνειδητή ρήξη με τις μορφές και τα είδη της τονικής μουσικής, όπως αυτή διαμορφώθηκε από τον 17ο αιώνα μέχρι και τις αρχές του 20ου, δημιούργησε νέες ανάγκες οργάνωσης, εξεύρεσης του περιεχομένου, διαχείρισης του μουσικού υλικού και νοηματοδότησής του, βάζοντας την απόλυτη μουσική σε δεύτερο πλάνο. Από την άλλη

πλευρά, η ίδια αυτή ρήξη είναι που απομακρύνει τη σύνθεση από την περιγραφικότητα, απορρίπτει τις χειρονομίες που παραδοσιακά θα παρέπεμπαν σε κάτι εξωμουσικό, τουλάχιστον στη λεγόμενη λόγια μουσική και επαναπροσδιορίζει τη σχέση λόγου-μουσικής. Ωστόσο, περνώντας το κατώφλι του 21ου αιώνα ο σύγχρονος συνθέτης έχοντας αποδεσμευτεί από τις προσαγές του μοντερνισμού και όλων των -ισμών του 20ού αιώνα έχει στη διάθεσή του μεγάλη ποικιλία εργαλείων για να δημιουργήσει και να εκφραστεί ανεξάρτητα. Η παρούσα εισήγηση αποτελεί συνέχεια μιας ευρύτερης μελέτης που διερευνά τους τρόπους που επιλέγουν σύγχρονοι Έλληνες συνθέτες να εκφράσουν εξωμουσικό περιεχόμενο, είτε στο πλαίσιο μελοποίησης είτε οργανικής μουσικής. Το έργο *Five Autumnal Fragments* του Κ.Τσούγκρα αναλύεται σε επίπεδο μορφής, αρμονίας και υφής ως ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα χρήσης εκφραστικών εργαλείων του παρελθόντος στο πλαίσιο μοντέρνου ιδιώματος.

Μενέλαος Πειστικός: Οι έννοιες *sfumato* και *wave form* ως αναλυτικά εργαλεία στο *Canticle of Light* του Akira Nishimura

Ο Akira Nishimura είναι Ιάπωνας συνθέτης (1953-2023) με μεταμοντέρνα αισθητική κατεύθυνση και έντονη επιρροή από τις ιαπωνικές μουσικές παραδόσεις. Η προτεινόμενη ανακοίνωση επιχειρεί να προσεγγίσει αναλυτικά το έργο του *Canticle of Light* για μεγάλη ορχήστρα, το οποίο ανήκει στην ώριμη δημιουργική περίοδο του συνθέτη. Η μελέτη δανείζεται τον όρο *sfumato* από την τεχνική ζωγραφικής του Leonardo Da Vinci για να περιγράψει τις σταδιακές και ανεπαίσθητες μεταμορφώσεις στην αρμονία, το ηχόχρωμα, τις δυναμικές και την μελωδία στην ορχήστρα. Οι αρμονικές ακολουθίες αποκαλύπτονται σταδιακά διαμέσου συνηχήσεων που μοιράζονται κοινούς φθόγγους, κοινά τροπικά και οκτατονικά φθογγικά σύνολα, αλλά και λεπταίσθητες αλλαγές στο ορχηστρικό χρώμα. Ταυτόχρονα, η δομή του έργου διαμορφώνεται μέσα από επανεμφανιζόμενα υπομέρη σε σπειροειδή μορφή που η υφή τους ομοιάζει με την παλινδρόμηση κυμάτων, εξού και ο όρος *wave form*, “κύματα” τα οποία δημιουργούν μια διαλογιστική αίσθηση αναπνοής και φυσικής εξέλιξης στη μουσική. Κεντρική θέση στις παραπάνω διαδικασίες κατέχει η δημιουργική αξιοποίηση των ιαπωνικών παραδόσεων. Η αλληλεπίδραση του *sfumato*, του *wave form*, και των εννοιών του ήχου και της φύσης που εμπνέονται από την ιαπωνική παράδοση, παράγουν ένα διακριτό και ξεχωριστό μουσικό σύμπαν που χαρακτηρίζεται από ένα συνεχές σταδιακής μεταμόρφωσης και στοχαστικού υπόβαθρου.

Επέτειοι συνθετών (I): de Falla, Kurtág, Feldman

Γιάννης Ευσταθόπουλος: 150 χρόνια από τη γέννηση του Manuel de Falla: το έργο για κιθάρα *Homenaje* (1920), αφιέρωμα στον Debussy, σήμερα

Το *Homenaje* αποτελεί ένα από τα πλέον επιδραστικά έργα του κιθαριστικού ρεπερτορίου, καθώς ο Manuel de Falla μετουσιώνει ένα όργανο άρρηκτα συνδεδεμένο με την ισπανική παράδοση σε φορέα του μουσικού μοντερνισμού (Christoforidis, 2018). Η διαχρονική σημασία του παραμένει εμφανής, καθώς, περισσότερο από έναν αιώνα μετά τη σύνθεσή του, νέα αρχειακά τεκμήρια και κριτικές εκδόσεις ανανεώνουν τον διάλογο γύρω από το έργο και τη σύγχρονη εκτελεστική πρακτική. Στο πλαίσιο αυτό, η διάλεξη διερευνά την αμφίδρομη σχέση

του Falla με το κιθαριστικό περιβάλλον της εποχής και τις ερμηνευτικές πρακτικές που μπορούν να συνδεθούν με μια ιστορικά τεκμηριωμένη εκτέλεση (Suárez-Pajares, 2016). Προς αυτή την κατεύθυνση, έρευνα στο προσωπικό του αρχείο στη Γρανάδα αναδεικνύει μεθόδους και έργα κιθαριστών με υβριδική καλλιτεχνική ταυτότητα, φωτίζοντας τη σχέση του με το φλαμένκο (Efsthathopoulos, 2024), ενώ νέα τεκμήρια αναδεικνύουν τη σχέση του με τον Miguel Llobet και την ερμηνευτική συμβολή του (Schott Music, 2022). Με αφορμή τα 150 χρόνια από τη γέννηση του Falla, η διάλεξη επανεξετάζει τη σχέση του με την κιθάρα, αξιοποιώντας τη διδακτορική έρευνα, τις σχετικές δημοσιεύσεις και τη διδακτική δραστηριότητα, και καταλήγει στο πώς τα δεδομένα αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν στην ερμηνεία και τη διδασκαλία του *Homenaje* σήμερα.

Δημήτρης Κοτρωνάκης: Από τον Debussy στον Rodrigo και περαιτέρω: το *Homenaje pour le Tombeau de Claude Debussy* του Manuel de Falla και η αφετηρία της σύγχρονης αισθητικής της κιθάρας

Το παρόν πόνημα εξετάζει το έργο *Homenaje pour le Tombeau de Claude Debussy* (1920) του Manuel de Falla ως κομβικό σημείο στη διαμόρφωση της σύγχρονης αισθητικής της κλασικής κιθάρας και ως γέφυρα ανάμεσα στον γαλλικό μουσικό ιμπρεσιονισμό και τον ισπανικό μουσικό εθνικισμό. Παρότι πρόκειται για έργο μικρής διάρκειας, η ιστορική του σημασία είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς αποτελεί μία από τις πρώτες συνθέσεις υψηλού καλλιτεχνικού κύρους για κιθάρα από μη κιθαριστή συνθέτη. Η έρευνα εστιάζει στη σχέση του Falla με τον Claude Debussy και στην αφομοίωση στοιχείων της αισθητικής του, όπως η ηχοχρωματική ευαισθησία, η αρμονική ρευστότητα και η τροπικότητα. Μέσα από το *Homenaje*, τα στοιχεία αυτά μεταπλάθονται στο ιδίωμα της κιθάρας, αναδεικνύοντας τις ηχοχρωματικές δυνατότητες του οργάνου και συμβάλλοντας στη διαμόρφωση ενός νέου προτύπου κιθαριστικής γραφής. Παράλληλα, εξετάζεται ο ρόλος του *Homenaje* στη νομιμοποίηση της κιθάρας ως οργάνου της λόγιας μουσικής του 20ού αιώνα, μέσω της σύνδεσής του με τον Andrés Segovia και τη διαμόρφωση ενός νέου συναυλιακού ρεπερτορίου. Τέλος, διερευνάται η επιρροή του σε συνθέτες όπως οι Joaquín Rodrigo, Heitor Villa-Lobos και Alberto Ginastera, Leo Brouwer και Toru Takemitsu, αναδεικνύοντας τη συμβολή του στη σύγχρονη κιθαριστική αισθητική.

Ρωξάνη Παπαδημητρίου: Δραματουργία, Εθνική Ταυτότητα και Μουσικός Μοντερνισμός: Οι όπερες του Manuel de Falla και η συνεργασία του με τη María Martínez Sierra

Η παρούσα ανακοίνωση προσεγγίζει τις όπερες του Manuel de Falla υπό το πρίσμα της γυναικείας υποκειμενικότητας, εστιάζοντας ιδιαίτερα στη δημιουργική συνεργασία του συνθέτη με τη María Martínez Sierra και στον τρόπο με τον οποίο αυτή συνέβαλε στη διαμόρφωση μιας διακριτής δραματουργικής γλώσσας, στην οποία εντοπίζονται τα ιδεολογικά και αισθητικά χαρακτηριστικά του ισπανικού εθνικισμού καθώς και οι καλλιτεχνικές αναζητήσεις του ευρωπαϊκού μοντερνισμού κατά τον 20ό αιώνα. Μέσα από συγκριτική ανάλυση έργων όπως η όπερα *La vida breve* και το παντομιμικό-λυρικό δράμα *El amor brujo*, διερευνάται ο τρόπος με τον οποίο το ποιητικό κείμενο και η μουσική συνδιαμορφώνουν ένα υβριδικό ιδίωμα, στο οποίο το ανδαλουσιανό φολκλορικό στοιχείο μετασχηματίζεται σε λόγια καλλιτεχνική έκφραση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συμβολή της Martínez Sierra στη δραματική συγκρότηση των χαρακτήρων στο παντομιμικό-λυρικό δράμα *El amor brujo* και στη θεματική της γυναικείας υποκειμενικότητας, καθώς και στον διάλογο λόγου και μουσικής ως πεδίο διαπραγμάτευσης ταυτότητας, φύλου και πολιτισμικής μνήμης. Η ανακοίνωση επιχειρεί να επαναξιολογήσει τη συνεργασία του συνθέτη και της δημιουργού του ποιητικού κειμένου, όχι απλώς ως λειτουργική σύμπραξη, αλλά ως καίρια καλλιτεχνική συνάντηση που καθόρισε την αισθητική φυσιογνωμία του ισπανικού λυρικού θεάτρου του 20ού αιώνα.

Κωνσταντίνα Πολυχρονοπούλου: Από την Ανεξαρτησία στη Συν-Δημιουργία: Τρία Μοντέλα Μουσικο-Χορογραφικής Δημιουργίας από τον Feldman και τον Kurtág στη Σύγχρονη Συν-Δημιουργική Πρακτική

Με αφορμή τις επετείους των εκατό χρόνων από τη γέννηση των Morton Feldman και György Kurtág, η εισήγηση διερευνά τρία μοντέλα μουσικοχορογραφικής δημιουργίας. Η πρώτη μελέτη περίπτωσης επανεξετάζει το *Ixion* του Feldman σε συνάρτηση με το Summerspace του Merce Cunningham, όπου μουσική και χορός δημιουργήθηκαν ανεξάρτητα και συνυπήρξαν μόνο κατά την παράσταση. Η ανάλυση αναδεικνύει την ενδεχομενική χρονικότητα, καθώς η μουσική λειτουργεί ως ανεξάρτητο χρονικό περιβάλλον και οι στιγμές συγχρονισμού προκύπτουν χωρίς προκαθορισμένες αντιστοιχίες. Η δεύτερη μελέτη εξετάζει αποσπάσματα από το *Játékok* του Kurtág στη χορογραφία *Die Große Messe* του Uwe Scholz. Η αποσπασματική μουσική γραφή λειτουργεί ως σωματικό ερέθισμα και ως μηχανισμός οργάνωσης της χορογραφικής μορφής, αναδεικνύοντας τη μορφολογική διακοπή. Ως συγκριτικό αντίβαρο παρουσιάζεται η χορογραφία *The Two Matters of Existence*, που δημιουργήθηκε μέσα από τη συνεργασία της χορογράφου Αθανασίας Κανελλοπούλου και της συνθέτριας-εισηγήτριας. Η ανάλυση του υλικού των προβών και της τελικής παράστασης αναδεικνύει την αμοιβαία συν-δημιουργία: μουσικές και χορογραφικές αποφάσεις διαμορφώνονται ταυτόχρονα και αλληλοεπηρεάζονται σε πραγματικό χρόνο. Μέσα από ποιοτική έρευνα βασισμένη στην καλλιτεχνική πρακτική, η εισήγηση χαρτογραφεί μια τροχιά από την ανεξαρτησία προς τη σύγχρονη συν-δημιουργική πρακτική. Προτείνει, έτσι, τη μουσική παρτιτούρα ως ενεργό χορογραφικό προσχέδιο που παράγει κίνηση, σωματικές αποκρίσεις και νέες δυνατότητες συνεργασίας.

Σπυρίδων Μάνεσης: Οι επιδράσεις από την τζαζ στο Ebony Concerto του Ίγκορ Στραβίνσκι

Η σχέση του Ίγκορ Στραβίνσκι με την τζαζ είναι ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον ζήτημα διαπολιτισμικής αλληλεπίδρασης μουσικών ειδών και ιδιωμάτων στον 20ό αιώνα. Η χρονική της αφετηρία τοποθετείται στα τέλη της δεκαετίας του 1910, εποχή κατά την οποία παρατηρείται διάχυτο ενδιαφέρον ευρωπαϊών μοντερνιστών καλλιτεχνών για εξωευρωπαϊκές μορφές τέχνης: Ο Στραβίνσκι εισάγει καταρχήν στοιχεία από το ragtime στα έργα του *Ragtime for eleven instruments*, *L'Histoire du soldat*, *Piano rag music* και *Three pieces for clarinet solo*. Η παρούσα ανακοίνωση χρησιμοποιεί ως πηγές, μουσικές αναλύσεις, οι οποίες έχουν ήδη δημοσιευθεί από μελετητές, όπως, η Barbara Heyman, ο Μ. Ι. Αλεξιάδης και ο Andy Jarema. Στη συνέχεια, η ανακοίνωση επικεντρώνεται στο *Ebony Concerto* (1945), έργο το οποίο θεωρείται κομβικής σημασίας στο ζήτημα της συνένωσης της τζαζ με την έντεχνη μουσική.

Εξετάζεται το ιστορικό πλαίσιο, από την ανάθεση για την σύνθεση, την πρώτη εκτέλεση του έργου από την ορχήστρα του Woody Herman και στη συνέχεια αναλύονται ζητήματα μορφής, ρυθμού, μελωδικών και αρμονικών σχηματισμών, και επίσης θα αποσαφηνιστεί ο βαθμός ενσωμάτωσης των στοιχείων της τζαζ στο συγκεκριμένο έργο. Τέλος, τίθενται ζητήματα επίδρασης του *Ebony Concerto* σε μετέπειτα “συνενωτικά έργα” (confluent works κατά τον Joseph Stuessy), καθώς και στη δημιουργία προϋποθέσεων για την μετέπειτα ανάδυση μεικτών μουσικών ρευμάτων, όπως το Τρίτο Ρεύμα (Third Stream) κ.α.

Ήχος, τεχνολογία και οικολογία

Wiktor Mastela: Σύγχρονη Μουσική Δημιουργία και Παιγνιώδης Επιτέλεση: Τα παιχνίδια ως Ηχογόνες Μουσικές Διεπαφές για Ζωντανή Ηλεκτρονική Μουσική

Η παρούσα εργασία διερευνά τη διττή σημασία του ρήματος «παίζω» στη μουσική πράξη, όπου η εκτέλεση συναντά το παιχνίδι, εξετάζοντας πώς η χρήση παιχνιδιών ως ηχητικών πηγών στη σύγχρονη ζωντανή ηλεκτρονική μουσική αναδιαμορφώνει τις αντιλήψεις περί δεξιοτεχνίας προς τον αυθορμητισμό, την περιέργεια και την τυχαιότητα. Οι μηχανικές σβούρες λειτουργούν ως εναλλακτικές διεπαφές, μετατοπίζοντας τη μουσική πράξη από τον πλήρη έλεγχο στη διαμόρφωση συνθηκών, όπου αναδύονται απρόβλεπτα ηχητικά συμβάντα. Κεντρικός άξονας αποτελεί η ανάλυση του πρωτότυπου επιτελεστικού έργου «Spinning AD» (Resonant Fields), όπου η σβούρα συνδυάζεται με πετάλια εφέ και γεννήτριες θορύβου· η ασταθής συμπεριφορά της (τριβές, μεταβολές ταχύτητας, συγκρούσεις) μετατρέπει την εκτέλεση σε μια διαδικασία συνεχούς προσαρμογής και αλληλεπίδρασης με την υλικότητα του αντικειμένου. Μέσα από την ανάλυση της επιτέλεσης, εξετάζεται πώς η απώλεια ελέγχου λειτουργεί ως συνθετική παράμετρος, ενώ παράλληλα αξιοποιούνται οι μαρτυρίες των ακροατών για την απουσία οπτικής αναπαράστασης των χειρισμών, ανοίγοντας έναν προβληματισμό για τον ρόλο της οπτικότητας στη πρόσληψη του έργου. Τέλος, η εργασία προσεγγίζει την επιτέλεση ως «ενορχήστρωση του θορύβου» σε πραγματικό χρόνο ανάμεσα στους μηχανικούς ήχους και τα ηλεκτρονικά μέσα, υποστηρίζοντας ότι η toy-based ηλεκτρονική μουσική επαναπροσδιορίζει τη ζωντανή εκτέλεση αναδεικνύοντας τη δημιουργική δυναμική του παιχνιδιού, της τυχαιότητας και της ενσώματης εμπειρίας.

Γιάννης Μυγδάνης: SoundRoutes: ένα μεταψηφιακό περιβάλλον ηχοτοπικής δημιουργίας υπό το πρίσμα της ακουστικής οικολογίας και των διάχυτων μουσικών οικολογιών

Οι σύγχρονες πρακτικές αλληλεπίδρασης με τον ήχο και μουσικής δημιουργίας με ηχοτοπία μετασχηματίζουν τις σχέσεις ανάμεσα στην ακρόαση των τόπων, τη μουσική πράξη και την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας. Στην προοπτική της ακουστικής οικολογίας, το ηχοτοπίο προσεγγίζεται ως πλέγμα σχέσεων ανάμεσα στον τόπο, την ανθρώπινη δραστηριότητα, την περιβαλλοντική ακρόαση, τη μνήμη και τις πολιτισμικές σημασίες του ήχου. Οι διάχυτες μουσικές οικολογίες διευρύνουν αυτή την προοπτική προς ένα οικοσύστημα ανθρώπων, τεχνολογιών, χώρων, ακουστικών πόρων και δημιουργικών αποφάσεων, όπου η μουσική δημιουργία συγκροτείται ως κατανεμημένη και περιβαλλοντικά εντοπισμένη πρακτική. Σε αυτή τη βάση, σχεδιάζεται και αναπτύσσεται το SoundRoutes, ένα πρωτότυπο

μεταψηφιακό περιβάλλον ηχοτοπικής δημιουργίας και συμμετοχικής εμπλοκής. Το λογισμικό SoundRoutes συνδέει ηχητικές καταγραφές, χωρικά ενεργά ηχητικά σημεία και ομαδικές διαδρομές ακρόασης, αξιοποιώντας γεωεντοπισμό μέσω GPS, χαρτογραφική αποτύπωση, πρακτικές εκτεταμένης πραγματικότητας, τρισδιάστατο χωρικό ήχο και δυνατότητες δημιουργικής επεξεργασίας του ηχητικού υλικού. Μέσα από αυτή τη σύζευξη, η ακρόαση οργανώνεται ως ενσώματη, κινητική, κοινωνικά διαμοιρασμένη και δημιουργική πρακτική, αναδεικνύοντας νέες μορφές αλληλεπίδρασης με τον ήχο, τον χώρο και τον τόπο στο αναδυόμενο μεταψηφιακό περιβάλλον.

Επέτειοι συνθετών (II): Reich, Χρήστου — Αφιέρωμα στον Γιάννη Ιωαννίδη

Κωνσταντίνος Παρισιάδης: Steve Reich: Η αφήγηση μέσα από την επανάληψη — Αναλυτικές προσεγγίσεις υπό το πρίσμα της εξέλιξης της μουσικής του γλώσσας και η περίπτωση του *Jacob's Ladder*

Με αφορμή τη συμπλήρωση ενενήντα ετών από τη γέννηση του Steve Reich, η παρούσα εργασία εξετάζει την εξέλιξη της μουσικής του γλώσσας παράλληλα με τις αναλυτικές προσεγγίσεις που διαμορφώθηκαν κατά τη διάρκεια της συνθετικής του πορείας, και αποπειράται να απαντήσει στο ερώτημα του πώς τα αφηγηματικά στοιχεία δύναται να εντοπιστούν στα όψιμα έργα του χωρίς να παρακαμφθεί η παραμένουσα διαδικασιακή διάσταση της γραφής του. Η εργασία προτείνει μια υβριδική μέθοδο ανάλυσης, η οποία αποσκοπεί στην προσέγγιση του χαρακτήρα των όψιμων έργων του συνθέτη, φωτίζοντας ιδιαίτερα το αφηγηματικό και περιγραφικό τους στοιχείο και εφαρμόζεται στο -μέχρι πρότινος- τελευταίο έργο του, *Jacob's Ladder* (2023). Η προσέγγιση συνδυάζει την ανάλυση δομικών και διαδικασιακών εργαλείων με την τυπολογία των τρόπων επανάληψης και τη θεωρία των επιπέδων του αφηγηματικού χώρου, και καταδεικνύει ότι η αφηγηματικότητα του έργου προκύπτει από το μετασχηματισμό της λειτουργίας της επαναληπτικής διαδικασίας. Η επανάληψη, η τροπική και αρμονική οργάνωση, η μελωδική κατεύθυνση, η υφή και η σχέση μουσικής και κειμένου συνεργάζονται για τη σταδιακή συγκρότηση ενός αφηγηματικού κόσμου. Με αυτόν τον τρόπο, η πρώιμη συνθετική πρακτική του Steve Reich δεν λησμονείται, αλλά εντάσσεται σε μια νέα μουσική γλώσσα με εντονότερη δραματουργική και νοηματική κατεύθυνση.

Παλαιολόγος Κάμυα-Μασερούκα: Ταξινομώντας το Χάος και την Τελετουργία: Μουσικολογικές και Αρχειακές Προκλήσεις στην Τεκμηρίωση της Γραφικής Σημειογραφίας του Γιάννη Χρήστου

Η ύστερη συνθετική περίοδος του Γιάννη Χρήστου (1965–1970) χαρακτηρίζεται από τη ριζική εγκατάλειψη του πενταγράμμου και την υιοθέτηση ενός ιδιότυπου, τελετουργικού σημειογραφικού συστήματος, στο οποίο η παρτιτούρα συγκροτείται ως πολυεπίπεδος χάρτης επιτέλεσης. Με βάση το σύγχρονο ταξινομικό πλαίσιο *Contemporary Notation Framework* (Lecours & Bernier, 2025) και τις αναλύσεις της σημειογραφίας του συνθέτη (Χουλιαράς, 2009), η εργασία αυτή αναδεικνύει τον κατεχοχόν καθοριστικό (*prescriptive*) και επιτελεστικό (*action-based*) χαρακτήρα της γραφής του. Παράλληλα, εξετάζονται τα όρια των

παραδοσιακών βιβλιοθηκονομικών προτύπων (όπως το MARC21), τα οποία αντιμετωπίζουν την παρτιτούρα ως στατικό αντικείμενο, αδυνατώντας να ανακτήσουν τη δυναμική των σκηνικών ενεργειών και των ψυχικών εντάσεων. Ως διέξοδος προτείνεται ένα πολυεπίπεδο μοντέλο αρχειακής τεκμηρίωσης βασισμένο στο εννοιολογικό πλαίσιο IFLA LRM (με έμφαση στις οντότητες *Event* και *Agent*) και στην κωδικοποίηση MEI XML. Μέσω της τεχνολογίας διαδραστικής επικάλυψης (facsimile overlay) και μηχανών οπτικοποίησης όπως το Veronio, το ψηφιακό αρχείο μετατρέπεται από απλό αποθετήριο σε ενεργό εργαλείο μουσικολογικής έρευνας και επιτελεστικής αναβίωσης του έργου.

Τριαντάφυλλος Μποσταντζής: Ηχητικές καινοτομίες στο αρχαίο δράμα: Μουσικοί μετασχηματισμοί ανάμεσα σε παράδοση και πειραματισμό την τριετία 1963–1965

Η εισήγηση εξετάζει τον καθοριστικό ρόλο της μουσικής στην ανανέωση της νεοελληνικής σκηνικής πρόσληψης του αρχαίου δράματος κατά την τριετία 1963–1965. Εστιάζει σε τρεις σημαντικές παραστάσεις του Αισχύλου: τον *Προμηθέα Δεσμώτη* του Αλέξη Μινωτή (Εθνικό Θέατρο, 1963), τις *Ικέτιδες* του Αλέξη Σολομού (Εθνικό Θέατρο, 1964) και τους *Πέρσες* του Καρόλου Κουν (Θέατρο Τέχνης, 1965), αναδεικνύοντας τη συμβολή των συνθετών Γιάννη Χρήστου και Ιάnnη Ξενάκη. Στις παραστάσεις αυτές, μέσα από την αξιοποίηση ηλεκτροακουστικών τεχνικών, μαγνητοταινίας, ηχητικών εφέ, κρουστών, γραφικής παρτιτούρας και νέων μορφών φωνητικής και οργανικής έκφρασης, η μουσική παύει να αποτελεί απλή σκηνική υπόκρουση και μετατρέπεται σε ενεργό δραματουργικό παράγοντα. Παράλληλα, ο Χορός αποκτά έναν νέο ρόλο ως παραγωγός ήχου και ενέργειας, ενώ ο ποιητικός Λόγος σταδιακά υποχωρεί από την κυρίαρχη θέση του. Η ανακοίνωση υποστηρίζει ότι οι συγκεκριμένες παραστάσεις, με βασικό παράγοντα την μουσική και τον ήχο, διαταράσσουν την καθιερωμένη ομοιομορφία της παρουσίασης του αρχαίου δράματος στην Ελλάδα και εισάγουν μια μορφή καλλιτεχνικής «ετερότητας».

Αναστασία Χίντζογλου: Η Αισχύλεια συνθήκη ως μουσικοθεατρικό συμβάν: μετάπραξη και απεδαφικοποίηση στην *Anaparastasis I: The Baritone* του Γιάννη Χρήστου

Η ανακοίνωση εξετάζει την *Anaparastasis I: Ο Βαρύτονος* (1968) του Γιάννη Χρήστου, για σόλο φωνή και μικρή ορχήστρα, ως χαρακτηριστικό μουσικοθεατρικό έργο, υπό το πρίσμα της φιλοσοφικής σκέψης των Deleuze και Guattari. Κομβική γι' αυτή την προσέγγιση είναι η έννοια της «μετάπραξης», με την οποία ο Χρήστου περιγράφει τη διεύρυνση της μουσικής πράξης πέρα από τα καθιερωμένα της όρια: την αποδέσμευση του εκτελεστή από μία σταθερή μουσική ταυτότητα και τη μετάβασή του σε εξωμουσικές δράσεις. Η διαδικασία αυτή μπορεί να διαβαστεί ως απεδαφικοποίηση της μουσικής εκτέλεσης και επανεδαφικοποίησή της μέσα σε ένα νέο σκηνικό συμβάν. Η δυναμική αυτή περνά στο εσωτερικό της σύνθεσης, μετακινώντας το γραπτό υλικό προς τη φωνητική, σωματική και ορχηστρική του ενεργοποίηση. Οι πρώτοι στίχοι του *Αγαμέμνονα*, που εκφέρει ο Φρουρός, λειτουργούν στο έργο ως φορείς μιας δραματουργικής συνθήκης που συνδέει την αναμονή για το σήμα που θα αναγγείλει την πτώση της Τροίας με την υπόγεια ανησυχία και την αιφνίδια εγρήγορση. Η μουσική και σκηνική επεξεργασία μεταφέρει τη συνθήκη αυτή από το επίπεδο του κειμένου

στη βιωματική εμπειρία της ακρόασης και της παρακολούθησης, καθιστώντας τον θεατή συμμετόχο σε μια εμπειρία προσμονής, όπου η αναμονή μετατρέπεται σε σκηνική και ακουστική ένταση.

Θανάσης Τρικούπης: Γιάννης Ιωαννίδης (1930-2026): θέσεις και απόψεις ενός ανανεωτή της νεοελληνικής μουσικής διανόησης

Ο Γιάννης Ιωαννίδης υπήρξε πρωτοπόρος στη διδασκαλία σύγχρονων τεχνικών σύνθεσης τόσο στην Ελλάδα, όσο και στη Βενεζουέλα. Η πολυσχιδής προσωπικότητά του αποτυπώθηκε στην πολύπλευρη δράση του ως συνθέτη, παιδαγωγού, συγγραφέα και ερμηνευτή. Ανέλαβε επί μακρόν την καλλιτεχνική διεύθυνση των Κρατικών Ορχηστρών και στις δύο χώρες, ενώ σημαντική υπήρξε η συνεχής διδασκαλία σε ωδεία και πανεπιστήμια της Αθήνας και του Καρακάς κατά τις τελευταίες τέσσερις δεκαετίες του 20ού και τις αρχές του 21ου αιώνα. Αδιαμφισβήτητο τεκμήριο της πολιτιστικής συμβολής του αποτελεί η πληθώρα των μαθητών του που καταξιώθηκαν στη συνέχεια ως συνθέτες, μουσικοί και μουσικολόγοι της νεότερης γενιάς.

Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στη σκιαγράφηση της καλλιτεχνικής προσωπικότητας του Ιωαννίδη, των προβληματισμών του και κατ' επέκταση των φιλοσοφικών του «πιστεύω», μέσα από την ευσύνοπτη παρουσίαση του συγγραφικού του έργου. Η διεισδυτική κριτική του σκέψη υπήρξε το κυριότερο εργαλείο της πολυτάλαντης φυσιογνωμίας, που με τη βοήθεια της συνδυαστικής πολύπλευρης καλλιτεχνικής και επιστημονικής γνώσης αλλά και μιας αυστηρής και αδιάλλακτης αξιακής θεώρησης έθεσε τις βάσεις μιας νέας μουσικής θεώρησης.

[ΕΟΑΦΜ] Μουσική και άλλες τέχνες

Πανος Βλαγκόπουλος: Συναισθησία και (ατονικό) αριστούργημα ή Ο Schoenberg ως αναστοχαστικός Frenhofer/Gambara

Μια γενεαλογία της έννοιας της συναισθησίας θα ξεκινούσε από την εσωτεριστική διδασκαλία του Swedenborg, θα περνούσε από τον Balzac και τον Wagner και θα έφτανε στο κίνημα *Jung-Wien* και τον Arnold Schoenberg. Στην ιστορία αυτή έχουμε μια απρόσμενη συνάντηση με έναν Έλληνα διανοούμενο που έπαιξε έναν αξιοπρόσεχτο ρόλο στο βιεννέζικο *fin-de-siècle*: τον Κωνσταντίνο Χρηστομάνο (*Το βιβλίο της αυτοκρατορίας Ελισάβετ*, 1908), του οποίου τα πεζά ποιήματα (*poèmes en prose*), όπως και αυτά του Peter Altenberg, αποτέλεσαν έξοχο δείγμα της συναισθητικής, «νευρολογικής» ευαισθησίας που τόσο επαινούσε ο Hermann Bahr. Στη συνέχεια, η ιστορία μου θα εστιάσει στην εκλεκτική σαιμπεργκιανή ανάγνωση του Balzac (και μέσω αυτού, του Swedenborg), συγκεκριμένα: στις συνέπειες που αυτή είχε στη διαμόρφωση κεντρικών εννοιών της αισθητικής ιδεολογίας του συνθέτη (*Klangfarbenmelodie*, χρωματικός κορεσμός, ενιαία αντιμετώπιση της κάθετης και της οριζόντιας διάστασης του μουσικού υλικού), αλλά και στις εσωτερικές της αντιφάσεις (που ανάγονται σε αυτό που στον Balzac συναντάμε ως «l'empire tyrannique ... de la Pensée» και «monde des abstractions»).

Πέτρος Βούβαρης: Διάθεση, νόημα και κινούμενη εικόνα: Η ερμηνευτική κληρονομιά του Schleiermacher και η πρακτική της μουσικής συνοδείας στον βωβό κινηματογράφο της Βαϊμάρης

Η παρούσα εργασία διερευνά το σε μεγάλο βαθμό ανεξερεύνητο χρέος που η θεωρία και η πρακτική της μουσικής του γερμανικού βωβού κινηματογράφου οφείλει στη ρομαντική ερμηνευτική του Friedrich Schleiermacher. Ο Schleiermacher προσέγγισε συστηματικά το πρόβλημα της μη γλωσσικής τέχνης (συμπεριλαμβανομένης της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της μουσικής) στις διαλέξεις του για την αισθητική (οι οποίες δόθηκαν για πρώτη φορά το 1819 και επαναλήφθηκαν το 1825 και το 1832–33), θέτοντας το θεμελιώδες ερώτημα αν τέτοιες τέχνες εκφράζουν νοήματα και σκέψεις, και αν ναι, πώς. Αυτό το ερώτημα βρήκε πρακτική εφαρμογή σχεδόν έναν αιώνα αργότερα στον βωβό κινηματογράφο. Το *Allgemeines Handbuch der Film-Musik*, που εκδόθηκε από τους Hans Erdmann, Ludwig Brav και Giuseppe Becce το 1927, αποτελεί την πιο πλήρη και οργανωμένη πηγή πληροφοριών σχετικά με την πρακτική της συνοδείας βωβών ταινιών στη Γερμανία της δεκαετίας του 1920. Η ταξινόμηση των μουσικών κομματιών σύμφωνα με εξωμουσικούς συσχετισμούς και σημασιολογικές κατηγορίες για χρήση σε συγκεκριμένες κινηματογραφικές σκηνές βασίστηκε στην παράδοση της «μουσικής ερμηνευτικής», όπως αυτή εκπορεύτηκε από την κληρονομιά του Schleiermacher και διαδόθηκε από τον Hermann Kretzschmar. Παράλληλα, οι απόψεις του Schleiermacher περί θρησκευτικής αισθητικής, αλλά και ο γερμανικός ρομαντισμός γενικότερα, διαμόρφωσαν συγκεκριμένες πρακτικές συναισθηματικής διαμεσολάβησης μεταξύ εικόνας και κοινού. Οι Γερμανοί ρομαντικοί στοχαστές θεωρούσαν τη μουσική ως την υψηλότερη και πιο εκφραστική μορφή τέχνης, ικανή να μεταφέρει αυτό που δεν μπορεί να εκφραστεί με λόγια (το άφατο και το μεταφυσικό), μια πεποίθηση που ενημέρωσε τόσο τη θεωρητική πλαισίωση της μουσικής του βωβού κινηματογράφου όσο και τη διαμόρφωση συστημάτων ταξινόμησής της με βάση τη διάθεση (*Stimmung*). Ακολουθώντας αυτήν τη φιλοσοφική γενεαλογία, η εργασία υποστηρίζει ότι η μουσική του βωβού κινηματογράφου στη Γερμανία δεν ήταν απλώς μια πρακτική τέχνη, αλλά το αποκορύφωμα ενός σαφώς ρομαντικο-ερμηνευτικού εγχειρήματος νοηματικής διαμεσολάβησης.

Δημήτρης Έξαρχος: Περί μη-διαφοροποιημένης προσοχής: Klee, Ehrenzweig και πολυφωνική ακρόαση στη μεταπολεμική μουσική του 20ού αιώνα

Ο Paul Klee διέκρινε δύο τρόπους οπτικής προσοχής. Ο πρώτος επιλέγει μια σημαντική μορφή έναντι ενός ασήμαντου φόντου, εναλλάσσοντας μεταξύ *ενδοτοπικών* (εσωτερικών) και *εξωτοπικών* (εξωτερικών) περιοχών μιας γραμμής. Ο δεύτερος διαχέει την προσοχή, όπου δεν χρειάζεται να γίνει επιλογή ανάμεσα στη μορφή και το φόντο, επιτρέποντας έναν είδος εστίασης που είναι ταυτόχρονα ενδοτοπική και εξωτοπική. Ο Klee επεκτείνει αυτή τη διάκριση συνδέοντάς την αναλογικά με τη μουσική: αφενός η *οριζόντια* (μελωδική) ή *κάθετη* (αρμονική) ακρόαση, και αφετέρου η πολυφωνική ακρόαση, η οποία είναι πολυδιάστατη, χρησιμοποιεί ένα είδος διάχυτης προσοχής και εστιάζει στο σύνολο της μουσικής δομής ταυτόχρονα. Ο Anton Ehrenzweig βασίζεται σε αυτές τις έννοιες για να εισάγει τον όρο της *υποσυνείδητης σάρωσης*: «η ενεργή αλλά μη εστιασμένη προσοχή, ως αποτέλεσμα της οποίας κάνουμε ανακαλύψεις και εντοπίζουμε αντιστοιχίες μη προσβάσιμες στην κανονική, συγκεντρωμένη, εστιασμένη προσοχή». Ο Ehrenzweig υποστήριξε ότι η σύγχρονη μουσική απάντησε στο

ζήτημα αυτό μέσω της σειραϊκής σύνθεσης (π.χ., Boulez), όπου η ακρόαση παραιτείται από την εστίαση σε διακριτές μορφές για να υιοθετήσει ένα είδος πολυφωνικής «πλήρους κενότητας». Η παρούσα συνεισφορά υποστηρίζει ότι μη-σειραϊκοί και μετα-σειραϊκοί συνθέτες όπως οι Ξενάκης, Feldman και Redgate ριζοσπαστικοποίησαν τη μη-διαφοροποιημένη ακρόαση πέραν του σειραϊσμού μέσω στοχαστικών διαδικασιών, διεσταλμένων χρονικών κλιμάκων και εκτεταμένης υποσυνείδητης σάρωσης.

Αναστασία Σιώψη: Για τη μουσικότητα της αρχιτεκτονικής

Η υιοθέτηση των εννοιών 'αρχιτεκτονική' και 'μουσική' δεν είναι αρκετά σαφής. Οι δύο αυτές κατηγορίες δηλώνουν δύο πολύπλοκες πραγματικότητες. Όσο πιο αυστηρά 'μυείται' κανείς στα πολιτιστικά αυτά οικοδομήματα, τόσο πιο νεφελώδη και χωρίς σταθερές βάσεις φαίνονται αυτά. Αυτό άλλωστε μας δίνει την ευχέρεια να μιλάμε για 'μουσική φύση' της αρχιτεκτονικής και 'αρχιτεκτονική φύση' της μουσικής. Η αρχιτεκτονική και η μουσική στηρίζονται σε βαθύτερες δομές νόησης, οι οποίες είναι πιο εύστοχο να οριστούν σαν δομές τάξης: στη μουσική η δομή τάξης έχει σχέση με το χρόνο, ενώ η δομή τάξης στην αρχιτεκτονική έχει σχέση με το χώρο. Η σύνδεσή τους μπορεί να έχει σχέση με μαθηματικές αναλογίες, φιλοσοφικές θεωρίες και δημιουργικές μεθόδους. Ο όρος 'μουσικότητα' γίνεται κατανοητός ως το γνωσιολογικό μοντέλο το οποίο διαμορφώνει το πλαίσιο της αισθητικής εμπειρίας μέσα στο οποίο το νόημα κατασκευάζεται και βιώνεται. Με βάση 'πτυχών' του όρου 'μουσικότητα' θα εξεταστούν ενδεικτικά κάποιες περιπτώσεις στις οποίες φαίνεται ότι για τον αρχιτέκτονα έχει ιδιαίτερη σημασία η ανάπτυξη ενός οπτικού χωρικού συστήματος αντίστοιχο με το μουσικό σύστημα. Με άλλα λόγια, θα αναλυθούν κάποιιοι τρόποι, στη θεωρία και την πράξη, με τους οποίους η μουσική κατανοείται και παρουσιάζεται σε χωρικά πλαίσια, επικοινωνώντας με την αρχιτεκτονική και μοιράζοντας με αυτήν κοινές αισθητικές αρχές.

Ιάκωβος Σταϊνχάουερ: Αισθητικές Ερμηνείες της Ετερότητας. Η έννοια της μουσικής και της εικαστικής πολυφωνίας στη θεωρία των T.W. Adorno και B. Waldenfels

Η παρούσα εισήγηση επιχειρεί μια συγκριτική αισθητική προσέγγιση της έννοιας της πολυφωνίας στη μουσική και τη ζωγραφική, ανασυνθέτοντας το θεωρητικό πλαίσιο της Κριτικής Θεωρίας του Theodor W. Adorno και της Φαινομενολογίας του Bernhard Waldenfels. Κεντρική υπόθεση της έρευνας είναι ότι η πολυφωνία υπερβαίνει την αυστηρώς μορφολογική ή τεχνική της διάσταση, αναδυόμενη ως ένας κανονιστικός και επιστημολογικός τόπος ανάδυσης της μη-ταυτότητας. Από τη μία πλευρά, ο Adorno, αναλύοντας τη ριζοσπαστική νεωτερική μουσική, ερμηνεύει την πολυφωνική υφή ως μορφή αισθητικής αντίστασης στην πραγματοποίηση· η εμμενής αυτονομία των επιμέρους φωνών αρνείται να υποταχθεί στην τυραννία μιας ετεροκαθοριζόμενης αρμονικής ολότητας, διασώζοντας το μεμονωμένο στοιχείο. Από την άλλη πλευρά, η "Φαινομενολογία του Ξένου" του Waldenfels προσφέρει τα μεθοδολογικά εργαλεία για τη μεταφορά αυτής της δυναμικής στο οπτικό πεδίο της ζωγραφικής. Η ζωγραφική επιφάνεια προσεγγίζεται όχι ως μια κλειστή αναπααραστατική οντότητα, αλλά ως ένα πλέγμα ασύμβατων οπτικών τροχιών, όπου η χωρική και χρωματική πολυφωνία συνιστά μια ριζική απόκριση στο αίτημα του ανοίκειου ερεθίσματος. Εν κατακλείδι, η ανατομία της πολυφωνίας μέσα από αυτό το διπλό πρίσμα αναδεικνύει πώς τόσο ο ήχος όσο

και ο καμβάς μετατρέπονται σε πεδία μιας ρηξικέλευθης συνύπαρξης, όπου το έτερο και το ξένο διατηρούν την ασύμμετρη αυτονομία τους απέναντι σε κάθε απόπειρα δογματικής ή ολοποιοτικής ενοποίησης.

Κυριακή 1 Νοεμβρίου

Όπερα: θεματολογία, ρόλοι, πρόσληψη

Αρετή Τζίμπουλα - Άννα-Μαρία Ρεντζεπέρη-Τσώνου: Η θεματολογία του λιμπρέτου της ιταλικής σοβαρής όπερας στις αρχές του 19ου αιώνα: Ροσσίνι, Ντονιτσέττι και Μπελλίνι

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τη θεματολογία των λιμπρέτων της ιταλικής σοβαρής όπερας κατά το πρώτο μισό του 19ου αιώνα, με επίκεντρο το έργο των Τζοακίνο Ροσσίνι, Γκαετάνο Ντονιτσέττι και Βιντσέντσο Μπελλίνι. Η έρευνα εντάσσει τη μελέτη των λιμπρέτων στο ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο της προενωτικής Ιταλίας, αναδεικνύοντας τη σχέση τους με τον ρομαντισμό, τη λογοκρισία, τις κοινωνικές μεταβολές και τη σταδιακή διαμόρφωση εθνικής συνείδησης. Μέσα από συστηματική ανάλυση των θεμάτων που επιλέγονται, διερευνώνται οι λογοτεχνικές πηγές των έργων, η παρουσία ιστορικών, μυθολογικών, θρησκευτικών, γοθικών και εξωτικών στοιχείων, καθώς και η εξέλιξη του τραγικού τέλους και των σκηνών τρέλας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην απεικόνιση των γυναικείων χαρακτήρων και στη μετάβαση από τα παραδοσιακά πρότυπα στη σύνθετη ρομαντική ηρωίδα. Παράλληλα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι συνθέτες διαχειρίζονται ζητήματα πολιτικής, εξουσίας και εθνικής ταυτότητας υπό τους περιορισμούς της εποχής. Η μελέτη αναδεικνύει το λιμπρέτο ως καθοριστικό παράγοντα της μουσικοδραματικής δημιουργίας και προτείνει μια συστηματική μεθοδολογική προσέγγιση της θεματολογικής του ανάλυσης, συμβάλλοντας στην κατανόηση της ιταλικής όπερας των αρχών του 19ου αιώνα.

Τζωρτζίνα Μερεντίτη: Ανάμεσα σε δύο κόσμους: δραματουργικές και μουσικές όψεις του εσωτερικού διχασμού στη Φροσύνη και τον Μουσταφά του Παύλου Καρρέρ

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τη δραματουργική και μουσική επεξεργασία του εσωτερικού διχασμού σε δύο φαινομενικά ετερόκλητους χαρακτήρες των οπερών του Παύλου Καρρέρ: τον Μουσταφά (*Μάρκος Μπότσαρης*, 1858–1860) και τη Φροσύνη (*Η κυρά-Φροσύνη*, 1868). Μέσα από συγκριτική ανάλυση των βασικών αρίων τους και των αντίστοιχων λιμπρετικών συμφραζομένων, διερευνώνται οι τρόποι με τους οποίους ο συνθέτης διαμορφώνει χαρακτήρες που βρίσκονται σε μια ενδιάμεση θέση ανάμεσα στην κοινότητα και τον «Άλλον». Παρά τις διαφορετικές δραματουργικές αφετηρίες τους, οι δύο μορφές συγκροτούνται μέσω παρόμοιων εκφραστικών μηχανισμών: στιγμών αμφιβολίας, συναισθηματικής σύγκρουσης και αναστοχασμού, οι οποίες αποδίδονται όχι μόνο μέσω του λιμπρέτου, αλλά κυρίως μέσω

της μουσικής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη λειτουργία της άριας ως τόπου έκφρασης της εσωτερικής σύγκρουσης και διαμόρφωσης της υποκειμενικότητας των χαρακτήρων, καθώς και στις συνθετικές τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Καρρέρ για να αναδείξει την ουσία του ποιητικού κειμένου. Η μελέτη εντάσσει την προσέγγιση αυτή στο ευρύτερο πλαίσιο της ιταλικής και ευρωπαϊκής όπερας του 19ου αιώνα, αναδεικνύοντας τον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο ο Καρρέρ επεξεργάζεται μουσικά και δραματουργικά χαρακτήρες που κινούνται ανάμεσα στην αμφιβολία, τη μεταστροφή και την αδυναμία επανένταξης.

Αγγελική Σκανδάλη: Δημοσιεύσεις στον αθηναϊκό τύπο για την πρώτη παράσταση της όπερας Πρωτομάστορας του Μανώλη Καλομοίρη. Ένας αιώνας μετά.

Η παρούσα ανακοίνωση είναι προϊόν έρευνας σε κιτρινισμένες σελίδες του αθηναϊκού τύπου με αφορμή την υπερεκατονταετή πλέον αναδίφηση σε ιστορικές πηγές που αφορούν την ιστορική πρεμιέρα της όπερας “Πρωτομάστορας” του Έλληνα μουσουργού Μανώλη Καλομοίρη. Κατά την έρευνα δόθηκε βαρύτητα σε δημοσιεύματα καθημερινών εφημερίδων που αφορούσαν την τιμητική παρουσία μελών της ελληνικής βασιλικής οικογενείας στο λυρικό θέατρο των Αθηνών, τις ιδιαίτερες καλλιτεχνικές δυσκολίες που έγιναν φανερές στην παράσταση του πρωτόλειου και βαγκνερίζοντος λυρικού έργου του μουσουργού, και τα ελληνοπρεπή χαρακτηριστικά που κατέστησαν την όπερα ένα γνήσιο ελληνικού ύφους οπερατικό δημιούργημα. Η κριτική εφημερίδων ήταν άλλοτε δριμεία αρνητική και άλλοτε ενθουσιώδης αλλά μόνο ιστορικές εφημερίδες όπως η “Εστία” και το “Έθνος” χαρακτηρίζονται από μία κάποια αξιοσημάντη αναφορά στο έργο καθώς επέλεξαν για την δημοσίευση έγκριτους ανθρώπους της ελληνικής μουσικής ως συνεργάτες. Χαρακτηριστικό συμπέρασμα μπορεί να είναι ότι καμμία από τις εφημερίδες δεν αναφέρθηκε στον μουσουργό ως πρωτοστάτη ή ιδρυτή μουσικής σχολής για την όπερα, γεγονός εύλογο δεδομένου ότι ήταν περίπου οι ίδιες που είχαν επευφημήσει την όπερα ‘Δύο αδελφια’ του Διονυσίου Λαυράγκα το 1900.

Μεθοδολογίες στην εθνογραφική έρευνα

Δήμητρα Μπούτσικου: Μουσική, χορός και ταυτότητα στους βλαχόφωνους πληθυσμούς της Πίνδου: Ζητήματα σχεδιασμού της εθνογραφικής έρευνας και ανίχνευσης της ζωντανής παράδοσης

Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τον μεθοδολογικό σχεδιασμό μιας εν εξελίξει διδακτορικής διατριβής στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, η οποία εστιάζει στη μουσικοχορευτική επιτέλεση και τη συγκρότηση της εθνοτοπικής ταυτότητας των βλαχόφωνων πληθυσμών της Πίνδου, με επίκεντρο τις περιοχές του Μετσόβου και της Βοβούσας της Περιφερειακής Ενότητας Ιωαννίνων, καθώς και του Περιβολίου της Περιφερειακής Ενότητας Γρεβενών. Με άξονα τον προβληματισμό του συνεδρίου για τη δημιουργική συνέχεια της μουσικής κληρονομιάς, η εισήγηση επικεντρώνεται στα ζητήματα σχεδιασμού της εθνογραφικής έρευνας και στις μεθόδους ανίχνευσης της ζωντανής παράδοσης στο πεδίο. Αναλύεται το σύνθετο μεθοδολογικό σχήμα της διατριβής, το οποίο βασίζεται στη συμμετοχική παρατήρηση και τη βιωματική ενσωμάτωση μέσα στο πεδίο. Αυτή η βιωματική προσέγγιση επιτυγχάνεται μέσα

από την εκμάθηση της βλάχικης γλώσσας και τη μουσικοχορευτική μαθητεία (στα κρουστά, το τραγούδι και τον χορό), ενώ παράλληλα εμπλουτίζεται με σύγχρονα εργαλεία ψηφιακής εθνογραφίας. Σκοπός της ανακοίνωσης είναι να αναδείξει πώς οι στρατηγικές ανίχνευσης των εμπειριών της καθημερινότητας επιτρέπουν στην ερευνήτρια να προσεγγίσει την άυλη πολιτισμική κληρονομιά. Μέσα από αυτή την προσέγγιση, ο ερευνητικός σχεδιασμός προτείνει να δούμε την τοπική μουσική παράδοση όχι ως στατικό κατάλοιπο, αλλά ως μια ζωντανή αφετηρία εκκίνησης για το σήμερα.

Παντελεήμων Ζαφείρης: Ψηφιακά εργαλεία στην εθνομουσικολογική έρευνα: Ανάλυση και τεκμηρίωση της μουσικής παράδοσης της Ηπείρου

Η παρούσα ανακοίνωση πραγματεύεται την εφαρμογή σύγχρονων ψηφιακών μέσων για την τεκμηρίωση και επεξεργασία της παραδοσιακής μουσικής της Ηπείρου. Με βάση το αρχαικό ήχο και τις ηχογραφήσεις από την έρευνα πεδίου, ο έλεγχος μετατοπίζεται από την αποθήκευση του ήχου στην επεξεργασία του. Μέσω λογισμικών οπτικοποίησης και επεξεργασίας ήχου και τεχνικών Ανάκτησης Μουσικής Πληροφορίας (MIR), διερευνώνται δομικά χαρακτηριστικά που είθισται να διαφεύγουν από τα συμβατικά συστήματα δυτικής σημειογραφίας. Πιο συγκεκριμένα, δίνεται η δυνατότητα να εντοπίζονται οι μικροδιαστηματικές διακυμάνσεις της πεντατονίας, η ποικιλομορφία των μελισματικών στολισμών και οι ρυθμικές αποτυπώσεις της οργανικής και φωνητικής εκτέλεσης των ιδιωμάτων στην παραδοσιακή μουσική της Ηπείρου. Παράλληλα, η ανάπτυξη των ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων ως μέσο τεκμηρίωσης και ως μορφή ανατροφοδότησης, προάγει τη δημιουργική πλευρά των φορέων της παράδοσης καθώς αναλύεται η ιστορική αναδρομή σε σχέση με την τρέχουσα καλλιτεχνική δημιουργία. Αυτή η έρευνα εντάσσεται στον ευρύτερο χώρο των ερευνητικών αναλύσεων στο τομέα της εθνομουσικολογίας, οι οποίες αφορούν τη σύνδεση μεταξύ του παραδοσιακού και της ανανέωσης. Επιπλέον, αποδεικνύει ότι η τεχνολογική μεσολάβηση δεν αλλάζει την τοπική μουσική γλώσσα αλλά παρέχει πρόσθετες ερμηνευτικές ευκαιρίες για τις εθνομουσικολογικές πρακτικές του 21ου αιώνα.

Αλεξάνδρα Μπαλάντινα: Μεθοδολογία έρευνας στη μελέτη της δημοφιλούς μουσικής: Εθνογραφικές προσεγγίσεις στο έργο σύγχρονων Ελλήνων ερευνητών

Η μελέτη της δημοφιλούς μουσικής αποτελεί ένα διεπιστημονικό πεδίο στο οποίο συναντώνται η μουσικολογία, οι πολιτισμικές σπουδές, η κοινωνιολογία, οι σπουδές των μέσων και η εθνομουσικολογία. Ενώ πολλές προσεγγίσεις της δημοφιλούς μουσικής έχουν επικεντρωθεί στη μουσική βιομηχανία, στα μέσα επικοινωνίας, στις υποκουλτούρες, στις διαδικασίες παραγωγής και στις πρακτικές κατανάλωσης, η εθνομουσικολογία συνέβαλε καθοριστικά μετατοπίζοντας το ενδιαφέρον προς τη μουσική ως βιωμένη κοινωνική και πολιτισμική πρακτική. Η παρούσα ανακοίνωση εξετάζει τη συμβολή επιλεγμένων Ελλήνων ερευνητών, εθνομουσικολόγων και ανθρωπολόγων, στη μελέτη της δημοφιλούς μουσικής και των σύγχρονων αστικών μουσικών πολιτισμών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο η εθνογραφική μεθοδολογία —μέσα από τη μακροχρόνια έρευνα πεδίου, τη συμμετοχική παρατήρηση, την αναστοχαστικότητα και τη μελέτη της καθημερινής μουσικής εμπειρίας— διευρύνει την κατανόηση των μουσικών φαινομένων πέρα από την ανάλυση του μουσικού

κειμένου ή της πολιτισμικής παραγωγής. Μέσα από επιλεγμένα παραδείγματα σύγχρονων ελληνικών εθνογραφικών ερευνών υποστηρίζεται ότι η συμβολή της εθνομουσικολογικής προσέγγισης δεν περιορίζεται στη μελέτη διαφορετικών μουσικών αντικειμένων, αλλά αφορά κυρίως μια ιδιαίτερη επιστημολογική στάση: την έμφαση στη σχέση του ερευνητή με το πεδίο, τη σωματοποιημένη γνώση, τη βιωμένη μουσική εμπειρία και την αναγνώριση των μουσικών και των κοινοτήτων ως ενεργών συνομιλητών στη διαδικασία παραγωγής γνώσης.

[ΕΟΟ] Διακαλλιτεχνικές προσεγγίσεις: Λογοτεχνία, Λιμπρέτο, Μουσική Δραματουργία

Η ειδική συνεδρία εστιάζει στην ανάδειξη πτυχών της μουσικής δραματουργίας μέσα από τη σύγκριση των λογοτεχνικών προτύπων, τα οποία αποτέλεσαν την πηγή έμπνευσης για συνθέτες του ιταλικού ρεπερτορίου του 19ου και πρώιμου 20ού αιώνα. Το λιμπρέτο της όπερας ως πυρήνας ανάπτυξης του μελοποιημένου έργου αλλά και ως αντικείμενο μιας διακαλλιτεχνικής και συγκριτικής προσέγγισης εξακολουθεί να απασχολεί φιλόλογους, γλωσσολόγους και θεατρολόγους, αλλά για τη σύγχρονη μουσικολογική έρευνα αποτελεί πλέον σημαντικό τομέα έρευνας. Εστιάζοντας στην ανάδειξη των ποιητικών, δραματικών και δομικών διαστάσεων του λιμπρέτου, ενός λογοτεχνικού ή θεατρικού – σκηνικού έργου, ειδικά προορισμένου για μελοποίηση και σκηνική παρουσίαση, η ειδική συνεδρία της Ερευνητικής Ομάδας Όπερας προσεγγίζει ζητήματα μουσικής δραματουργίας της όπερας του 19ου και πρώιμου 20ού αιώνα, που αναδεικνύουν τις πολλαπλές σχέσεις λογοτεχνίας, θεάτρου και μουσικής ως άρρηκτα συνδεδεμένες τέχνες και σε συνεχή αλληλεξάρτηση και συσχέτιση με το οπτικό - εικαστικό μέρος του χώρου της σκηνής.

Μαρία Κίτσιου: Gaetano Donizetti, Lucrezia Borgia, 1833, Melodramma - Συγκριτική προσέγγιση του λογοτεχνικού πρωτότυπου του Βίκτωρος Ουγκώ και του λιμπρέτου. Μουσικοδραματουργικές επισημάνσεις

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη συγκριτική εξέταση των δύο διαφορετικών μερών finale (φινάλε) της όπερας *Lucrezia Borgia* του Gaetano Donizetti —συγκεκριμένα της αρχικής εκδοχής για την πρεμιέρα στο θέατρο της Σκάλας του Μιλάνου (1833) και της μεταγενέστερης αναθεώρησης για το Παρίσι (1840)— με σκοπό την ανάλυση και ανάδειξη των μουσικοδραματουργικών τους πτυχών αλλά και ετεροτήτων. Η ανάλυση των ανωτέρω μουσικών αποσπασμάτων πραγματοποιείται σε συνάρτηση με την επεξεργασία του γαλλικού δράματος *Lucrèce Borgia* (1833) του Βίκτωρος Ουγκώ από τον λιμπρετίστα Felice Romani, καθώς και με τον τρόπο πρόσληψης και αποτύπωσης των λογοτεχνικών ιδεών του Ουγκώ στο ποιητικό κείμενο, στο δραματικό περιεχόμενο αλλά και στη μουσική γραφή του Ντονιτζέτι. Επιπρόσθετα, η μελέτη διερευνά το ευρύτερο δραματουργικό πλαίσιο, τις διασυνδέσεις των δραματικών προσώπων μεταξύ τους (Konstellation / Costellazione) αλλά και την τυπολογία των φωνών των πρωταγωνιστικών ρόλων ως στοιχεία που ενδεχομένως να επηρέασαν τον Ντονιτζέτι στην απόφασή του να αντικαταστήσει την τελική cabaletta της πρωταγωνίστριας (Lucrezia, σοπράνο) με ένα δραματικότερο αριόζο για τον τενόρο (Gennaro) κατά την παράσταση στο Παρίσι (Théâtre des Italiens).

Εύη Νίκα-Σαμψών: Giacomo Puccini, Manon Lescaut, 1893, Dramma lirico - Διακαλλιτεχνικές προσεγγίσεις και μουσικές αντανakλάσεις μυθιστορηματικών αφηγήσεων στην όπερα του ύστερου 19ου αιώνα

Η ανακοίνωση εξετάζει συγκριτικά τις λογοτεχνικές πηγές της όπερας *Μανόν Λεσκώ* του Πουτσίνι, (1893) βάσεις της οποίας υπήρξε το δημοφιλές μυθιστόρημα με τίτλο *Ιστορίες του Ιππότη Ντε Γκριέ και της Μανόν Λεσκώ* (*Histoire du Chevalier Des Grieux et de Manon Lescaut*, 1731) του Αββά Πρεβώ. Το θέμα προσφέρεται όχι μόνο για διακαλλιτεχνική προσέγγιση, αλλά και συγκριτική μελέτη ανάμεσα στο γαλλικό και ιταλικό πρότυπο, καθώς πριν από τον Πουτσίνι είχαν προηγηθεί οι επεξεργασίες του ίδιου θέματος στις ομότιτλες όπερες του Ντανιέλ Ωμπέρ, *Manon Lescaut*, 1856 και του Ζυλ Μασνέ, *Manon*, 1884. Οι πολλαπλές εκδοχές του μελοποιημένου θέματος αντικατοπτρίζουν και τις διαφορετικές μουσικοδραματουργικές αντανakλάσεις της μυθιστορηματικής αφήγησης αλλά και τις ειδολογικές επιλογές που προκύπτουν από τις ξεχωριστές εθνικές παραδόσεις. Στόχος της μελέτης είναι η εξέταση των διαδικασιών κατά την επεξεργασία του λογοτεχνικού πρότυπου, από το στάδιο σχεδίασης της δομής του λιμπρέτου μέχρι την οριστική μουσικοδραματουργική διάρθρωση του λυρικού δράματος. Επιπλέον, θα επισημανθούν συνοπτικά οι ιδιαιτερότητες μιας σπάνιας διακαλλιτεχνικής συνεργασίας για το λιμπρέτο της όπερας που διαμορφώθηκε κατά μοναδικό τρόπο από πέντε λιμπρετίστες.

Ματίνα Γεροθανάση: Giacomo Puccini, Madama Butterfly, 1904, una tragedia giapponese - Προσεγγίζοντας τον όρο «ιαπωνική τραγωδία» μέσα από τα στάδια γένεσης, τη διαμόρφωση του λιμπρέτου και της συνθετικής επεξεργασίας του

Αναζητώντας την «ιαπωνική τραγωδία» στη διαμόρφωση του λιμπρέτου Η παρουσίαση εστιάζει στην όπερα *Madama Butterfly* του Giacomo Puccini, σε λιμπρέτο των Luigi Illica και Giuseppe Giacosa, η οποία παρουσιάστηκε για πρώτη φορά στο Teatro alla Scala στις 17 Φεβρουαρίου 1904, στην αρχική δίπρακτη εκδοχή της, φέροντας τον υπότιτλο *tragedia giapponese*. Στόχος της μελέτης είναι η διερεύνηση της έκφρασης «ιαπωνική τραγωδία» μέσα από την μελέτη της διαμόρφωσης του λιμπρέτου. Συγκεκριμένα εξετάζονται τα στάδια δημιουργίας του λιμπρέτου, οι πηγές στις οποίες βασίζεται κάθε εκδοχή, καθώς και οι αναθεωρήσεις και παρεμβάσεις του συνθέτη που οδήγησαν στις διαφορετικές εκδοχές της όπερας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη γενεαλογία του μύθου, ξεκινώντας από την πρώτη λογοτεχνική καταγραφή του από τον Pierre Loti, και συνεχίζοντας με το διήγημα *Madame Butterfly* (1898) του John Luther Long και τη θεατρική διασκευή *Madame Butterfly: A Tragedy of Japan* (1900) του David Belasco, τα οποία αποτέλεσαν τη βάση για το λιμπρέτο της όπερας. Μέσα από τη μελέτη της συνθετικής επεξεργασίας του λιμπρέτου, η ανακοίνωση επιχειρεί να αναδείξει τον τρόπο με τον οποίο η έκφραση «ιαπωνική τραγωδία» εννοιοποιείται και επαναπροσδιορίζεται από τον συνθέτη και τους λιμπρετίστες, αναδεικνύοντας τόσο το τραγικό τέλος της πλοκής όσο και τη μεταμόρφωση της ηρωίδας σε τραγική μορφή και σύμβολο της καθολικής γυναίκας-μητέρας.

Μαριάννα Σιδερή: Giacomo Puccini, *La fanciulla del West*, 1910, Opera - Θεατρικό πρότυπο και μουσική δραματοουργία

Η ανακοίνωση εξετάζει τη μεταγωγή του αμερικανικού θεατρικού έργου *Το Κορίτσι της Χρυσής Δύσης* (1905) του Ντέιβιντ Μπελάσκο στην ιταλική όπερα *Το Κορίτσι της Δύσης* (1910) του Τζάκομο Πουτσίνι, αναδεικνύοντας τις διαδικασίες μετασχηματισμού μεταξύ λογοτεχνικού προτύπου, λιμπρέτου και μουσικής δραματοουργίας, όπου το ιστορικό πλαίσιο του χρυσού πυρετού στην Καλιφόρνια παύει να λειτουργεί ως ρεαλιστικό σκηνικό και μετουσιώνεται σε μυθοποιημένο χώρο ηθικής σύγκρουσης και λύτρωσης. Εξετάζονται οι παρεμβάσεις του Πουτσίνι στη δραματουργική δομή του πρωτοτύπου, όπως η συνένωση των δύο τελευταίων πράξεων, η δραματική αναβάθμιση της σκηνής του ανθρωποκυνηγητού σε μουσικοαφηγηματική κορύφωση και η ανάδειξη της ιδέας της λύτρωσης ως κεντρικού δραματικού άξονα. Τέλος, διερευνάται η αναδιαμόρφωση των κεντρικών χαρακτήρων στο πλαίσιο της μετάπλασης του αμερικανικού θεατρικού δράματος της μεθορίου (frontier drama) σε εξωτικό μουσικό δράμα ευρωπαϊκής αισθητικής.

Παράδοση και ανανέωση

Αριστοτέλης Δημητρακόπουλος: Το *seyir* ως *cantus firmus*: Συνθετική διαμεσολάβηση μεταξύ μακαμικής τροπικότητας και γαλλοφλαμανδικής αντιστικτικής πρακτικής

Η ανακοίνωση εξετάζει τη λειτουργική αναλογία του *seyir* με το *cantus firmus* ως συνθετική μέθοδο διαμεσολάβησης μεταξύ της οθωμανικής μακαμικής παράδοσης και της γαλλοφλαμανδικής αντιστικτικής πρακτικής του 15ου και πρώιμου 16ου αιώνα. Στο σύστημα του *makam*, το *seyir* δηλώνει την εκτυλισσόμενη μελωδική συμπεριφορά του τρόπου, οργανώνοντας λειτουργικά τις φθογγικές θέσεις και τα *zesni* στη μακαμική πράξη. Αντίστοιχα, στην αναγεννησιακή πολυφωνική παράδοση το *cantus firmus* συνιστά μια προσυντεθειμένη μελωδική γραμμή που καθορίζει την αντιστικτική οργάνωση. Πάνω σε αυτή τη λειτουργική αντιστοίχιση στηρίζεται η υπόθεση ότι το *seyir* μπορεί να επανανοηματοδοτηθεί συνθετικά ως προσχεδιασμένη μονοφωνική γραμμή που συμπυκνώνει τον τροπικό πυρήνα ενός *makam* και προσφέρεται για αντιστικτική επεξεργασία. Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν συνθετικά πειράματα με την ενσωμάτωση *makam-based cantus firmi* σε πρωτότυπα έργα, εστιάζοντας σε δίφωνες και τρίφωνες μορφές γραμμικής πολυφωνίας. Με την αναλογία να λειτουργεί ως εργαλείο καλλιτεχνικής έρευνας και όχι ως ιστορική ταύτιση, η προσυντεθειμένη γραμμή αντιμετωπίζεται ως γενετικός άξονας που αναδεικνύει τα δομικά χαρακτηριστικά του *makam* και οργανώνει τις μικροτονικές σχέσεις, ιδίως ως προς την πολυφωνική συνήχηση. Μέσα από τη μεταφορά του *seyir* σε πεδίο αντιστικτικής οργάνωσης, η ανακοίνωση συμβάλλει στη διαμόρφωση μιας ιστορικά και διαπολιτισμικά ενημερωμένης συνθετικής μεθοδολογίας, χωρίς η μακαμική τροπικότητα να ανάγεται σε απλό υφολογικό δάνειο.

Onur Senturk: Από την αρχειακή καταγραφή στη σύγχρονη δημιουργία: Η αναβίωση (ή ανανέωση) τη μουσικής παράδοσης του κεμανέ

Η κεμεντζέ (ποντιακή λύρα) και ο κεμανές (λύρα Καππαδοκίας) αποτελούν δύο συγγενικές παραδόσεις τοξωτών χορδόφωνων της Ανατολίας, οι οποίες αναπτύχθηκαν αντίστοιχα στον Εύξεινο Πόντο και την Καππαδοκία. Ενώ η κεμεντζέ εξακολουθεί να κατέχει κεντρική θέση στον ποντιακό μουσικό πολιτισμό, ο κεμανές έχει σε μεγάλο βαθμό εκλείψει από τη σύγχρονη μουσική πρακτική, επιβιώνοντας κυρίως μέσα από περιορισμένες προσπάθειες αναβίωσης στην Ελλάδα. Η παρούσα ανακοίνωση διερευνά τη σχέση των δύο οργάνων και ειδικότερα τις τεχνικές εκτέλεσης, τις πολυφωνικές πρακτικές, το ηχόχρωμα, την τροπικότητα και το ρεπερτόριό τους. Συνδυάζοντας αρχειακή έρευνα, εθνογραφική επιτόπια μελέτη και καλλιτεχνική πρακτική, και με αφετηρία τα πρώτα ευρήματα της εν εξελίξει μεταδιδακτορικής μου έρευνας, εξετάζω πώς ιστορικές ηχογραφήσεις, σύγχρονες εκτελεστικές πρακτικές και δημιουργικός πειραματισμός μπορούν να συμβάλλουν στην ανασυγκρότηση και επανερμηνεία της παράδοσης του κεμανέ. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σχέση της αναβίωσής του με τις ζωντανές πρακτικές της κεμεντζέ, καθώς και με σύγχρονες διαδικασίες πολιτισμικής μνήμης, κληρονομιάς και συγκρότησης ταυτοτήτων στις ποντιακές και καππαδοκικές κοινότητες.

Βασίλης Χατζημακρής: Η κρητική λύρα μεταξύ παράδοσης και ανανέωσης: προς ένα νέο πεδίο σύγχρονης μουσικής δημιουργίας

Η κρητική λύρα, ένα όργανο άρρηκτα συνδεδεμένο με τη μουσική παράδοση και ταυτότητα της Κρήτης, έχει αποτελέσει αντικείμενο εκτεταμένης εθνομουσικολογικής και οργανολογικής έρευνας. Ωστόσο, η παρουσία της στο πεδίο της σύγχρονης πειραματικής και avant-garde σύνθεσης παραμένει περιορισμένη. Η παρούσα εισήγηση εξετάζει με ποιους τρόπους η κρητική λύρα μπορεί να επαναπλαισιωθεί ως μέσο σύγχρονης μουσικής δημιουργίας και επιτέλεσης. Βασίζεται σε εν εξελίξει μεταδιδακτορική έρευνα, η οποία αξιοποιεί τη σύνθεση και εκτέλεση νέων έργων, την ανάπτυξη και καταλογοποίηση εκτεταμένων τεχνικών, καθώς και τη συστηματική τεκμηρίωση της εκτελεστικής πρακτικής. Ως μελέτη περίπτωσης παρουσιάζεται η σύνθεση *Crossing the Grain* (2026) για κρητική λύρα και ηλεκτρονικά. Μέσα από την ανάλυση των συνθετικών επιλογών, της σημειογραφίας και των εκτεταμένων τεχνικών του έργου, η ανακοίνωση διερευνά νέες δυνατότητες χρήσης του οργάνου στο πλαίσιο της πειραματικής μουσικής. Η έρευνα φιλοδοξεί να συμβάλει στον διάλογο μεταξύ παραδοσιακής μουσικής πρακτικής και σύγχρονης πειραματικής δημιουργίας, αναδεικνύοντας την κρητική λύρα ως δυναμικό μέσο καλλιτεχνικής ανανέωσης.

Αντώνης Βερβέρης: «Παρά την Ανατολική του προέλευση...» Το σαντούρι στην Αθήνα του 20ού αιώνα μέσα από μαρτυρίες και καταγραφές στον τύπο της εποχής

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει τη θέση του σαντουριού στη μουσική ζωή της Αθήνας κατά τον 20ό αιώνα, όπως αυτή καταγράφεται στον τύπο της εποχής. Στις αρχές του αιώνα, το όργανο κατέχει σημαντική θέση στη νυχτερινή ζωή της πόλης μέσω των σμυρναϊκών συγκροτημάτων που επισκέπτονται την πρωτεύουσα, με τον όρο «σαντούρια» να χαρακτηρίζει ολόκληρους τους εν λόγω «ανατολικούς θιάσους» και τα κέντρα όπου εμφανίζονται. Έμφαση δίνεται σε

ζητήματα πρόσληψης και ιδεολογικών διαφορών γύρω από την ταυτότητά του. Από τη μία πλευρά, λόγιοι υποστηρικτές όπως ο Μανώλης Καλομοίρης και ο Γεώργιος Λαμπελέτ, «παρά την Ανατολική του προέλευση», εκφράζουν συμπάθεια για το όργανο, ενώ επιχειρείται νωρίς η εισαγωγή του στην έντεχνη δημιουργία. Από την άλλη, πολέμιοι όπως ο Ζαχαρίας Παπαντωνίου το χαρακτηρίζουν υποτιμητικά «πίانو της Ασίας», προτείνοντας την κρατική του υπερφορολόγηση. Στο τελευταίο μέρος της εισήγησης, παρακολουθούμε την πορεία του σαντουριού κατά το δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, με τον σημαντικό περιορισμό της παρουσίας του και τις δημόσιες εκκλήσεις για διάσωσή του τη δεκαετία του 1970, περίοδο που εμφανίζεται δυναμικά το αίτημα για «Επιστροφή στις Ρίζες». Τέλος, εξετάζονται περιπτώσεις διδασκαλίας του σαντουριού σε περιβάλλοντα τυπικής εκπαίδευσης, για πρώτη φορά τη δεκαετία του 1980, κάτι που συμβαίνει εξάλλου και με τα περισσότερα λαϊκά όργανα.

Ελεύθερη θεματική

Σωκράτης Γεωργιάδης: Η παράδοση *L'homme armé* στον 20ό και 21ο αιώνα. Μεσσιανισμός και σύμβολα εξουσίας σε περιόδους αέναης κρίσης

Ακολουθώντας μία πορεία εξέλιξης από τις αρχές του 15 ου έως και τον 17 ο αιώνα, η παράδοση *L'homme armé* επιδεικνύει μία αξιοσημείωτη συνέχεια στην εξέλιξη βασικών συνθετικών εργαλείων της αναγεννησιακής πολυφωνίας. Η ίδια η έννοια του αρματωμένου άνδρα δείχνει να ενσωματώνει έναν ιδιαίτερα υψηλό βαθμό διαφοροποίησης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τη σχέση της με το απειλητικό άλλο που κατά περίπτωση καλείται να αντιμετωπίσει. Διερευνώντας το βαθύτερο συμβολικό περιεχόμενο αλλά κυρίως την αναγωγή του στα σύμβολα εξουσίας που επιβιώνουν έως και σήμερα, τόσο σε σχέση με το ζήτημα της χρηστικότητας των μέσων όσο και με ζητήματα σκοπού αλλά και διαχρονικότητας αυτών των ίδιων των συμβόλων, η αναζήτησή μας επιχειρεί να φωτίσει ένα κομβικό σημείο συνάντησης. Το σημείο όπου τα ερωτήματα που θέτει η συνθετική δημιουργία απαντώνται από τα μέσα που επιλέγει να χρησιμοποιήσει. Επιχειρώντας να καταδείξουμε τις διαφορετικές επιλογές των συνθετών θα διερευνήσουμε τις διαφορετικές εκφάνσεις αυτής της συμβολοποίησης εστιάζοντας όχι μόνο στους ίδιους τους δημιουργούς αλλά και στο κοινό τους.

Raphael Staubli: Σκέψεις για τη μουσική υπό το πρίσμα των Κατηγοριών του Αριστοτέλη

«Αυτή η μουσική ίσως υπήρξε προφητική και ιστορικά σημαντική, αλλά η καλλιτεχνική της αξία είναι τίποτα». Με αυτά τα λόγια ο Olivier Messiaen φέρεται να σχολίασε το δικό του έργο *Mode de valeurs et d'intensités* για πιάνο. Το παραπάνω ερώτημα οδηγεί σε ένα βαθύτερο φιλοσοφικό προβληματισμό: τι είναι τελικά η μουσική; Με άλλα λόγια, τι είναι ο φθόγγος και οι υπόλοιπες παράμετροι που συνθέτουν το μουσικό φαινόμενο; Ο Paul Hindemith υποστηρίζει ότι ένας μεμονωμένος φθόγγος, δεν αποτελεί παρά ένα απλό ακουστικό γεγονός. Η μουσική του σημασία προκύπτει μόνο μέσα από τις σχέσεις που αναπτύσσει με άλλους φθόγγους. Η θέση αυτή μπορεί να συσχετισθεί με την αριστοτελική κατηγορία του «πρός τι», δηλαδή της σχετικότητας. Στα έργα του αυστηρού σειραϊσμού, ο φθόγγος αποκτούσε έναν περισσότερο αφηρημένο χαρακτήρα. Από διαφορετική σκοπιά, ο Helmut Lachenmann διερεύνησε το ερώτημα «τι είναι φθόγγος;» στο έργο *Pression* για σόλο βιολοντσέλο. Εκεί ο καθαρός,

«ωραίος» φθόγγος εμφανίζεται ως μία μόνον από τις πολλές δυνατές μορφές ηχητικής παραγωγής. Ήχοι τριβής με το δοξάρι κάπου στο τσέλο λ.χ., θόρυβοι λοιπόν, αποκτούν ισότιμη καλλιτεχνική υπόσταση με τον φθόγγο. Οι παραπάνω προβληματισμοί οδηγούν στο ερώτημα κατά πόσον τα βασικά στοιχεία της μουσικής μπορούν να εξεταστούν μέσω των Κατηγοριών του Αριστοτέλη. Ποια είναι η «ουσία» της μουσικής; Ποια στοιχεία ανήκουν στο «ποιόν» και στο «ποσόν» κτλ. Αυτά είναι ορισμένα από τα ερωτήματα που επιθυμώ να διερευνήσω μέσα από μια προσέγγιση της μουσικής υπό το πρίσμα της αριστοτελικής φιλοσοφίας.

Ζητήματα μουσικής επιτέλεσης

Αναστασία Γεωργάκη - Ευάγγελος Αγγελάκης - Γιώργος Παπαδημητρίου: Η επίδραση της ακουστικής του χώρου στην ποιότητα του χορωδιακού ήχου στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος CHOROS

Η ακουστική του χώρου αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τη χορωδιακή εκτέλεση, επηρεάζοντας τόσο την ατομική όσο και τη συλλογική μουσική εμπειρία. Η παρούσα έρευνα, η οποία υλοποιείται στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος CHOROS (ΕΛΙΔΕΚ) στο Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής και Τεχνολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, διερευνά τις αντιλήψεις χορωδών και μαέστρων σχετικά με την επίδραση της ακουστικής διαφορετικών χώρων πρόβας και συναυλιών στην ποιότητα του χορωδιακού ήχου. Ειδικότερα, εξετάζονται ζητήματα όπως η αντίληψη της ίδιας της φωνής, η αντίληψη της ποιότητας και ομοιογένειας του χορωδιακού ήχου, η ισορροπία μεταξύ των φωνητικών ομάδων, η τονική ακρίβεια, ο ρυθμικός συγχρονισμός, χαρακτηριστικά που συμβάλλουν καθοριστικά στη συνοχή και την ομοιογένεια του χορωδιακού ήχου, καθώς και ο ρόλος της χωρικής διάταξης των χορωδών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις αντιληπτές διαφορές μεταξύ χώρων πρόβας και συναυλιακών αιθουσών και στις στρατηγικές προσαρμογής που υιοθετούν χορωδοί και μαέστροι. Η μελέτη βασίζεται σε πρωτογενή δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίων από πάνω από 160 συμμετέχοντες διαφορετικών επιπέδων εμπειρίας. Η ανάλυση συνδυάζει ποιοτικές και ποσοτικές προσεγγίσεις για τη διερεύνηση των εμπειριών και αντιλήψεων των συμμετεχόντων σχετικά με την ακουστική του χώρου και τη χορωδιακή πρακτική. Τα πρώτα αποτελέσματα δείχνουν ότι η μεγάλη πλειονότητα των συμμετεχόντων θεωρεί την ακουστική του χώρου καθοριστικό παράγοντα για τη χορωδιακή πρόβα και αναγνωρίζει σημαντικές διαφορές μεταξύ χώρων πρόβας και συναυλιακών αιθουσών. Παράλληλα, αναδεικνύεται η σημασία της χωρικής διάταξης των χορωδών για τον αντιληπτό συντονισμό, την ισορροπία των φωνητικών ομάδων και τη συνολική συνοχή του χορωδιακού ήχου. Τα αποτελέσματά της αναμένεται να υποστηρίξουν την ανάπτυξη καινοτόμων εργαλείων επαυξημένης και μικτής πραγματικότητας για την εκπαίδευση, προσαρμογή και προετοιμασία χορωδιών σε διαφορετικά ακουστικά περιβάλλοντα. Με τον τρόπο αυτό, το έργο CHOROS αναδεικνύει τη γόνιμη σύμπραξη μουσικολογίας, ακουστικής, γνωσιακών επιστημών και ψηφιακών τεχνολογιών στη μελέτη και ενίσχυση της χορωδιακής πράξης.

Παύλος Κόρδης: Η μουσική ανάλυση ως ερμηνευτικό εργαλείο: Ζητήματα διεύθυνσης χορωδίας στο έργο του John Tavener

Το έργο του John Tavener (1944-2013) αποτελεί μία περίπτωση πολυφωνίας αναφορικά με την χρήση των μέσων και των διαφορετικών συνθετικών τεχνικών που εφαρμόζονται. Από την σχετική βιβλιογραφία παραλαμβάνουμε μάλιστα τον διαχωρισμό του σε πέντε συνθετικές περιόδους. Η μελέτη του έργου του συνθέτη μας επιτρέπει να ισχυριστούμε με βεβαιότητα ότι σε ορισμένες περιόδους προκύπτει μία, τρόπον τινά, συνθετική στρατηγική, η οποία προσαρμόζεται στα διαφορετικά δεδομένα των εκάστοτε έργων (κείμενο, ενορχήστρωση, κ.α.). Την δεκαετία του 1980, ο κριτικός Paul Griffiths χαρακτήρισε την μουσική του Tavener μινιμαλιστική και συγκεκριμένα, ιερώς μινιμαλιστική (sic). Εφόσον γνωρίζουμε ότι ο Tavener υπήρξε πιστός στις συνθετικές του επιλογές ανά περίοδο, θα μπορούσαμε άραγε να χρησιμοποιήσουμε ερμηνευτικά και αναλυτικά εργαλεία από την μινιμαλιστική μουσική για να ερμηνεύσουμε και να εξηγήσουμε την μουσική του Tavener; Στην πραγματικότητα, η διατύπωση του Griffiths, σε συνδυασμό με το σύνολο της βιβλιογραφίας περί του λεγόμενου ιερού μινιμαλισμού και του έργου του Tavener, πυροδοτούν εκτός από μία θεωρητική αναζήτηση σχετικά με την ταυτότητα του έργου του συνθέτη και μία συζήτηση αναφορικά με την ερμηνευτική πλευρά του. Στόχος της παρούσης μελέτης αποτελεί ακριβώς η εξερεύνηση της σχέσης μεταξύ μουσικής ανάλυσης και ερμηνείας ενός μουσικού έργου. Θα επιμείνουμε σε ζητήματα που προκύπτουν από την εκτέλεση χορωδιακών έργων του συνθέτη και με ποιο τρόπο μπορεί ενδεχομένως ο ερμηνευτής να χρησιμοποιήσει την μουσική ανάλυση ως εργαλείο στην χορωδιακή πράξη.

Γιώργος Αποστολόπουλος, Ιωάννα Ζιώγα, Χριστίνα Αναγνωστοπούλου: Δημιουργικότητα και πολυπλοκότητα στον μουσικό αυτοσχεδιασμό: Μία υπολογιστική προσέγγιση

Η σχέση μεταξύ δημιουργικότητας και πολυπλοκότητας αποτελεί ένα από τα πλέον ανοιχτά ζητήματα στη σύγχρονη έρευνα για τη μουσική δημιουργία. Η παρούσα μελέτη προσεγγίζει τη δημιουργικότητα μέσω διαφορετικών διαστάσεων της μουσικής πολυπλοκότητας, υιοθετώντας την υπόθεση ότι η δημιουργική μουσική συμπεριφορά δεν ταυτίζεται ούτε με την απλότητα ούτε με την πλήρη τυχαιότητα, αλλά αναδύεται σε μία ενδιάμεση ζώνη οργανωμένης πολυπλοκότητας (Intermediate Complexity Zone). Το δείγμα αποτελούνταν από 33 μουσικούς με υπόβαθρο στον jazz αυτοσχεδιασμό, οι οποίοι κλήθηκαν να αυτοσχεδιάσουν υπό τρεις συνθήκες (ordinary, creative και random). Οι αυτοσχεδιασμοί μετατράπηκαν σε αρχεία MIDI και αναλύθηκαν μέσω δεικτών πληροφοριακής θεωρίας (entropy, mean surprisal), δομικών δεικτών (pitch variance, interval variance, duration variance, note density), καθώς και ενός σύνθετου Complexity Index. Τα μέχρι στιγμής ευρήματα δείχνουν ότι ορισμένες διαστάσεις της μουσικής πολυπλοκότητας διαφοροποιούνται σημαντικά μεταξύ των τριών συνθηκών, ενώ ο σύνθετος δείκτης πολυπλοκότητας φαίνεται να υποστηρίζει την υπόθεση της ενδιάμεσης ζώνης. Τα αποτελέσματα υποδεικνύουν ότι η δημιουργική μουσική συμπεριφορά μπορεί να χαρακτηρίζεται από μία δυναμική ισορροπία μεταξύ προβλεψιμότητας και χάους.

Γεώργιος Αγγελάκης: Το τρομπόνι από τον 15ο έως και τον 17ο αι.: Κατασκευαστικές διαφοροποιήσεις και η σύνδεσή τους με την ονοματολογία

Μεγάλο ενδιαφέρον παρουσιάζεται από τη σύγχρονη έρευνα για τα ιδιαίτερα κατασκευαστικά χαρακτηριστικά των οργάνων που ανήκουν στην οικογένεια του τρομπονιού από τον 15ο έως τον 17ο αι. δηλαδή από την εποχή της ανακάλυψής του μέχρι την τελειοποίηση του μηχανισμού του διπλού ολκού. Αρκετά ζητήματα παραμένουν ανοικτά κυρίως όσον αφορά τον τρόπο που η ονοματολογία ανταποκρίνεται στις διαφοροποιήσεις που έχουν μεταξύ τους αυτά τα όργανα. Οι όροι *trombone*, *posauone*, *sackbut*, *tuba ductilis*, *trompette des menestrels* και πολλά άλλα παράγωγα αυτών, μπορούν να έχουν τη δική τους ερμηνεία ανάλογα με το κάθε μέρος και την εκάστοτε χρονική συγκυρία. Οι γραπτές αναφορές μας δείχνουν κάποιες κοινές γλωσσικές και ετυμολογικές βάσεις αλλά είναι εμφανές ότι η ονοματολογία δεν ήταν τυποποιημένη και σταθερή στις διάφορες χώρες της ευρωπαϊκής ηπείρου. Η επιστράτευση της εικονογραφίας θεωρείται εκ των ουκ άνευ για την κατανόηση των τεχνικών εκτέλεσης, του κρατήματος του οργάνου και τη σύνθεση των μουσικών σχημάτων στα οποία συμμετείχαν οι εκτελεστές τρομπονιού ενώ από την άλλη ένα βασικό μειονέκτημα στην ερμηνεία των εικόνων είναι ότι δεν μπορούν να δείξουν ξεκάθαρα την κίνηση. Η ίδια η μουσική, μέσα από τις πρωτογενείς πηγές, μας υποδεικνύει τις ελάχιστες προδιαγραφές που απαιτούνται από τα όργανα και τους εκτελεστές. Μέσα από το πρίσμα της ετυμολογίας, της εικονογραφίας και της ίδιας της μουσικής, επιχειρείται μία πιο τεκμηριωμένη αποσαφήνιση των όρων που μπορούν να χρησιμοποιούνται ή και να αποφεύγονται για συγκεκριμένους τύπους οργάνων που ανήκουν στην οικογένεια του τρομπονιού.

Ζητήματα ψαλτικής πράξης

Νίκος Ανδρικός, Μιχάλης Βελεγράκης: Σύγκλιση και ετερότητα στην ψαλτική πράξη του Οικουμενικού Πατριαρχείου στον 20ό αιώνα. Η περίπτωση του μέλους «Τον Δεσπότην και Αρχιερέα»

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου ερευνητικού προγράμματος το οποίο εκπονείται με στόχο την ανίχνευση ζητημάτων συνέχειας και ασυνέχειας στην ψαλτική πράξη του Πατριαρχείου κατά τον 20ό αιώνα. Με αφετηρία τις ηχογραφήσεις 78 στροφών του Ιακώβου Ναυπλιώτου θα επιχειρηθεί η συγκριτική παρουσίαση ηχογραφημένου υλικού μέχρι και την Πρωτοψαλτεία του Λεωνίδα Αστέρη, όπου κλείνει ο κύκλος της μακράς γενεαλογίας των Πατριαρχικών Πρωτοψαλτών του 20ού αιώνα. Πιο συγκεκριμένα, θα αναλυθεί υλικό προερχόμενο από έξι έντυπες καταγραφές και δεκατρία ηχητικά τεκμήρια από ψάλτες που δραστηριοποιήθηκαν και μαθήτευσαν στο περιβάλλον του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Η εν λόγω μελέτη περίπτωσης θα αποτελέσει την αφορμή για την ανάπτυξη ενός προβληματισμού αναφορικά με το λεγόμενο «Πατριαρχικό ύφος», και το κατά πόσο αυτό ταυτίζεται με μια απόλυτη στοίχιση σε συγκεκριμένα ερμηνευτικά, τεχνικά, ρεπερτοριακά και αισθητικά πρότυπα, ή αν αποτελεί άλλη μια κατά τον Eric Hobsbawm περίπτωση «Επινοημένης Παράδοσης». Για το λόγο αυτό, θα μελετηθούν όλες οι ηχογραφημένες εκτελέσεις των ειρμών και των καταβασιών της εορτής από τους Πατριαρχικούς Πρωτοψάλτες, σε συνάρτηση με αντίστοιχες γραπτές πηγές του 19ου και του 20ού με χώρο προέλευσης το Φανάρι και την ευρύτερη Κωνσταντινούπολη. Η συγκριτική-

αντιπαραβολική μελέτη του υλικού θα ρίξει φως στο ερώτημα του κατά πόσο στο συγκεκριμένο μέλος εντοπίζεται ένας κοινός ερμηνευτικός τόπος, ή αν αντίθετα αποτελεί πεδίο ανάδειξης της προσωπικής εκφραστικής ιδιοτυπίας του εκάστοτε Πρωτοψάλτη.

Σπυρίδων Πλούμπης: Η έννοια της αυθεντικότητας στην εκτέλεση της ψαλτικής: κριτική εφαρμογή και επέκταση της τυπολογίας του Kiny

Στον λόγο περί εκτέλεσης της ψαλτικής απαντούν συχνά όροι όπως «γνήσιο ύφος», «ανόθευτη παράδοση», «αυθεντική απόδοση». Οι όροι αυτοί λειτουργούν ως κριτήρια αξιολόγησης με αδιαμφισβήτητο βάρος, χωρίς ωστόσο να έχουν λάβει συστηματικό εννοιολογικό πλαίσιο: τι ακριβώς συνιστά «αυθεντικότητα» στην εκτέλεση της ψαλτικής, παραμένει ορισμένο μόνο διαισθητικά. Η παρούσα εργασία παρουσιάζει την τυπολογία αυθεντικότητας του Peter Kiny — *πρόθεσης (intentional), ήχου και αισθητής εμπειρίας (sonic & sensible), ως πρακτική (as practice), ως προσωπικό αποτέλεσμα (personal)* — εφαρμόζοντάς την συστηματικά στο πλαίσιο της ψαλτικής τέχνης. Διαπιστώνεται ότι όλες οι κατηγορίες αδυνατούν να συμπεριλάβουν τη διάσταση της γενεαλογικής μεταβίβασης — την πιστότητα στον δάσκαλο ως ζωντανό φορέα παράδοσης, η οποία δεν μπορεί να αναχθεί σε καμία από τις προϋπάρχουσες κατηγορίες. Προτείνεται, λοιπόν μία επιπλέον κατηγορία: η «γενεαλογική αυθεντικότητα», ως κριτήριο *sui generis*, η οποία συνεισφέρει στη συστηματική εννοιολογική οριοθέτηση της αυθεντικότητας ως εργαλείου ερμηνείας και κριτικής αξιολόγησης της ψαλτικής εκτέλεσης.

Στρογγυλή Τράπεζα και Ι΄ Συνάντηση του Ακαδημαϊκού Βυζαντινομουσικολογικού Δικτύου και της ΕΟΒΜΣ

Η παρούσα στρογγυλή τράπεζα και η συνάντηση του Α.Β. Δικτύου και της Ομάδας Β.Μ.Σ. αποβλέπουν στην ανίχνευση των σημερινών δεδομένων γύρω από τη διδασκαλία και εκμάθηση πτυχών της Ψαλτικής Τέχνης και της Βυζαντινής Μουσικολογίας σε διάφορα τυπικά και άτυπα εκπαιδευτικά πλαίσια, τόσο από άποψη μαθημάτων, μουσικοεκπαιδευτικών προσεγγίσεων και βοηθημάτων, όσο και από άποψη πρόσφατης σχετικής έρευνας γύρω από τα συγκεκριμένα θέματα σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Επίσης, προβλέπεται μια επικαιροποίηση της Βάσης Δεδομένων με θέματα ακαδημαϊκών (πτυχιακών, μεταπτυχιακών & διδακτορικών) εργασιών που εκπονούνται υπό την επίβλεψη των μελών του Α.Β. Δικτύου. Μετά την παρουσίαση των επιμέρους πτυχών από τους συμμετέχοντες της Στρογγυλής Τράπεζας ακολουθεί συζήτηση με τους συνέδρους, όπου θα καταγραφούν περαιτέρω προτάσεις για μελλοντικές δράσεις στον τομέα αυτό. Θα συμμετάσχουν οι διδάσκοντες Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Θωμάς Αποστολόπουλος, Κυριάκος Καλαϊτζίδης, Νίκος Ανδρικός, Γρηγόριος Αναστασίου, Ιωάννης Λιάκος, Γεώργιος Πατρώνας, Κωνσταντίνος Καραγκούνης, Ευαγγελία Σπυράκου, Βασίλειος Βασιλείου και Μαρία Αλεξάνδρου. Μερικά από τα θέματα που θα αναλυθούν είναι:

Αχιλλέας Χαλδαιάκης: Η Κατεύθυνση Βυζαντινής Μουσικολογίας και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών 'Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλτική Τέχνη' στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ε.Κ.Π.Α.

Η παρούσα εισήγηση επικεντρώνεται στον τωρινό τρόπο οργάνωσης των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών στο πεδίο των Βυζαντινών Μουσικών Σπουδών στο Τ.Μ.Σ. του Ε.Κ.Π.Α., με ειδική αναφορά στην ποικίλη θεματολογία και στις διδακτικές προσεγγίσεις των μαθημάτων.

Θωμάς Αποστολόπουλος: Θεωρητικά εφόδια του σύγχρονου διδασκάλου της Ψαλτικής

Σήμερα η Ψαλτική διδάσκεται σε ένα ευρύ φάσμα διδακτικών οργανισμών, από Σχολές Παραδοσιακής Μουσικής και Ψαλτικής, Ωδεία, Μουσικά Σχολεία έως και Πανεπιστήμια. Πολλές φορές διαπιστώνουμε πως η θεωρητική κατάρτιση των διδασκόντων είναι πλημμελής, με αποτέλεσμα να διαιωνίζονται λάθη τα οποία συχνά αντανάκλουν ακόμα και στην εκτέλεση. Με την παρούσα παρέμβαση απαριθμούνται μερικά από τα κρίσιμα θεωρητικά στοιχεία που πρέπει να γίνουν κτήμα των διδασκάλων και να διδάσκονται πλέον σύμφωνα με τα πορίσματα της επιστημονικής έρευνας κατά την τελευταία πεντηκονταετία. Ενδεικτικά αναφέρονται τα θέματα της καταγωγής των Ήχων, η σωστή ορολογία επί των διαστηματικών γενών και η γενικότερη τεκμηρίωση της παραγωγής της διαστηματικής θεωρίας.

Γρηγόριος Αναστασίου: Διδάσκοντας Ψαλτική άσώματη

Έχουμε συνηθίσει σέ όλες τις βαθμίδες καὶ σέ όλες τις πτυχές (ώδειακές καὶ πανεπιστημιακές) τῆς ψαλτικῆς ἐκπαίδευσης νὰ ἀσχολοῦμαστε πολὺ μὲ τὴν σημειογραφία, ἀρκετὰ μὲ τὸ ρεπερτόριο, λιγότερο μὲ τὴ θεωρία καὶ ἐλάχιστα μὲ τὴν ἀνάλυση-μορφολογία τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης. Λεῖπει, ὡστόσο, παντελῶς ἡ ἀναφορὰ στὴν φωνὴ καὶ ἡ ἀπαραίτητη φωνητικὴ ἀγωγή, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ διδάσκουμε μιὰ Ψαλτικὴ «ἀσώματη». Ἡ ἀσώματη Ψαλτικὴ τῆς ἐκπαίδευσης ὁδηγεῖται σὲ κακότεχνες παραμορφώσεις στὸ πεδίο τῆς ἐπιτέλεσης, ποὺ ἐν τέλει -στὸ σχῆμα ἑνὸς φαύλου κύκλου- ἀλλοιώνουν καὶ τὸ ἰδανικὸ ἀπείκασμα τῆς διδασκόμενης Ψαλτικῆς. Ποιὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ φωνητικὴ ἀγωγή τῶν ψαλτῶν, πῶς καὶ ἀπὸ ποιοὺς πρέπει νὰ διδάσκεται, πῶς ὠφελεῖ ἢ πῶς ἐπηρεάζει τὴν ψαλτικὴ καὶ εὐρύτερα τὴν λατρευτικὴ πράξη, εἶναι ἐρωτήματα ποὺ τίθενται σὲ κοινὸ προβληματισμὸ μὲ τὴν φιλοδοξία νὰ διατυπωθοῦν κάποιες προτάσεις γιὰ τὴν ἐνσωμάτωση τῆς φωνητικῆς τεχνικῆς στὴν διδασκαλία τῆς Ψαλτικῆς.

Ιωάννης Λιάκος: Η διδασκαλία τα εκκλησιαστικής μουσικής στην Θεολογική Σχολή της Θεσσαλονίκης. Σκέψεις, προβληματισμοί και όραμα

Η εισήγηση μας έχει ως σκοπό αρχικά να παρουσιάσει το πρόγραμμα των μαθημάτων της Ψαλτικής Τέχνης έτσι όπως διδάσκεται στην Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ. Επιπλέον θα αναφερθούμε σε θέματα που μας απασχολούν σχετικά με την ανάπτυξη του μαθήματος προς κάποιες κατευθύνσεις. Ενδεχομένως, φοιτητές της Θεολογικής Σχολής θα μπορούσαν με βάση την θεολογική τους κατάρτιση είτε σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο, να προσφέρουν στην έρευνα της Ψαλτικής μέσα από τις χειρόγραφες πηγές.

Ευαγγελία Σπυράκου: Από τη Φυσική Αναπαράσταση στην Τεχνητή Νοημοσύνη: Νέα Εργαλεία στη Διδασκαλία της Ιστορικά Ενημερωμένης Επιτέλεσης της Ψαλτικής

Η συνεισφορά στη στρογγυλή τράπεζα παρουσιάζει την ανάγκη που διαμορφώθηκε κατά τη διδασκαλία του μαθήματος «Ιστορικά Ενημερωμένη Επιτέλεση της Ψαλτικής» για την οπτικοποίηση και κατανόηση πηγαίου υλικού, και τη διαδρομή από τις πρώτες απόπειρες φυσικής αναπαράστασης έως τη σημερινή χρήση εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης ως απαραίτητου πλέον διδακτικού μέσου.

Γεώργιος Πατρώνας: Η διδακτική πράξη της Ψαλτικής Τέχνης ως χώρος παιδαγωγικής δημιουργίας

Η διδασκαλία της Ψαλτικής Τέχνης στο πανεπιστήμιο αποτελεί μια σύνθετη παιδαγωγική διαδικασία, η οποία υπερβαίνει τη μετάδοση γνώσεων και αποβλέπει στην καλλιέργεια δεξιοτήτων, στην ερμηνευτική ωρίμανση και στη δημιουργική ανάπτυξη του φοιτητή. Ως κατεξοχήν καλλιτεχνικό γνωστικό αντικείμενο, η Ψαλτική Τέχνη προϋποθέτει μια διδασκαλία εργαστηριακού και βιωματικού χαρακτήρα, όπου η προσωπική εμπειρία, ο διάλογος, η μίμηση, η συνεχής ανατροφοδότηση και η ενεργός συμμετοχή αποτελούν οργανικά στοιχεία της μαθησιακής διαδικασίας. Μέσα σε ένα περιβάλλον ακαδημαϊκής ελευθερίας, το πανεπιστημιακό μάθημα εξελίσσεται σε χώρο συνδιαμόρφωσης της γνώσης, όπου διδάσκων και φοιτητές συνδιαλέγονται δημιουργικά, με στόχο όχι μόνο τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων ερμηνευτών της Ψαλτικής Τέχνης, αλλά και την καλλιέργεια μιας παιδαγωγικής κουλτούρας που ενθαρρύνει την πρωτοβουλία, τον αναστοχασμό και τη δημιουργική έκφραση. Η εισήγηση επιχειρεί να αναδείξει ότι η διδακτική πράξη στην Ψαλτική Τέχνη μπορεί να αποτελέσει γόνιμο έδαφος για την ανάπτυξη καινοτόμων εκπαιδευτικών εφαρμογών, οι οποίες δεν σχεδιάζονται ως αυτοσκοπός, αλλά αναδύονται οργανικά μέσα από τη διδακτική διαδικασία και τον συνεχή παιδαγωγικό διάλογο με τους φοιτητές. Μέσα από χαρακτηριστικά παραδείγματα εκπαιδευτικών εφαρμογών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της πανεπιστημιακής διδακτικής πράξης, θα παρουσιαστεί ο τρόπος με τον οποίο ιδέες που ωριμάζουν κατά τη μαθησιακή διαδικασία, αξιοποιώντας τις αρχές της βιωματικής μάθησης, της συνεργατικής διερεύνησης και της δημιουργικής αυτενέργειας, μπορούν να εξελιχθούν, μέσα από τη συνεργασία διδάσκοντος και φοιτητών, σε πρωτότυπες διδακτικές εφαρμογές με ουσιαστική παιδαγωγική αξία. Η προσέγγιση αυτή αναδεικνύει το πανεπιστημιακό μάθημα ως χώρο δημιουργίας, πειραματισμού και παιδαγωγικής ανανέωσης, όπου η παράδοση της Ψαλτικής Τέχνης συνομιλεί δημιουργικά με τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης και τις δυνατότητες της εκπαιδευτικής καινοτομίας.

Κωνσταντίνος Καραγκούνης: Η Βυζαντινή Οκτωηχία στη σημερινή διδασκαλία, μεταξύ Πράξεως και Θεωρίας

Με αφορμή το πρόσφατο βιβλίο μας «Από την Πράξη η Θεωρία» θέλουμε να αναφερθούμε σε καίρια σημεία της διδασκαλίας της Βυζαντινής Οκτωηχίας σε όλα τα επίπεδά της. Πιο συγκεκριμένα, η κύρια ερευνητική ερώτηση την οποία προτείνουμε για συζήτηση είναι η εξής: Έπειτα από μια μακρά περίοδο αντιπαράθεσεων και συγκρούσεων, είναι πλέον σήμερα δυνατή η γεφύρωση του χάσματος, η επούλωση των πληγών και η διόρθωση των

εσφαλμένων μεταξύ των θεωρητικών σχολών βυζαντινής μουσικής στον ελλαδικό χώρο;

Νίκος Ανδρικός: Πρωτογενής συνθετική δημιουργία. Προς μια νέα διδακτική πραγμάτωση στο πεδίο της Εκκλησιαστικής μουσικής

Στην παρούσα -προδρομική ενός ευρύτερου ερευνητικού πρότζεκτ- ανακοίνωση θα παρουσιαστούν μια σειρά από δεδομένα, τα οποία αφορούν στην πρωτογενή συνθετική δημιουργία και στην ενδεχόμενη ενσωμάτωσή της στη διδακτική διαδικασία που αφορά στην Εκκλησιαστική μουσική. Η ενασχόληση με τη σύνθεση πέρα από την κάλυψη σύγχρονων αναγκών και προκλήσεων σε επίπεδο επιτέλεσης, έρχεται να λειτουργήσει επικουρικά όσον αφορά σε ζητήματα κατανόησης φόρμας, φρασεολογίου, τροπικότητας αλλά και ερμηνευτικής προσέγγισης του καθαυτό ιστορικού υλικού. Αφού λοιπόν, αναπτυχθεί ένας προβληματισμός αναφορικά με τη σημαντικότητα που κατέχει η μελοποιία στο πεδίο της Εκκλησιαστικής μουσικής στον άξονα του χρόνου, θα τεθούν προς συζήτηση ορισμένες αρχές, οι οποίες θα μπορούσαν να διέπουν τη διαδικασία της διδασκαλίας της σε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο. Πιο συγκεκριμένα, θα προταθούν μοντέλα δόμησης συνθετικών "Σπουδών" με αναφορά σε συγκεκριμένες φόρμες, είδη, συνθέτες, εποχές και ιδιώματα. Απώτερο στόχο της όλης διαδικασίας θα αποτελέσει η μετάβαση από το επίπεδο της συνθετικής "Σπουδής" στην πρωτογενή συνθετική παραγωγή, η οποία εδραζόμενη στις δομικές και αισθητικές αρχές του συγκεκριμένου μουσικού πολιτισμού, να έχει παράλληλα τη δυνατότητα να προτείνει νέες, πρωτότυπες ιδέες σε επίπεδο δημιουργίας και έκφρασης.

Μαρία Αλεξάνδρου: Η συμβολή του Κωνσταντίνου Φλώρου στην εξέλιξη της Νευματικής Επιστήμης και τα οφέλη του έργου του για τη διδασκαλία του μαθήματος της Παλαιογραφίας Βυζαντινής Μουσικής

Ο Κωνσταντίνος Φλώρος, ο οποίος πρόσφατα εκδήμησε προς τα ουράνια, άφησε σπουδαιότατο επιστημονικό έργο σε πολλούς τομείς της Μουσικολογίας. Στο πεδίο της Βυζαντινομουσικολογίας φημίζεται για τα έργα του σχετικά με την παλαιοβυζαντινή, παλαιοσλαβική και λατινική παρασημαντική. Στην παρούσα τοποθέτηση θα θέλαμε να δείξουμε την καίρια σημασία των ερευνών του για τη διδασκαλία των παλαιοβυζαντινών νευμάτων της αγιοπολίτικης και αθωνικής οικογένειας. Επίσης, θα αναφερθούμε στις μελέτες του για την παλαιοσλαβική κοντακάρια σημειογραφία, καθώς και στο γεγονός της επιβεβαίωσης των επιστημονικών του συλλογισμών περί της ύπαρξης αντίστοιχου παλαιότερου ελληνικού μοντέλου, στο φώς των νέων παλαιογραφικών ανακαλύψεων (βλ. έρευνες Φλώρας Κρητικού για την Chartres σημειογραφία).

Ψηφιακά αρχεία και βιβλιοθήκες

Τάσος Κολυδάς - Τιμόθεος Κανδύλης-Γεωργακόπουλος: Το πρότυπο Music Encoding Initiative (MEI) ως ερευνητικό εργαλείο στη μουσικολογία: μια μελέτη περίπτωσης με την ψηφιακή κριτική έκδοση της Σονατίνας για πιάνο (1955) του Μίκη Θεοδωράκη

Η μετάβαση από την έντυπη παρτιτούρα και τα στατικά αρχεία PDF στη δομημένη συμβολική αναπαράσταση της μουσικής συνιστά μία σημαντική εξέλιξη στον χώρο της σύγχρονης

μουσικολογίας. Η παρούσα ανακοίνωση εστιάζει στο ανοικτό πρότυπο Music Encoding Initiative (MEI) και στις ερευνητικές δυνατότητες που προσφέρει στον σημερινό μελετητή. Ως γλώσσα σήμανσης βασισμένη στο XML (eXtensible Markup Language) και εμπνευσμένη από το πρότυπο TEI (Text Encoding Initiative), το MEI κωδικοποιεί σημασιολογικά το μουσικό περιεχόμενο και παρέχει δυνατότητα για ψηφιακό κριτικό υπόμνημα, εσωτερικές αναφορές σε πολλαπλές πηγές και εκδοχές, διασύνδεση με τα πρωτότυπα τεκμήρια, υπολογιστική ανάλυση και διαλειτουργικότητα με βιβλιοθηκονομικά μοντέλα. Καθοριστικό για τον ερευνητή είναι ότι το ίδιο κωδικοποιημένο αρχείο είναι σε θέση να τροφοδοτήσει κριτική έκδοση, αναλυτική περιγραφή, έντυπη και διαδικτυακή δημοσίευση, διαχωρίζοντας με διαφάνεια την αποτύπωση της πηγής από την ερμηνεία της και διασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα των δεδομένων ανεξάρτητα από το λογισμικό. Ως μελέτη περίπτωσης παρουσιάζεται η ψηφιακή κριτική έκδοση της Σονατίνας για πιάνο (1955) του Μίκη Θεοδωράκη. Το κείμενο κωδικοποιήθηκε σε MEI και αποδίδεται διαδικτυακά μέσω βιβλιοθήκης JavaScript, σε ένα διαδραστικό περιβάλλον με προσαρμοσμένο κώδικα για την εμφάνιση και αναπαραγωγή επιλεγμένων τμημάτων. Καταδεικνύεται έτσι πώς το MEI αποτυπώνει με ακρίβεια ακόμη και ένα πολυεπίπεδο, διορθωμένο τεκμήριο μαζί με τα ανοιχτά ερωτήματα που έχουν προκύψει από την έρευνα, μετατρέποντας την παρτιτούρα σε διαδραστικό ερευνητικό, εκδοτικό και εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Θεόφιλος Σωτηριάδης: Ελληνική Βιβλιοθήκη Σαξοφώνου (ΕΒΣ) στο διαδίκτυο

Η ΕΒΣ περιλαμβάνει με τρόπο συστηματικό όλα εκείνα τα έργα Ελλήνων συνθετών, Κυπρίων και της Διασποράς που είναι καταγεγραμμένα σε μουσικό κείμενο σε οποιαδήποτε μορφή περιλαμβάνεται σαξόφωνο και αφορούν κυρίως την έντεχνη μουσική χωρίς χρονικό και τοπικό περιορισμό. Η εργογραφία καλύπτει περίπου έναν αιώνα συνθετικής δημιουργίας και εκτείνεται χωρικά από τη Φινλανδία και τον Καναδά μέχρι τη Νέα Ζηλανδία και την Ουρουγουάη. Η ΕΒΣ λειτουργεί επίσης ως αποθετήριο νέων έργων. Ένα βασικό χαρακτηριστικό του καταλόγου είναι οι εκπαιδευτικοί στόχοι που εκπορεύονται από το ίδιο έργο, γεγονός που τον καθιστά χρηστικό εργαλείο για τον κάθε παιδαγωγό και εκτελεστή. Πέρα από τις βασικές πληροφορίες του κάθε έργου υπάρχουν διαθέσιμοι οπτικοακουστικοί σύνδεσμοι, στοιχεία έκδοσης / επικοινωνίας με τους συνθέτες, δισκογραφία - με αναφορά και στους εκτελεστές - και πλήθος στατιστικών αναλύσεων. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι βιντεοσκοπημένες συνεντεύξεις συνθετών, ως αυθεντικές μαρτυρίες της σχέσης των δημιουργών με το σαξόφωνο. Ο σχεδιασμός και η κατασκευή του διαδικτυακού καταλόγου υλοποιήθηκε με επιχορήγηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού το 2021. Στην προτεινόμενη ανακοίνωση, ο εισηγητής θα αδράξει την ευκαιρία να συζητήσει ζητήματα σχεδιασμού και μεθοδολογίας της κατασκευής της διαδικτυακής μουσικής βιβλιοθήκης αλλά και θα αναλύσει βασικά συμπεράσματα της έρευνας που αφορούν την σύνθεση και εκτέλεση στον Ελλαδικό χώρο.

Δέσποινα Αυθεντοπούλου: Ηχητικός Επαναπατρισμός: Από την ψηφιακή τεκμηρίωση στην επανανοηματοδότηση των μουσικών παραδόσεων

Η παρούσα ανακοίνωση εισάγει την έννοια του «ηχητικού επαναπατρισμού» (*sound*

repatriation) ως ερμηνευτικό πλαίσιο για τη διερεύνηση πρακτικών μέσω των οποίων το ψηφιακά τεκμηριωμένο ηχητικό υλικό επανεκτάσσεται σε ένα ζωντανό πολιτισμικό συγκείμενο. Ο επαναπατρισμός ηχητικών καταγραφών δεν συνίσταται απλώς στην παροχή ψηφιακών μουσικών αρχείων, αλλά αποσκοπεί στην αποκατάσταση και την πολιτισμική αναζωογόνηση κοινοτήτων που έχουν υποστεί αποικιακή κυριαρχία, αποξένωση ή/και βίαιο εκτοπισμό. Στην ανακοίνωση δίνεται έμφαση σε πλατφόρμες ψηφιακής διαχείρισης πολιτιστικής κληρονομιάς, οι οποίες χαρακτηρίζονται από αμοιβαία επιμέλεια του περιεχομένου μεταξύ αρχειακών φορέων και κοινοτήτων-φορέων της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι κοινότητες προέλευσης συμβάλλουν στον εμπλουτισμό των μεταδεδομένων, παρέχουν το πολιτισμικό πλαίσιο και επανερμηνεύουν τις αρχειακές καταγραφές. Η δυναμική διαδικασία της επιστροφής της πολιτισμικής γνώσης στον κοινωνικό ιστό των κοινοτήτων νοείται ως μια επιστημολογική μεταστροφή που αναδιαμορφώνει ριζικά τις έννοιες της αυθεντίας, του νοήματος και της αναπαράστασης. Με την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ πολιτιστικών φορέων και κοινοτήτων, οι «φωνές του παρελθόντος» μπορούν να επιστρέψουν στο παρόν και, αναζωογονώντας την πολιτισμική μνήμη, να νοηματοδοτήσουν εκ νέου την παράδοση.

Ειδική Συνεδρία - «Παλιακά» και μοντέρνα

Το παρόν πάνελ συγκροτήθηκε από την Ευαγγελία Χαλδαιάκη, μεταδιδακτορική ερευνήτρια και εντεταλμένη διδάσκουσα στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και σε αυτό συμμετέχουν επίσης ένας απόφοιτος (Τηλέμαχος Τσιαχρής) και δυο τελειόφοιτοι (Μιχάλης Καραγιάννης, Κλέιντι Μεχίλλκα) φοιτητές του τμήματος. Στόχος είναι να παρουσιαστούν και να συζητηθούν παραδείγματα απόψεων λαϊκών μουσικών για την ελληνική μουσική παράδοση, όπως αυτή επιτελείται σήμερα σε τοπικές κοινότητες της Ελλάδας. Τα παραδείγματα που θα παρουσιαστούν προέρχονται από την ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου, την πιο συγκεκριμένη της Κόνιτσας και της Ρόδου. Οι εθνομουσικολόγοι και μουσικοί που θα παρουσιάσουν την έρευνά τους από το πεδίο φέρνουν ταυτόχρονα στο στόχαστρο τον προσωπικό τους αναστοχασμό και τη θεσιακότητα σχετικά με τις σύγχρονες πρακτικές επιτέλεσης των συγκεκριμένων τοπικών μουσικών παραδόσεων. Κατά τις παρουσιάσεις τους θα επιχειρηθούν να αναδειχθούν ερωτήματα όμως: Βρίσκονται τα πανηγύρια σε κρίση λόγω των διαφορετικών συνθηκών επιτέλεσης; Επηρεάζουν οι νέες μουσικοτροπίες τους εκκολαπτόμενους λαϊκούς μουσικούς; Η επαναφορά παλαιότερων μουσικών πρακτικών θεωρείται συνέχεια ή επιφέρει φολκλοριστικό χαρακτήρα σε μια λαϊκή μουσική παράδοση; Επιπροσθέτως, οι ακροατές του πάνελ καλούνται να αναρωτηθούν οι ίδιοι αν οι ενεργοί λαϊκοί μουσικοί, ταυτόχρονα εθνομουσικολόγοι, είναι οι κατάλληλοι ερευνητές για μια τέτοιου τύπου εθνογραφική έρευνα, λόγω της αμεσότητας που μπορούν να δημιουργήσουν με τους πληροφορητές τους.

Ευαγγελία Χαλδαιάκη: Πανηγύρια σε κρίση (;) Εθνογραφώντας τον ηπειρώτικο πολιτιστικό χώρο

Το ηπειρώτικο πανηγύρι εντάσσεται στο πλαίσιο των επιτελέσεων της ηπειρώτικης μουσικής παράδοσης. Είναι επίσης η μια από τις καταλληλότερες κοινωνικές πρακτικές για την εθνογράφηση της μουσικής κουλτούρας που συνοδεύει τη συγκεκριμένη μουσική παράδοση,

εκφραζόμενη από την πλευρά των λαϊκών μουσικών ή των γλεντιστών γενικότερα. Συγκεκριμένα, οι λαϊκοί μουσικοί στα πανηγύρια εφαρμόζουν συγκεκριμένες τακτικές, διάλεκτο και συνθήκες επιτέλεσης και το κοινό εμφανίζει συμπεριφορά ανάλογη των πρακτικών, συνθηκών επιτέλεσης, αλλά και της δράσης των μουσικών. Παρακολουθώντας εθνογραφικά ορισμένα ηπειρώτικα πανηγύρια τα τελευταία δυο χρόνια που βρίσκομαι συχνά στην Ήπειρο, εστίασα στους λαϊκούς μουσικούς που συμμετέχουν σε αυτά. Μέσω συμμετοχικής και απλής παρατήρησης, συνειδητοποίησα ότι μεγάλο μέρος των συζητήσεων παλαιότερων μουσικών (γεννημένοι τη δεκαετία του 1970 και πριν) αφορούσε τις αλλαγές γύρω από τη «χαρτούρα» και την πιθανή επικείμενη επιβολή των ηλεκτρονικών συναλλαγών (POS), τις συνθήκες επιτέλεσης («στα σκέτα» ή με «μηχανήματα»), την αλλαγή στο οργανολόγιο (ηλεκτρικά μουσικά όργανα) και στο γλεντιστικό κοινό («φασαίοι» και «χορευτικά»). Στην παρούσα ανακοίνωση συγκεντρώνω τις γνώμες αυτές και επιχειρώ μια σύνδεσή τους με τη γενικότερη σημερινή θέση του ελληνικού πανηγυριού, θέτοντας τον προβληματισμό αν αυτό βρίσκεται σε κρίση, η οποία εν τέλει θα επιφέρει είτε επαναδιαπραγμάτευση, είτε τέλμα.

Κλέιντι Μεχίλλκα: «Παράδοση» και σύγχρονες τάσεις στο λαϊκό κλαρίνο: Παρατηρήσεις στο ερμηνευτικό στυλ του συγκροτήματος Γιάννη Καψάλη-Μάκη Τσίκου

Το «νεοδημοτικό» τραγούδι, ως δυναμική έκφανση της σύγχρονης ελληνικής λαϊκής μουσικής παράδοσης, αποτελεί ένα σύνθετο πολιτισμικό φαινόμενο, το οποίο κατά την περίοδο από το 2012 έως και σήμερα έχει υποστεί σημαντικούς μετασχηματισμούς, τόσο ως προς τη μουσική του μορφολογία όσο και ως προς τις πρακτικές επιτέλεσής του. Η έννοια της «επιτέλεσης», όπως έχει αναπτυχθεί από τη σύγχρονη εθνομουσικολογία και τις performance studies, δεν περιορίζεται στην απλή εκτέλεση ενός μουσικού έργου, αλλά αναφέρεται στη διαδικασία μέσω της οποίας η μουσική πράξη παράγει, διαπραγματεύεται και ανασυγκροτεί κοινωνικές ταυτότητες, συλλογικές μνήμες και πολιτισμικά νοήματα. Η παρούσα έρευνα εστιάζει στο λαϊκό κλαρίνο και στον καθοριστικό ρόλο που αυτό διαδραμάτισε στη διαμόρφωση και εξέλιξη του «νεοδημοτικού» τραγουδιού, εξετάζοντας το μουσικό σχήμα των Γιάννη Καψάλη και Μάκη Τσίκου. Ειδικότερα, μέσω της μελέτης του σχήματος (συνεντεύξεις, διαδικτυακή έρευνα, έρευνα κοινού), θα παρατηρηθούν οι μεταβολές που σημειώθηκαν στο ύψος, στην τεχνική και στη λειτουργία του λαϊκού κλαρίνου στο σύγχρονο δημοτικό μουσικό περιβάλλον. Θα διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο το σχήμα διαχειρίζεται τη σχέση μεταξύ δημοτικού και νεωτερικότητας, διατηρώντας βασικά χαρακτηριστικά των τοπικών μουσικών ιδιωμάτων, ενώ παράλληλα ενσωματώνει νέα εκφραστικά στοιχεία, σύγχρονες ενορχηστρωτικές πρακτικές και τεχνολογικά μέσα που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του σημερινού ακροατηρίου.

Μιχάλης Καραγιάννης: Η δωδεκανησιακή λύρα στη Ρόδο και ο Γιάννης Κλαδάκης

Η χρήση της λύρας στη Ρόδο είναι μια μουσική πρακτική που διαμορφώνεται ιστορικά από τα πολιτισμικά πρότυπα. Σήμερα η λύρα στη Ρόδο επιτελείται ταυτόχρονα με αναφορά στην τοπική παράδοση αλλά και τις τοπικές μουσικές παραδόσεις της Κρήτης και της Καρπάθου. Σύμφωνα με τον Γιάννη Κλαδάκη, η δωδεκανησιακή λύρα, αλλά και ρεπερτόριο όπως τα πολύστιχα τραγούδια, δεν ήταν διαδεδομένη κυρίως τις δεκαετίες 1970 και 1980. Η χρήση της

δωδεκανησιακής λύρας αντικαταστάθηκε από το βιολί, ενώ ταυτόχρονα η κρητική λύρα και το ρεπερτόριό της έγιναν διαδεδομένα. Ο Κλαδάκης έκανε έρευνα και κατέγραψε στίχους από πολύστιχα τραγούδια και σκοπούς. Άρχισε να επιτελεί το ρεπερτόριο με έναν τύπο δωδεκανησιακής λύρας με 3 χορδές, που τότε δεν ήταν διαδεδομένος και τον οποίο ο ίδιος ονομάζει «παραδοσιακή λύρα». Η δημοσίευση ψηφιακών δίσκων και στη συνέχεια η προβολή του από την ελληνική κρατική τηλεόραση, έχουν διαμορφώσει υπερτοπικά την ταυτότητά του με την «παραδοσιακή λύρα της Ρόδου». Αντίθετα, σήμερα χρησιμοποιεί κυρίως μια κρητική λύρα με 4 χορδές και έτσι η πρακτική δεν ταυτίζεται με αυτή που προβάλλεται. Η ανακοίνωση διερευνά τη χρήση της δωδεκανησιακής λύρας στη Ρόδο σήμερα, κυρίως μέσα από επιτόπια εθνογραφική έρευνα, συνεντεύξεις και συζητήσεις με τον Γιάννη Κλαδάκη, αλλά και άλλους λαϊκούς μουσικούς από τη Ρόδο, επιχειρώντας να αναδείξει την μουσική πρακτική και το ιδεολογικό και συμβολικό της περιεχόμενο.

Τηλέμαχος Γεώργιος Τσιαχρής: «Ξέρανε οι παλιοί να γλεντάνε τον κόσμο»: Τα πανηγύρια στην Κόνιτσα και οι σύγχρονες επιτελέσεις

Η λαϊκή μουσική της επαρχίας Κόνιτσας αποτελεί μια ξεχωριστή περίπτωση μέσα στον μουσικό χάρτη της Ηπείρου. Οι μουσικές οικογένειες της περιοχής είναι οι βασικοί και αποκλειστικοί εκφραστές και διαμορφωτές ενός ιδιότυπου εντόπιου ρεπερτορίου με αναγνωρίσιμα ρυθμικά και μελωδικά χαρακτηριστικά. Δρουν σε όλο τον 20ο αιώνα σε τοπικό και σε ορισμένες περιπτώσεις υπερτοπικό επίπεδο. Μάλιστα, χαρακτηριστικό γνώρισμα της τοπικής μουσικής παράδοσης αποτελεί η μη παρουσία μουσικών που δεν κατάγονται από κάποια μουσική οικογένεια στην περιοχή, αλλά και η μη δράση μουσικών από γύρω περιοχές σε ολόκληρο τον 20ο αιώνα. Η συνθήκη αυτή αλλάζει σταδιακά από το 2010 και μετά. Στην παρούσα μελέτη, έχοντας ως βάση υλικό που αντλήθηκε από ημιδομημένες συνεντεύξεις με παλαιότερους μουσικούς της περιοχής (Ν. Φιλιππίδη, Θ. Χριστόπουλου, Γ. Χαλκιά), παρουσιάζεται η άποψη των συγκεκριμένων σχετικά με τη σύγχρονη πραγματικότητα, τον τρόπο επιτέλεσης και τη διαχείριση της υφολογίας του εντόπιου ρεπερτορίου από τους νεότερους μουσικούς της περιοχής, αλλά και τον ρόλο του βιώματος σαν καθοριστικό στοιχείο για τη λαϊκή μουσική έκφραση. Ερευνάται συγκεκριμένα ο διαμορφωτικός ρόλος των νέων συνθηκών επιτέλεσης, με ετερόκλητο και πολυπληθές κοινό, η χρήση ηχητικών ενισχύσεων, η μη οικογενειακή δομή των μουσικών σχημάτων και η διαφορετικού τύπου αλληλεπίδραση και σχέση μουσικών και γλεντιστών.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο **Γεώργιος Αγγελάκης** είναι διπλωματούχος τρομπονιού με ολκό με σπουδές στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης στην τάξη του Γ. Κόκκορα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Εργάζεται ως μόνιμος καθηγητής μουσικής αγωγής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και καθηγητής τρομπονιού στο Δημοτικό Ωδείο Τρικάλων ενώ αποτελεί μέλος της Συμφωνικής Ορχήστρας του Δήμου Λαρισαίων. Έχει παρακολουθήσει master classes τρομπονιού των Zoltan Kiss, Dirk Ellerkamp, Jiggs Whigham, Jay Friedman, Σπύρου Φαρούγγια, Κώστα Αυγερινού κ.ά. Έχει παρακολουθήσει μαθήματα ιστορικού τρομπονιού με τον David Yacus και έχει ενεργό συμμετοχή σε σεμινάρια και συναυλίες Παλαιάς Μουσικής στην Ελλάδα και στην Ιταλία. Είναι υποψήφιος διδάκτορας στο Τ.Μ.Σ. του Α.Π.Θ. με επιβλέποντα καθηγητή τον Θεόδωρο Κίτσο και θέμα την αναδημιουργία του ήχου του τρομπονιού και το ρόλο του σε έργα Ιταλών συνθετών του πρώιμου Μπαρόκ.

Ο **Ευάγγελος Αγγελάκης** έχει δίπλωμα μονωδίας, πτυχίο στη Γεωπονία, μεταπτυχιακό στη Μουσική Τεχνολογία και διδακτορικό πάνω στην έρευνα της παιδαγωγικής του τραγουδιού από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Είναι Μεταδιδακτορικός Ερευνητής στο Εργαστήριο Μουσικής Ακουστικής και Τεχνολογίας, ΕΚΠΑ, σε συμμετοχή σε διεθνή ερευνητικά έργα. Η έρευνά του εστιάζεται στις επιστημονικές και παιδαγωγικές διαστάσεις της ανθρώπινης φωνής, συμπεριλαμβανομένης της ακουστικής, της ανατομίας και της πολυαισθητηριακής καταγραφής και έρευνας στην παιδαγωγική του τραγουδιού και προσβλέπει στη γεφύρωση της παράδοσης και της επιστημονικής έρευνας στην οπερατική παιδαγωγική. Το έργο του έχει παρουσιαστεί σε δημοσιεύσεις κορυφαίων επιστημονικών περιοδικών ('Sensors', 'Biomedical Signal Processing and Control'), καθώς και σε διεθνή συνέδρια (PEVOC, MAVIBA, AES, κ.α.). Είναι ενεργός λυρικός τραγουδιστής από το 1999 (πάνω από 25 ρόλους σε όπερα/μουσικό), ιδρυτικό μέλος της Χορωδίας Δήμου Αθηναίων και της Χορωδίας του Φεστιβάλ Αθηνών, αλλά και μέλος αρκετών μουσικών συνόλων. Υπήρξε επίσης μέλος του «Κέντρου Φωνητικών Τεχνών» του Σπύρου Σακκά (1999-2013), και του «Κέντρου Παλαιάς Μουσικής Αθηνών» (2008-2013). Από το 2004 διδάσκει τραγούδι σε ωδεία, σχολές θεάτρου, και διενεργεί σεμινάρια. Έχει συγγράψει και διδάσκει το πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης «Η Φωνή στο Τραγούδι» στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (2018-σήμερα), και υπήρξε προσκεκλημένος καθηγητής στο Haute École de Musique de Genève (2019–2023). Από το 2025 διδάσκει το μάθημα «Διεπιστημονικές προσεγγίσεις των φωνητικών ιδιωμάτων στο τραγούδι με νέες τεχνολογίες» στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ.

Η **Μαρία Αλεξάνδρου** γεννήθηκε στο Βουκουρέστι. Σπούδασε στη γενέτειρά της, στη Βόννη και στην Κοπεγχάγη, κοντά στον αείμνηστο καθηγητή J. Raasted, όπου και απέκτησε τον τίτλο Candidata philosophiae το 1996 στις Ελληνικές Μεσαιωνικές Σπουδές, με έμφαση στη βυζαντινή μουσική. Η διδακτορική της διατριβή ολοκληρώθηκε στο Πανεπιστήμιο της Κοπεγχάγης (2000) και αφορά την Παλαιογραφία Βυζαντινής Μουσικής. Ήταν υπότροφος της Studienstiftung des Deutschen Volkes και του Ιδρύματος Alexander von Humboldt. Από το 2002 διδάσκει διάφορα μαθήματα Βυζαντινής Μουσικής στο Τ.Μ.Σ. του Α.Π.Θ. Σήμερα είναι καθηγήτρια και διετέλεσε πρόεδρος του προαναφερθέντος Τμήματος κατά τα έτη 2022-25. Συμμετείχε σε πάνω από 100 συνέδρια και συνέγραψε 5 βιβλία και πάνω από 70 άρθρα,

κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους και λήμματα λεξικών, επίσης έδωσε πολλές διαλέξεις και masterclasses στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι μέλος επιστημονικών και εκδοτικών επιτροπών διάφορων περιοδικών (*Series Musicologica Balcanica* και *Studies in the Music of the Christian East and Orient*), του εκδοτικού οργανισμού Monumenta Musicae Byzantinae και του Φεστιβάλ «Ημέρες Ελληνικής Μουσικής Δημιουργίας». Επίσης είναι υπεύθυνη της Ομάδας Παλαιογραφίας Βυζαντινής Μουσικής «Χρυσορρήμων» και του Συνόλου Κλασικής Ανατολικής Μουσικής «Ψαλτήρα» του Τ.Μ.Σ. του Α.Π.Θ., καθώς και του Γυναικείου Βυζαντινού Χορού «Αγία Ανυσία» της Ε.Ε.Μ.Ε. Επιπλέον, είναι πρόεδρος της Ομάδας Μελέτης «Μουσική της Χριστιανικής Ανατολής» της International Musicological Society. Για το έργο της πήρε διάφορες διακρίσεις.

<https://repository.kallipos.gr/handle/11419/6487>

<https://repository.kallipos.gr/handle/11419/15210>

<https://www.youtube.com/watch?v=8DY8pR0oDzQ>

<https://ejournals.lib.auth.gr/smceo/issue/view/Melismatic%20Chant%20Repertoires>

Ο **Γρηγόριος Αναστασίου** είναι αναπληρωτής καθηγητής Βυζαντινής Μουσικολογίας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και επιστημονικός Διευθυντής του Ιδρύματος Βυζαντινής Μουσικολογίας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος. Είναι διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών και η διδακτορική του διατριβή, που εκπόνησε με επιβλέποντα καθηγητή τον Γρηγόριο Στάθη, έχει θέμα «Τα Κρατήματα στην Ψαλτική Τέχνη» (έκδοση: Αθήνα 2005). Κατέχει πτυχίο Θεολογίας από το ομώνυμο τμήμα του ΕΚΠΑ και έχει εκπαιδευτεί στην Μηχανοργάνωση Ιστορικών Αρχείων και Ηλεκτρονική Επεξεργασία Αρχειακού Υλικού. Έχει επίσης Δίπλωμα Βυζαντινής Μουσικής από το Ωδείο Χαλκίδος. Τα παντοία επιστημονικά δημοσιεύματά του, οι ανακοινώσεις του σε συνέδρια, οι ομιλίες του και γενικότερα τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από θέματα ιστορίας, μορφολογίας, οντολογίας και ερμηνείας της Ψαλτικής Τέχνης. Μέλημά του σταθερό είναι η παράδοση και διδασκαλία της Ψαλτικής ως επιτελεστικής λειτουργικής Τέχνης· και με αυτόν τον σκοπό διακονεί, από το 2005, ως Πρωτοψάλτης στον ιερό ναό Αγίας Μαρίνης Άνω Ιλισίων, όπου και διευθύνει την εκεί συσταθείσα Σχολή Βυζαντινής Μουσικής και τον Χορό των «Ιλισιωτών Ψαλτών». Έχει στο ενεργητικό του πολλές εμφανίσεις ως μονοφωνάρης (σολίστ) σε μουσικές εκδηλώσεις (Ψαλτικής Τέχνης και Σύγχρονης Λόγιας Μουσικής) στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η **Χριστίνα Αναγνωστοπούλου** είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Μουσικής, Γνωσιακών Επιστημών και Κοινότητας και Επιστημονική Συνεργάτης στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο. Είναι διδάκτωρ του University of Edinburgh με αντικείμενο την υπολογιστική και γνωσιακή μοντελοποίηση της μουσικής ανάλυσης και κάτοχος MSc στην Τεχνητή Νοημοσύνη με ειδίκευση στην Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας. Έχει διδάξει και διεξαγάγει έρευνα, μεταξύ άλλων, στα University of Edinburgh, University of Glasgow, Queen's University Belfast, City University London και Universitat Pompeu Fabra. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στην υπολογιστική μουσικολογία, τη γνωσιακή μουσική ψυχολογία, τις νευροεπιστήμες της μουσικής, τη σχέση μουσικής και γλώσσας, καθώς και στις εφαρμογές της μουσικής στην εκπαίδευση, την υγεία και την κοινότητα.

Ο **Νίκος Ανδρικός** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Έχει εκπονήσει στο Τ.Μ.Σ. του Ιονίου Πανεπιστημίου τη διδακτορική του διατριβή, εξετάζοντας την Εκκλησιαστική μουσική της Σμύρνης στον

«ευρύτερο» 19ο αιώνα, ενώ υπήρξε επί σειρά ετών μόνιμος συνεργάτης στο επιστημονικό Πρόγραμμα του Μανόλη Χατζηγιακουμή «Μνημεία Εκκλησιαστικής μουσικής». Κατά την περίοδο 2004-2007 βρέθηκε στην Κωνσταντινούπολη σπουδάζοντας δίπλα στους εκπροσώπους της παλιάς γενιάς της Τουρκικής Ραδιοφωνίας και ψάλλοντας επίσημα στο δεξιά αναλόγιο του Πατριαρχικού Ναού δίπλα στον Α.Π.Μ.Χ.Ε. Λεωνίδα Αστέρη. Έχει εκδώσει δύο μονογραφίες, ενώ άρθρα του φιλοξενούνται σε Πρακτικά διεθνών συνεδρίων, επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς Τόμους. Επίσης, έχει εκδώσει τρεις δίσκους (Motivasyon 2014, SEDEF KALAN MÜZİK 2017, Αμυγδαλιά KALAN MÜZİK 2023), οι οποίοι περιέχουν αποκλειστικά προσωπικές του συνθέσεις. Το 2022 εξέδωσε το δίσκο Καλοφωνικοί Ειρμολογίες 19ος αιώνας Μέρος Ι, με εξωλατρευτικά έργα Εκκλησιαστικής μουσικής, σε πρώτη μάλιστα εκτέλεση, ως προϊόν συνεργασίας των Εργαστηρίων ΕΒΑΜΙΠ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων) και του αντίστοιχου Ήχου, Εικόνας και Πολιτιστικής Αναπαράστασης του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), ενώ το Μέρος ΙΙ εκδόθηκε το 2025. Τέλος, το 2026 εκδόθηκε ο διπλός δίσκος Κεκρυμμένος ήχος-Άξιον εστί Μελωποιών του 19ου αιώνα, Ι-ΙΙ (εκδ. Απαρχή). Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται με τη μουσική δραστηριότητα στον αστικό χώρο κατά την υστεροθωμανική περίοδο, με τον προφορικό-ιδιωματικό χαρακτήρα της Εκκλησιαστικής μουσικής, καθώς και με τη μουσική θεωρία των τροπικών συστημάτων της Ανατολής.

Ο **Γιώργος Αποστολόπουλος** είναι υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι απόφοιτος του ίδιου Τμήματος και κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών: του Π.Μ.Σ. «Μουσικολογία και Μουσική Τεχνολογία» και του Π.Μ.Σ. «Jazz Αυτοσχεδιασμός και Νέες Τεχνολογίες». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη μουσική δημιουργικότητα, τον μουσικό αυτοσχεδιασμό, την υπολογιστική μουσικολογία και τη χρήση υπολογιστικών μεθόδων για την ανάλυση της μουσικής συμπεριφοράς. Η διδακτορική του έρευνα διερευνά τη σχέση μεταξύ δημιουργικότητας και πολυπλοκότητας μέσω πειραματικών διαδικασιών και ανάλυσης MIDI δεδομένων, αξιοποιώντας δείκτες πληροφοριακής θεωρίας και δομικής πολυπλοκότητας. Παράλληλα, ασχολείται με ζητήματα μουσικής γνωστικής επιστήμης, στατιστικής ανάλυσης και διεπιστημονικών προσεγγίσεων της δημιουργικότητας, διατηρώντας ενεργό ενδιαφέρον για τον jazz αυτοσχεδιασμό και τη σύγχρονη μουσική δημιουργία.

Ο **Θωμάς Κ. Αποστολόπουλος** είναι καθηγητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών στην Κατεύθυνση της Βυζαντινής Μουσικολογίας, όπου και διδάσκει από το 2011 με επιστημονικό αντικείμενο «Βυζαντινή Μουσική και μουσικές παραδόσεις της Ανατολικής Μεσογείου. Γεννήθηκε το 1963 στα Ριζώματα Ημαθίας. Έχει πτυχίο Νομικής (ΑΠΘ 1985), μεταπτυχιακό δίπλωμα Ιστορίας, Φιλοσοφίας και Κοινωνιολογίας του Δικαίου (ΑΠΘ 1990) και διδακτορικό (ΤΜΣ/ΕΚΠΑ 1997). Η εγχώρια και διεθνής επιστημονική του δράση αφορά την Ψαλτική, την Ελληνική Δημοτική Μουσική, τη Λόγια Μουσική της Κωνσταντινούπολης, την ελληνική οργανολογία, καταγραφές κοσμικού ρεπερτορίου με Παρασημαντική, μελέτη ανατολικού συγγενούς ρεπερτορίου, δισκογραφικές επιμέλειες και κυρίως την ελληνική μουσική Θεωρία και τον τομέα των «Εξηγήσεων» έργων Ψαλτικής αλλά και κοσμικής Μουσικής από τα χειρόγραφα της Παλαιάς (προ του 1814) Μεθόδου Βυζαντινής Παρασημαντικής στη Νέα Μέθοδο.

Σταμάτιος Ασπιώτης: Γεννήθηκα και μεγάλωσα στην Κέρκυρα, όπου σπούδασα Ανώτερα Θεωρητικά της Μουσικής, και πήρα πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης και Ενοργάνωσης-Διεύθυνσης Μπάντας από το Ωδείο Κέρκυρας και Δίπλωμα τρομπέτας από το Νέο Ωδείο Θεσσαλονίκης. Είμαι πτυχιούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου με σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό, της Σχολής Ανθυποπυραγών της Πυροσβεστικής Ακαδημίας και τελειόφοιτος του Τμήματος Ιστορίας και Ψηφιακών Ανθρωπιστικών Επιστημών της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Κατέχω integrated master στη Μουσικολογία από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταπτυχιακό δίπλωμα Ειδίκευσης στην Ιστορική Δημογραφία από το Τμήμα Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είμαι Υπ. Διδάκτωρ στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Σχολής Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχω συνεργαστεί -ως έκτακτος μουσικός (τρομπέτα) με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, την Αθηναϊκή Ορχήστρα Νέων, τη Συμφωνική Ορχήστρα Νέων Τσακάλωφ, την Ορχήστρα δωματίου του Ωδείου Φίλιππος Νάκας, τη Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας και τη Φιλαρμονική Εταιρεία «Μάντζαρος». Υπήρξα μέλος της Ορχήστρας του Εθνικού Θεάτρου. Δίδαξα στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου τα μαθήματα Στοιχεία Μουσικής Κοινωνιολογίας, Ιστορία της Μουσικής, και Ιστορία της Όπερας. Είμαι μέλος της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας, συμμετέχω ως εισηγητής σε συνέδρια, ημερίδες και έχω αναφορές σε επιστημονικά περιοδικά, καθώς και συναφές συγγραφικό έργο με τις εξής μονογραφίες: • Ασπιώτης, Κ. Στ. 2015. Η Σάλπιγγα από την Αρχαιότητα έως τη Ρωμαιοκρατία. Θεσσαλονίκη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (ISBN 978-960-8396-98-2). Σύγγραμμα ενταγμένο στο σύστημα Εύδοξος στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. • Ασπιώτης, Κ. Στ. 2016. Πληθυσμός και Μουσική Εκπαίδευση στο Ωδείο Κέρκυρας κατά την τελευταία δεκαετία του 20ού αιώνα. Θεσσαλονίκη, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (ISBN 978-618-5196-09-7).

Η **Δέσποινα Αυθεντοπούλου** είναι διδάκτωρ Ιστορικής Μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ). Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Μουσική Παιδαγωγική και μεταπτυχιακού τίτλου (M.A. in Art Law and Arts Management). Σπούδασε κανονάκι και παραδοσιακή μουσική στο Τμήμα Λαϊκής και Παραδοσιακής Μουσικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, καθώς και Φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ολοκλήρωσε τις σπουδές της στο Πιάνο και τα Ανώτερα Θεωρητικά στο Δημοτικό Ωδείο Μοσχάτου και είναι κάτοχος Διπλώματος Βυζαντινής Μουσικής. Από το 2010 εργάζεται ως εκπαιδευτικός μουσικής στη δευτεροβάθμια μουσική εκπαίδευση και από το 2021 διδάσκει κανονάκι, πιάνο και μουσικά σύνολα στο Μουσικό Σχολείο Θεσσαλονίκης. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην Ελληνική Εθνική Σχολή και τη μουσική εκπαίδευση στην Ελλάδα των αρχών του 20ού αιώνα. Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας και έχει συμμετάσχει σε διεθνή και εγχώρια επιστημονικά συνέδρια.

Η **Αιμιλία Βαϊτση** γεννήθηκε στον Βόλο το 1995. Είναι υποψήφια διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με θέμα σχετικό με τη μουσική ιστορία της πόλης του Βόλου, από την απελευθέρωσή της το 1881 μέχρι σήμερα. Επίσης, είναι

κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στη σύνθεση από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Έχει διακριθεί λαμβάνοντας διάφορα βραβεία στη σύνθεση, την ποίηση, τη λογοτεχνία και τη σκοποβολή. Έχει πραγματοποιήσει έρευνα για το έργο διαφόρων εν ζωή Ελλήνων συνθετών που δημοσιεύθηκε σε μουσικολογικό συνέδριο και στο μουσικό διαδικτυακό περιοδικό TAR, καθώς και την επιμέλεια αντίστοιχων κειμένων - αφιερωμάτων για εκπομπή του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Ιεράς Μητρόπολης Δημητριάδος. Σημαντική μουσικολογική εμπειρία αποτέλεσε η αρχειοθέτηση μουσικών δωρεών της Φιλαρμονικής Εταιρείας Κερκύρας το 2017. Μεταξύ των ερευνητικών και συνθετικών ενδιαφερόντων της συγκαταλέγονται η νοσηματοδότηση της ρυθμικότητας μέσω της τεχνικής των σημάτων Μορς και η μουσική αντίληψη της εποχής του 6ου και 5ου π.Χ. αιώνα, όπως διαμορφώνεται στο έργο των Αρχαίων Ελλήνων Διανοητών.

Ο **Μιχάλης Βελεγράκης** γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης το 2002. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με ειδίκευση στο λαούτο και βαθμό πτυχίου «Άριστα» (2026). Είναι κάτοχος Διπλώματος Βυζαντινής Μουσικής με δάσκαλο τον π. Πέτρο Αράπογλου. Έχει παρακολουθήσει σεμινάρια εκκλησιαστικής μουσικής υπό την καθοδήγηση του Α.Π.Μ.Χ.Ε. Παναγιώτη Νεοχωρίτη και έχει συνεργαστεί με διακεκριμένους ιεροψάλτες. Παράλληλα, συμμετείχε ως ισοκράτης στις δισκογραφικές παραγωγές του Νίκου Ανδρίκου «Καλοφωνικοί Ειρμοί του 19ου αιώνα, Μέρος II» και «Κεκρυμμένος Ήχος – Άξιον Εστί μελοποιών του 19ου αιώνα». Η μουσική του εκπαίδευση περιλαμβάνει πενταετή φοίτηση στο μαντολίνο με δάσκαλο τον Βαγγέλη Πυθαρούλη, καθώς και σπουδές λαούτου με τον Μανόλη Μανουσάκη στο Μουσικό Σχολείο Ηρακλείου και τον Θανάση Βόλλα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Τα ερευνητικά και καλλιτεχνικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη βυζαντινή μουσική και την ψαλτική παράδοση, καθώς και στις μουσικές παραδόσεις της Κρήτης, της Ηπείρου και της ευρύτερης ηπειρωτικής Ελλάδας.

Ο **Αντώνης Βερβέρης** γεννήθηκε στην Αθήνα και μεγάλωσε στη Μυτιλήνη. Σπούδασε Μουσικολογία και Μουσική Παιδαγωγική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, και Κοινωνιολογία στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακών διπλωμάτων στη Χορωδιακή Εκπαίδευση και τη Διεύθυνση Χορωδίας από το Roehampton University του Λονδίνου και το Lynchburg College των ΗΠΑ αντίστοιχα, και διδάκτορας Μουσικής Παιδαγωγικής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών ΑΠΘ. Την περίοδο 2009-2018 εργάστηκε στα Μουσικά Σχολεία Χίου και Μυτιλήνης, ενώ το 2015 συμμετείχε στη συγγραφή του Οδηγού Εκπαιδευτικού για το μάθημα «Χορωδία» των Μουσικών Σχολείων. Άρθρα του έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, και από το 2023 συμμετέχει στη συντακτική επιτροπή του International Journal of Research in Choral Singing της Αμερικανικής Ένωσης Διευθυντών Χορωδίας (ACDA). Πέρα από το συγγραφικό του έργο, διευθύνει διάφορες χορωδίες με τις οποίες έχει εμφανισθεί σε Ελλάδα και εξωτερικό, και ενώ είναι Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όπου διδάσκει μαθήματα Μουσικής Παιδαγωγικής, χορωδία και σαντούρι.

Ο **Πάνος Βλαγκόπουλος** μετά από εγκύκλιες σπουδές στην Ευαγγελική Σχολή Ν. Σμύρνης σπούδασε Νομικά και Μουσικολογία. Διετέλεσε Υπεύθυνος Προσκτήσεων στη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος «Λίλιαν Βουδούρη» από το 1995 έως το 2003. Από το 2003 διδάσκει στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει μεταφράσει τις *Γλώσσες της τέχνης* του Nelson Goodman, το *Φανταστικό μουσείο των μουσικών έργων* της

Lydia Goehr κ.ά., και έχει δημοσιεύσει σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά και εκδόσεις. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται σε γενικότερα θέματα ανάλυσης και αισθητικής, και ιδίως σε ζητήματα ιδεολογίας της Νέας Ελληνικής Μουσικής. Είναι μέλος της Συντακτικής Επιτροπής της αγγλόφωνης online μουσικολογικής επιθεώρησης *Μουσικός Λόγος*. Το τελευταίο του βιβλίο φέρει τον τίτλο *Δίκοπη εναρμόνιση: Η Νεοελληνική μουσική και οι Άλλοι*. Στιγμές ενός αγώνα για αναγνώριση (Το Ροδακίό, 2025).

Ο **Πέτρος Βούβαρης** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στη Μορφολογία και Ανάλυση της Μουσικής στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος από το University of Wisconsin-Madison των ΗΠΑ, μεταπτυχιακού διπλώματος από το University of North Carolina-Greensboro των ΗΠΑ, και πτυχίου από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν στην ανάλυση και ερμηνευτική της μουσικής με ιδιαίτερη έμφαση στον πρώιμο μοντερνισμό και ιδιαίτερα στη μουσική του Νίκου Σκαλκώτα. Ανακοινώσεις του έχουν παρουσιαστεί σε συνέδρια στην Ελλάδα, Κύπρο, Ρωσία, Σερβία, Ολλανδία, Βέλγιο, Γαλλία και ΗΠΑ, ενώ άρθρα του έχουν δημοσιευτεί σε Ελληνικά και ξένα περιοδικά (*Πολυφωνία, Musicae Scientiae, International Journal of Educational Innovation, International Journal of Music and Performing Arts, Series Musicologica Balcanica, American Music Teacher*). Το βιβλίο του *Εισαγωγή στη μορφολογική ανάλυση της τονικής μουσικής* εκδόθηκε το 2015 (Αθήνα: HEAL-Link). Είναι συνεπιμελητής του συλλογικού τόμου *Perspectives of Greek Musical Modernism* που εκδόθηκε από την Routledge τον Μάρτιο του 2025. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του ηλεκτρονικού περιοδικού *Mousikos Logos*.

Σταματία Γεροθανάση, μουσικολόγος και λυρική τραγουδίστρια, επίκουρη καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα και οι δημοσιεύσεις της εστιάζουν στον τομέα της φωνητικής μουσικής (όπερα, οπερέτα, μουσικό θέατρο, έντεχνο τραγούδι, Lied) με έμφαση στη Νεοελληνική φωνητική μουσική δημιουργία και στη γνωσιακή ανάλυση του λιμπρέτου και της μουσικής (music cognition). Εργασίες της έχουν δημοσιευθεί σε συλλογικούς τόμους, περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Είναι τακτικό μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας και της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας (International Musicological Society). Το 2022 εκδόθηκε μονογραφία με τίτλο *A Multimodal Approach to the Study of Opera in Aribert Reimann's Medea*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing (<https://www.cambridgescholars.com/product/978-1-5275-8110-4>).

Η **Αναστασία Γεωργάκη** είναι Καθηγήτρια Μουσικής Τεχνολογίας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι υπεύθυνη της κατεύθυνσης Μουσική Τεχνολογία και της ειδίκευσης jazz μουσικής με νέες τεχνολογίες, καθώς και διευθύντρια του Εργαστηρίου Μουσικής Ακουστικής και Τεχνολογίας (LabMAT). Έχει διατελέσει Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών (2019–2025) και Διευθύντρια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Μουσική Τεχνολογία και Σύγχρονες Πρακτικές» (2017–2023). Το συγγραφικό της έργο περιλαμβάνει βιβλία, άρθρα σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά, καθώς και δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους. Αυτά σχετίζονται με τη συστηματική διερεύνηση της χρήσης νέων τεχνολογιών στη μουσική εκτέλεση, δημιουργία, εκπαίδευση και μουσικολογική έρευνα. Επιστημονική υπεύθυνη των

ερευνητικών έργων ASMA και CHOROS, που αφορούν την επιστημονική διάσταση και μοντελοποίηση της τραγουδιστικής φωνής. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν: συστηματική μουσικολογία μέσω ακουστικής ανάλυσης της τραγουδιστικής φωνής, σύνθεση και μοντελοποίηση τραγουδιστικής φωνής, προσωδιακά μοντέλα τραγουδιού, ανάλυση βιομουσικολογικών μοντέλων, αισθητική και ηθική της μουσικής τεχνολογίας στη σύγχρονη δημιουργία, χρήση μοντέλων τεχνητής νοημοσύνης στη μουσική βιομηχανία, και μελέτη τεχνολογικών μοντέλων στη σύγχρονη μουσική σύνθεση. Έχει διοργανώσει σε συμμετάσχει σε πλήθος διεθνών συνεδρίων μουσικής πληροφορικής.

Ο **Σωκράτης Γεωργιάδης** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1970. Σπούδασε ανώτερα θεωρητικά, σύνθεση, πιάνο και μουσικολογία. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και υποψήφιος διδάκτορας στον τομέα Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας του ίδιου τμήματος, με επιβλέποντα καθηγητή τον Καθηγητή Ιωάννη Φούλια, καθώς και απόφοιτος του Παναρμόνιου Ωδείου. Έχει γράψει μουσική για το θέατρο και την τηλεόραση, έργα συμφωνικής, ακουσματικής και χορωδιακής μουσικής, μουσική για πιάνο, φωνή και ποικίλους συνδυασμούς οργάνων και μουσικών συνόλων. Παράλληλα με την ενασχόλησή του με τη σύνθεση, δραστηριοποιείται ως παραγωγός και ενορχηστρωτής, έχοντας στο ενεργητικό του συμμετοχές σε δισκογραφικές παραγωγές, αλλά και συνεργασίες με ορχηστρικά, καθώς και μικρότερα οργανικά και φωνητικά σύνολα. Διδάσκει ανώτερα θεωρητικά και πιάνο για πάνω από εικοσιπέντε χρόνια, ενώ παράλληλα με το καλλιτεχνικό και παιδαγωγικό του έργο ασχολείται με τη μουσικολογική έρευνα με κύριο αντικείμενο τη συνθετική σκέψη και την επίδραση της στη σύγχρονη μουσική δημιουργία. Το 2015 δημοσίευσε στο μουσικολογικό περιοδικό Πολυφωνία άρθρο του με τίτλο «Συνθετική σκέψη και πτωτικές δομές στην πρώιμη και μέση αναγεννησιακή πολυφωνία» ψαρεύοντας σε θολά νερά», Πολυφωνία 27. Από το 2016 συμμετέχει συστηματικά με ανακοινώσεις και συνακόλουθες δημοσιεύσεις σε συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών, Τακτικό μέλος στην Association Les Amis de Xenakis (Σύλλογος Φίλων του Ξενάκη), και πάρεδρο μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας.

Η **Γαλάτεια Δασκαλάκη** είναι πιανίστα και υποψήφια διδακτόρισα στη Συστηματική Μουσικολογία (Μουσική Ανάλυση και Ερμηνεία) στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με επιβλέποντα καθηγητή τον Κώστα Χάρδα. Είναι αριστούχος απόφοιτη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. (Integrated Master) και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Μουσική Εκπαίδευση και Κοινωνική Μουσική του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Απέκτησε Δίπλωμα Πιάνου με Άριστα 10 από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, με καθηγητή τον Βασίλη Βαρβαρέσο, ενώ μελετά συστηματικά κοντά στη Δόμνα Ευνουχίδου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη μουσική ανάλυση, την ερμηνεία και τη μουσική σημασιολογία, με ιδιαίτερη έμφαση στα ύστερα πιανιστικά έργα του Johannes Brahms, και στη νεοελληνική μουσική. Έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις σε διεθνή μουσικολογικά συνέδρια στην Ιταλία, τη Φινλανδία και την Ισπανία, ενώ το 2026 συνδιοργάνωσε επιστημονική ημερίδα αφιερωμένη στον Μάριο Βάρβογλη στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Μέρος της έρευνάς της δημοσιεύθηκε το 2026 στον συλλογικό τόμο *Musical Rhetoric Beyond Figures*, σε επιμέλεια Joan Grimalt, από τον εκδοτικό οίκο Brepols.

Ο **Αριστοτέλης Δημητρακόπουλος** είναι συνθέτης, σαξοφωνίστας, ερευνητής και υποψήφιος διδάκτωρ Σύνθεσης στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με ειδίκευση στη Σύνθεση, και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου από το ίδιο τμήμα, με ειδίκευση στην Παλαιά Μουσική και τις τροπικές μουσικές παραδόσεις της Μεσογείου. Η μεταπτυχιακή του έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Α. Γ. Λεβέντη. Η καλλιτεχνική και ερευνητική του δραστηριότητα εστιάζει στη σχέση της οθωμανικής κλασικής μουσικής με τη σύγχρονη τροπική θεωρία, καθώς και σε ζητήματα μνήμης, χρονικότητας και διατύπωσης νέων μεθοδολογιών σύνθεσης. Έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις και δημοσιεύσεις σχετικά με την επανεξέταση ιστορικών μουσικών φορμών σε συνθετικό επίπεδο, την ένταξη της μουσικής δημιουργίας στο Πρόγραμμα Σπουδών των Μουσικών Σχολείων και τη φιλοσοφία της σύνθεσης. Έργα του έχουν παρουσιαστεί διεθνώς, μεταξύ άλλων στο 2023 ELEVSIS – Ελευσίνα Πολιτιστική Πρωτεύουσα Ευρώπης, στο East Chamber Festival του Τορόντο, στο deSingel της Αμβέρσας και στο Budapest Music Center, ενώ ως σαξοφωνίστας απέσπασε το Πρώτο Βραβείο στο René Arons Improvisation Competition στην Αμβέρσα, στην κατηγορία "Modal Improvisation". Το 2026 κυκλοφόρησε από τη Phasma-Music το εκτεταμένο έργο του "Memoria InTer Nos, a musical tragedy" στο οποίο η δομή της αρχαίας τραγωδίας επαναδιατυπώνεται ως αμιγώς μουσική φόρμα.

Ο **Αλέξανδρος Διονάτος** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1971. Σπούδασε ανώτερα θεωρητικά με τον Παναγιώτη Αδάμ, σύνθεση με τον Ιωσήφ Παπαδάτο και πιάνο με τον Reima Raijas. Είναι πτυχιούχος (πρωτείο) του προγράμματος "Σπουδές στον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό" του ΕΑΠ, και κάτοχος των μεταπτυχιακών τίτλων "Σύνθεση φωνητικής και ενόργανης μουσικής" του Ιονίου Πανεπιστημίου και "Ιστορική και συστηματική μουσικολογία" του ΕΚΠΑ. Είναι διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, με θέμα διατριβής "Η φούγκα στο β' μισό του 18ου αιώνα (1750-1800): Συστηματική και αναλυτική προσέγγιση του οργανικού και φωνητικού ρεπερτορίου, καθώς και των σχετικών θεωρητικών πηγών". Άρθρα του για τις συνθετικές τεχνικές του Debussy, τους φορείς της μουσικής εκπαίδευσης στο ιταλικό μπαρόκ, την φουγκοειδή παράδοση των ισπανικών intentos του 18ου αιώνα, το Καλά συγκερασμένο πληκτροφόρο του Bernhard Christian Weber, την τονική και πραγματική απάντηση στις φούγκες του δεύτερου μισού του 18ου αιώνα και την καινοφανή πρακτική της φούγκας με διπλό θέμα έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά (Πολυφωνία, Πολύτονον) και τόμους πρακτικών συνεδρίων.

Η **Ζωή Διονυσίου** είναι Καθηγήτρια Μουσικής Παιδαγωγικής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου και διευθύντρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μουσική Παιδαγωγική στο σχολείο και στην κοινότητα». Είναι συγγραφέας του βιβλίου: Διδακτική της Μουσικής: Απόψεις, προσεγγίσεις, προοπτικές (Κάλλιπος, 2025) και συν-συγγραφέας τριών βιβλίων: Early Childhood Music Education in the Mediterranean (2017). Για μια εκπαίδευση βασισμένη στον ήχο: Ακούγοντας, κατανοώντας και συν-δημιουργώντας το ηχοτοπίο στο οποίο ζούμε (2019). Ένα ταξίδι στο ρεμπέτικο για μικρούς και μεγάλους (2022). Έχει επιμεληθεί δύο Ψηφιακές υπηρεσίες/ Αποθετήρια μουσικοπαιδαγωγικού περιεχομένου. Συντονίζει σειρά προγραμμάτων κοινοτικής μουσικής εκπαίδευσης που υλοποιούνται από το Ionian University, όπως το Πρόγραμμα Μουσικής Αγωγής για βρέφη και νήπια, διεπιστημονικά εκπαιδευτικά προγράμματα σε μουσεία, πινακοθήκες και βιβλιοθήκες,

καθώς και δράσεις κοινοτικής μουσικής σε σωφρονιστικά καταστήματα και δομές φροντίδας ηλικιωμένων. Τα κυριότερα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν τη μουσική αγωγή στην πρώιμη παιδική ηλικία, τη διδακτική της ελληνικής παραδοσιακής μουσικής και τη διακαλλιτεχνικότητα.

Ο **Δημήτρης Έξαρχος** ειδικεύεται στη θεωρία και ανάλυση σύγχρονης Δυτικής λόγιας μουσικής. Διεθνείς δημοσιεύσεις και ομιλίες του εστιάζουν στη διαλεκτική σχέση μεταξύ μουσικής ανάλυσης και φιλοσοφίας. Η διοργάνωση συνεδρίων όπως Xenakis International Symposium, Notation in Contemporary Music, Compositional Aesthetics and the Political και Xenakis 22, αντικατοπτρίζει την ερευνητική του προσέγγιση στη σύγχρονη σύνθεση, τη σημειογραφία, και στις διασταυρώσεις της σύγχρονης μουσικής με ευρύτερα πεδία (φιλοσοφία, αισθητική, μαθηματικά). Διδάσκει στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (Επίκουρος Καθηγητής), ενώ έχει διδάξει στο Goldsmiths, Πανεπιστήμιο του Λονδίνου και στο Πανεπιστήμιο του Surrey (Ηνωμένο Βασίλειο). Υπήρξε ερευνητικός συνεργάτης στο Contemporary Music Research Unit του Goldsmiths, στο Κρατικό Ινστιτούτο Μουσικής Έρευνας, Βερολίνο, και στη Μουσική Ακαδημία Karol Szymanowski, Κατοβίτσε (Πολωνία).

Ο **Γιάννης Ευσταθόπουλος** είναι διδάκτωρ στις Τέχνες και κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων (Κλασική κιθάρα και Παλιά Μουσική) από το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο/Βασιλικό Κονσερβατόριο των Βρυξελλών. Σπούδασε κλασική κιθάρα και ανώτερα θεωρητικά στα: Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, Δημοτικό Ωδείο και στο Μουσικό Σχολείο Δράμας. Μαθήτευσε δίπλα στους κιθαριστές Έλενα Παπανδρέου, Θάνος Μήτσαλας, Αντιγόνη Γκόννη, Oscar Ghiglia, Carles Trepal και λαουτίστες Xavier Diaz-Latorre, Nicolas Achten και Dirk De Hertogh. Έχει δώσει ρεσιτάλ και διαλέξεις σε χώρες όπως Ισπανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Αυστρία, Αγγλία, Αυστραλία, Χονκ-Κονγκ καθώς και στην Ελλάδα, ενώ άρθρα του έχουν εκδοθεί σε διεθνή περιοδικά. Το 2019 κυκλοφόρησε τον πρώτο του προσωπικό δίσκο με έργα του ισπανικού μοντερνισμού με τη Βελγική εταιρεία Passacaille records. Εργάστηκε μεταξύ άλλων ως βοηθός κιθαρών και έρευνας στο Βασιλικό Κονσερβατόριο Βρυξελλών, στο Δημοτικό Ωδείο της Μπρυζ, στο Ισπανικό Ινστιτούτο Θερβάντες και από το 2022 διδάσκει κλασική κιθάρα και μουσική δωματίου στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ο **Παντελεήμων Ζαφείρης** σπούδασε Μουσική Σύνθεση και Μουσικολογία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (Κέρκυρα). Για την απόκτηση του πτυχίου του, ολοκλήρωσε με άριστα και εκπόνησε πτυχιακές εργασίες στους τομείς της Μουσικής Παιδαγωγικής, Εθνομουσικολογίας και Βυζαντινής Μουσικολογίας. Συνέχισε τις σπουδές του στην Κωνσταντινούπολη όπου αρίστευσε και απέκτησε το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στο τομέα της εθνομουσικολογίας στο τμήμα Ανωτάτων Σπουδών στη Μουσική (MIAM) στο Πολυτεχνείο της Κωνσταντινούπολης. Πρόσφατα απέκτησε ένα επιπλέον μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης στο τομέα της Λειτουργικής της Ορθόδοξης Θεολογίας μετά από επιτυχή παρακολούθηση του προγράμματος στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο με βαθμό Άριστα. Είναι υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου στον τομέα της Εθνομουσικολογίας. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στην έρευνα και μελέτη της θρησκευτικής μουσικής στην Ανατολική Μεσόγειο. Έχει συμμετάσχει με

ανακοινώσεις του σε συνέδρια και σε επιστημονικά περιοδικά καθώς και ως εκτελεστής σε συναυλίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Η **Μαρία Ζαρκάδα** είναι υποψήφια διδάκτορας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο στον τομέα της Μουσικής Παιδαγωγικής. Είναι κάτοχος πτυχίου (BA) στη Μουσική Εκτέλεση από το Πανεπιστήμιο του Leeds (Ηνωμένο Βασίλειο), μεταπτυχιακού τίτλου (MA) στην Κοινωνική Μουσική από το Πανεπιστήμιο του York (Ηνωμένο Βασίλειο), μεταπτυχιακού τίτλου (MA) στη Μουσική Παιδαγωγική από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο και μεταπτυχιακού τίτλου (MA) στην Ειδική και Ενιαία Εκπαίδευση από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Επιπλέον, είναι πλήρως πιστοποιημένη μουσικοπαιδαγωγός στη μέθοδο Kodály (NYU, USA) ενώ έχει ολοκληρώσει πολυάριθμες άλλες μουσικές σπουδές. Η Μαρία έχει μια πλούσια και πολυδιάστατη πορεία ως εκπαιδευτικός μουσικής και έχει μοιραστεί την αγάπη της για τη μουσική με παιδιά και ενήλικες σε ποικίλα εκπαιδευτικά πλαίσια τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Έχει εργαστεί εκτενώς με Παιδιά Τρίτης Κουλτούρας (Third Culture Children), με εκτοπισμένα παιδιά πρόσφυγες και με παιδιά με αναπηρία.

Ο **Γιώργος Ζερβός** είναι πτυχιούχος Φυσικής του Φυσικομαθηματικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Αθηνών (1979). Σπούδασε ανώτερα θεωρητικά και πιάνο στο Ελληνικό Ωδείο και στο Ορφείο και σύνθεση με τον Γιάννη Ιωαννίδη. Έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στη Γαλλία (D.E.A. στο Πανεπιστήμιο Paris I - Panthéon-Sorbonne) και είναι διδάκτορας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Έχει γράψει άρθρα για τη μουσική του 20ου αιώνα, έχει δώσει διαλέξεις και έχει συμμετάσχει σε πολλά συνέδρια. Το 2001 εκδόθηκαν από τον εκδοτικό οίκο Κ. Παπαγρηγορίου-Χ. Νάκας δύο βιβλία του με τίτλους αντίστοιχα: «Schönberg, Berg, Webern: Η κρίση της μουσικής δια μέσου της κρίσης του θέματος και των μορφών» και «Ο Νίκος Σκαλκώτας και η ευρωπαϊκή παράδοση της μουσικής των αρχών του 20 ου αιώνα», ενώ το τελευταίο του βιβλίο με τίτλο «Από την αρχική έμπνευση στην τελική μορφοποίηση», εκδόθηκε το 2016. Έργα του έχουν παιχτεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Ιταλία, Βουλγαρία, Κύπρο, Γαλλία, Αυστρία, Ολλανδία και Αμερική) και παραγγελίες για σύνθεση μουσικών έργων τού έχουν δοθεί από το Γ΄ Πρόγραμμα, το Ινστιτούτο Γκαίτε, τον ΟΜΜΑ κ.ά. Οι συνθέσεις του εκδίδονται από τον εκδοτικό οίκο Κ. Παπαγρηγορίου-Χ. Νάκας και έργα του έχουν δισκογραφηθεί από τις δισκογραφικές εταιρείες Warner (Έρως και Ψυχή, 1999) και Agora (Σπουδή για κουαρτέτο εγχόρδων, 2000). Έχει διδάξει μουσική του 20ου αιώνα στο Τ.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου Αθηνών (1995-2019).

Η **Ιωάννα Ζιώγα** είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και επιστημονική συνεργάτις του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγείας, Νευροεπιστημών και Ιατρικής Ακρίβειας (ΕΠΙΨΥ). Είναι διδάκτωρ Ψυχολογίας του Queen Mary University of London, με αντικείμενο τη μάθηση και τη δημιουργικότητα στη γλώσσα και τη μουσική, και κάτοχος MSc Music, Mind and Brain από το Goldsmiths, University of London. Έχει πραγματοποιήσει μεταδιδακτορική έρευνα στο Queen Mary University of London και στο Donders Centre for Cognitive Neuroimaging του Radboud University. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στη γνωσιακή νευροεπιστήμη, στους εγκεφαλικούς μηχανισμούς της μουσικής και γλωσσικής δημιουργικότητας και μάθησης, καθώς και στην εφαρμογή νευροφυσιολογικών, συμπεριφορικών και υπολογιστικών μεθόδων για τη μελέτη της ανθρώπινης νόησης.

Η **Θεοδώρα Ιορδανίδου** είναι βραβευμένη Ελληνίδα φλαουτίστα και μουσικολόγος, Διδάκτωρ Ιστορικής Μουσικολογίας με «Άριστα» υπό την επίβλεψη του καθηγητή Γιώργου Σακαλλιέρου από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, όπου διδάσκει στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών και δραστηριοποιείται ως μεταδιδακτορική ερευνήτρια με εστίαση στους τομείς arts-based research, a/r/tography και performance practice, γεφυρώνοντας την καλλιτεχνική πράξη με την έρευνα και τη διδασκαλία. Είναι Α' Κορυφαία φλαουτίστα στη Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών και συνεργάζεται με την Κρατική Ορχήστρα Αθηνών. Έχει διατελέσει μέλος της ορχήστρας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, της Συμφωνικής Ορχήστρας και της Κρατικής Όπερας της Νυρεμβέργης, της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της ΕΡΤ. Ως σολίστ, μέλος συνόλων μουσικής δωματίου και μουσικός ορχήστρας έχει εμφανιστεί διεθνώς σε Ευρώπη και Ασία, συμπράττοντας με μαέστρους όπως ο Riccardo Muti και ο Christoph Eschenbach. Έχει ηχογραφήσει για το Γ' Πρόγραμμα της ΕΡΤ, μουσική για παραστάσεις του Εθνικού Θεάτρου, σύγχρονα έργα Ελλήνων συνθετών για σόλο φλάουτο και για φλάουτο και ορχήστρα. Σπούδασε φλάουτο στο Ωδείο Δήμου Έδεσσας, στο Conservatoire του Λουξεμβούργου, στη Hochschule für Musik Nürnberg (Diplom, Master of Music με «Άριστα», τάξεις Prof. Heinzmann, Wiese, Jönsson, Koch) και μουσικολογία στο ΑΠΘ (Integrated Master, PhD). Οι σπουδές και η έρευνά της υποστηρίχθηκαν από υποτροφίες και βραβεία, μεταξύ άλλων Συλλόγου «Φίλοι της Μουσικής», DAAD, Ίδρυμα Ωνάση, IKY, «Απόστολου Κώσπιου».

Ο **Βαλέρι Ισμαγκίλοβ / Valeriy Ismagilov** γεννήθηκε στη Ρωσία. Αποφοίτησε από τη Σχολή Πιάνου του Κρατικού Ωδείου Τσαϊκόφσκι της Μόσχας αποκτώντας το Δίπλωμα σολίστ, παιδαγωγού και συνοδού πιανίστα για σύνολα μουσικής δωματίου και λυρικού τραγουδιού. Είναι διδάκτωρ του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Τμήμα Μουσικών Σπουδών) έχοντας ως θέμα της διδακτορικής διατριβής του Μουσικοί από τη Ρωσική Επικράτεια στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Συγγραφέας του βιβλίου «Καλλιτέχνες της Ρωσικής Εμιγκράτσιας στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου. Άγνωστες πτυχές της Ελληνικής μουσικής ιστορίας», (Πελασγός, 2016). Έχει ολοκληρώσει μεταδιδακτορική εργασία πάνω στις "Σημειώσεις για την παιδαγωγία του πιάνου του καθηγητή Δ.Μαρή (1905, Ρωσία-1964, Αθήνα)" στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Από το 2021 ξεκίνησε την μεταδιδακτορική του εργασία στο ΤΜΣ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με έμφαση στα δημοσιευμένα έργα Ελλήνων συνθετών για πιάνο. Έχει πραγματοποιήσει πολλές εμφανίσεις ως σολίστ, ως μέλος συνόλων μουσικής δωματίου και ως συνοδός λυρικών τραγουδιστών. Είναι τακτικό μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας. Συμμετέχει σε μουσικολογικά και ιστορικά πανελλήνια και διεθνή συνέδρια. Στη διδακτική του εμπειρία περιλαμβάνεται συνεργασία με το ΤΜΣ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ωδεία και Μουσικά Σχολεία (Μόνιμος εκπαιδευτικός στο Μουσικό Σχολείο Άρτας από το 2021).

Η **Μαγδαληνή Καλοπανά** διδάσκει ως Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Είναι μέλος της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας (καθώς και της Διοικούσας Επιτροπής του Study Group "Music and Politics"), του ΔΣ της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, της Επιστημονικής Επιτροπής των περιοδικών εκδόσεων Πολυφωνία και International Journal of Research and Innovation in Social Science (IJRISS), του Σωματίου Ελλήνων Κριτικών Μουσικής, Θεάτρου και Χορού, και κριτής πολλών επιστημονικών περιοδικών. Διατελεί

Έφορος του Συλλόγου Δ. Δραγατάκη και Επιμελήτρια του Αρχείου του. Ασκήει μουσικοκριτικό έργο στο ηλεκτρονικό περιοδικό κριτικής μουσικής, θεάτρου, χορού και εικαστικών τεχνών Critics' point. Είναι μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ πρόσφατα κέρδισε την Υποτροφία Βραχυχρόνιας Έρευνας των Φίλων της Μουσικής για το 2023 ("Κληροδότημα Κυβέλη-Χορν"). Έχει πραγματοποιήσει πλήθος ανακοινώσεων σε διεθνή μουσικολογικά συνέδρια, στρογγυλές τράπεζες και ημερίδες στην Ελλάδα και το εξωτερικό, έχει δημοσιεύσει ευρέως σε επιστημονικά περιοδικά και επιμεληθεί πρακτικά συνεδρίων και συλλογικούς τόμους. Η μονογραφία της Συστηματικός και Βιο-βιβλιογραφικός Κατάλογος Έργων Δημήτρη Δραγατάκη (Αθήνα: Φ. Νάκας, 2019) τιμήθηκε με το βραβείο Gina Bachauer-Νικολάου Δούμπα 2022 του Διεθνούς Μουσικού Σωματείου Gina Bachauer και του Συνδέσμου Αναβάθμισης Ιστορικού και Εμπορικού Κέντρου της Αθήνας.

Ο **Παλαιολόγος Κάμυα-Μασερούκα** είναι μουσικολόγος, μουσικός βιβλιοθηκονόμος, αρχειονόμος και ερευνητής. Είναι πτυχιούχος Μουσικολογίας (Integrated Master) από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών με ειδίκευση στην Ιστορική και Συστηματική Μουσικολογία. Αυτή τη στιγμή είναι μεταπτυχιακός φοιτητής στο ΠΜΣ «Διαχείριση Πληροφοριών σε Βιβλιοθήκες, Αρχεία, Μουσεία» του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Παράλληλα, είναι αριστούχος απόφοιτος του Ωδείου Αθηνών στο πιάνο και στα ανώτερα θεωρητικά (Πτυχίο Φυγής). Έχει εργαστεί ως μουσικολόγος στον Τομέα Ελληνικής Μουσικής της Μουσικής Βιβλιοθήκης «Λίλιαν Βουδούρη» στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, καθώς και στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών, όπου ανέλαβε την ψηφιοποίηση του αρχείου της Ορχήστρας των Χρωμάτων. Διαθέτει ερευνητική εμπειρία από το έργο «Θυμέλη» (University of Nicosia) στην πολιτισμική τεκμηρίωση, ενώ έχει απασχοληθεί και ως Stage Manager σε παραγωγές όπερας. Είναι μέλος του SNFCC Youth Council (2026-2027) στην επιτροπή "General Arts".

Ο **Τιμόθεος Κανδύλης-Γεωργακόπουλος** είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στο πλαίσιο των σπουδών του εκπόνησε διπλωματική εργασία με τίτλο «Η Σονατίνα για πιάνο (1955) του Μίκη Θεοδωράκη: ιστορικό πλαίσιο, ανάλυση και ψηφιακή κριτική μουσική έκδοση με τη χρήση του προτύπου Music Encoding Initiative (MEI)», διερευνώντας τις δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών στη μουσικολογική έρευνα και την επιστημονική τεκμηρίωση μουσικών έργων. Τα επιστημονικά και ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη Ψηφιακή Μουσικολογία, με έμφαση στην ψηφιακή παρτιτούρα, στις εφαρμογές των ψηφιακών μεθόδων στη μουσικολογική έρευνα και τεκμηρίωση, καθώς και στην αξιοποίηση του προτύπου Music Encoding Initiative (MEI) για την αναπαράσταση, ανάλυση και διαχείριση.

Ο **Μιχάλης Καραγιάννης** είναι μουσικός και προπτυχιακός φοιτητής Μουσικολογίας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Επίσης είναι απόφοιτος του Μουσικού Γυμνασίου και Λυκείου Παλλήνης. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται κυρίως στην εθνομουσικολογία, την ανθρωπολογία της μουσικής, το ζήτημα της αναβίωσης και τις λαϊκές μουσικές κουλτούρες της περιοχής των Δωδεκανήσων και της Τουρκίας. Έχει κάνει επιτόπια εθνογραφική έρευνα στη Ρόδο και αρχειακή έρευνα στην Αθήνα (Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών) για τη διπλωματική του εργασία με θέμα τη λύρα στη Ρόδο

και τον Γιάννη Κλαδάκη. Σύντομα θα κάνει σχετική αρχειακή έρευνα και σε αρχείο στην Γερμανία. Έχει συμμετάσχει σε πολλά μουσικά σεμινάρια στην Ελλάδα. Επίσης έχει συμμετάσχει σε πολλές συναυλίες στην Ελλάδα κυρίως ως εκτελεστής σαζιού (bağlama).

Ο **Κωνσταντίνος Καραγκούνης** είναι Διδάκτωρ Βυζαντινής Μουσικολογίας του Τμήματος Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με καθηγητή τον Γρηγόριο Στάθη. Έχει πλούσιο συγγραφικό, διδακτικό και ιεροψαλτικό έργο. Διατελεί καθηγητής της Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών, με γνωστικό αντικείμενο «Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική». Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα αφορούν την ιστορία και το ρεπερτόριο της Ψαλτικής Τέχνης, θέματα του τροπικού συστήματος της Βυζαντινής Μουσικής, καθώς και τη Θεολογία της Ελληνικής Εκκλησιαστικής Μουσικής. Μια από τις πιο πρόσφατες και περιεκτικές δημοσιεύσεις του είναι η μονογραφία με τίτλο: «Από την Πράξη η Θεωρία. Θεωρητική Προσέγγιση της Βυζαντινής, μετα-Βυζαντινής και Σύγχρονης Ψαλτικής Τέχνης βάσει της Διαμορφωθείσης Ψαλτικής Παραδόσεως» (Βόλος, 2023: <https://www.kxkaragounis.gr/2023-άπο-την-πράξη-ή-θεωρία-θεωρητική/>).

Ο **Θοδωρής Καραθόδωρος** δραστηριοποιείται ως μουσικολόγος και συνθέτης. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης στην Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και διδάκτωρ μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Έχει ολοκληρώσει δύο μεταδιδακτορικές έρευνες: στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, με αντικείμενο τη σύνθεση και τη μουσική ανάλυση, και στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, με αντικείμενο την ψηφιοποίηση, επιμέλεια και έκδοση κειμένων και συνεντεύξεων του συνθέτη Μιχάλη Αδάμη. Σπούδασε σύνθεση με τον Αθανάσιο Ζέρβα και τον Μιχάλη Αδάμη, ενώ έργα του έχουν παρουσιαστεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό από διακεκριμένους μουσικούς και σύνολα. Πρόσφατα κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας η μονογραφία του για τη *Συμφωνία αρ. 2* του Ντίνου Κωνσταντινίδη. Από το 2022 ανήκει στο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και είναι μέλος του πανεπιστημιακού φωνητικού συνόλου *Οι Μαΐστορες της Ψαλτικής Τέχνης*, υπό τη διεύθυνση του Αχιλλέα Χαλδαιάκη. Υπηρετεί ως πρωτοψάλτης στο δεξιό αναλόγιο του Ιερού Ναού Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης Ηλιουπόλεως.

Μαρία Κίτσιου, αριστούχος διδάκτωρ Ιστορικής Μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από το οποίο αποφοίτησε με βαθμό «Άριστα» και με αδιάσπαστο τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών (Integrated Master). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη συγκριτική και αναλυτική προσέγγιση της ελληνικής και ιταλικής όπερας του 19ου αιώνα, καθώς και στη μελέτη του μετασχηματισμού των επιμέρους μορφικών σχημάτων κατά την ανέλιξη του είδους της opera seria. Έχει συνεργαστεί με το Τμήμα Δραματολογίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής για τη συγγραφή μουσικολογικών κειμένων στα έντυπα προγράμματα των παραστάσεων. Επιπλέον, είναι κάτοχος πτυχίων Αρμονίας, Αντίστιξης και Φούγκας με βαθμό «Άριστα», καθώς και πτυχίου πιάνου με τη διάκριση «Άριστα Παμψηφεί» από το Σύγχρονο Ωδείο Θεσσαλονίκης (τάξη Π. Δημητριάδη). Έχει συμμετάσχει ως ενεργό μέλος σε εξειδικευμένα σεμινάρια πιάνου, μουσικής ερμηνείας και ανάλυσης, καθώς και σε σεμινάρια Μουσικοπαιδαγωγικής και διεύθυνσης

χορωδίας υπό την καθοδήγηση διακεκριμένων καθηγητών. Κατά την τρέχουσα περίοδο, υπηρετεί ως καθηγήτρια μουσικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Ανατολικής Θεσσαλονίκης. Είναι τακτικό μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας.

Ο **Τάσος Κολουδάς** διατελεί μέλος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών με την ιδιότητα του Εργαστηριακού-Διδακτικού Προσωπικού. Είναι διδάκτωρ μουσικολογίας, διπλωματούχος μεταπτυχιακών σπουδών πληροφορικής και κιθαριστής. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα στρέφονται γύρω από την έντεχνη ελληνική μουσική, την ψηφιακή διαχείριση πολιτισμικής κληρονομιάς και τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών στην εκπαίδευση. Έχει διδάξει μαθήματα ιστορικής μουσικολογίας και ψηφιακής μουσικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Έχει αναπτύξει διαδικτυακές εφαρμογές στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων και έργων ψηφιοποίησης πολιτιστικών συλλογών για το Πανεπιστήμιο Αθηνών, την Εθνική Λυρική Σκηνή, το Ινστιτούτο Έρευνας Μουσικής Ακουστικής, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων κ.ά. Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, του Ελληνικού Παραρτήματος της IAML, του ΕΣΜΑ Carl Orff και της ΕΕΜΕ. Περισσότερες πληροφορίες: <https://www.kolydart.gr/>

Ο **Παύλος Κόρδης** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1993. Είναι αριστούχος διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και από το 2024 διδάσκει ως εντεταλμένος διδάσκων στο ίδιο τμήμα. Σπούδασε διεύθυνσης χορωδίας στην Νέα Υόρκη (Bard College-Conservatory), αποσπώντας τον μεταπτυχιακό τίτλο Master of Music. Μελέτησε διεύθυνση χορωδίας και ορχήστρας με τους David Hill, Kurt Masur, Tomas Netopil, Don Schleicher, Kirk Trevor κ.ά. Είναι διπλωματούχος διεύθυνσης χορωδίας και πιάνου (Ωδείο Kodály). Ως μαέστρος έχει συνεργαστεί με επαγγελματικά και πανεπιστημιακά σύνολα στην Γαλλία, ΗΠΑ, Ην. Βασίλειο, Τσεχία και Σουηδία. Το ερευνητικό του έργο έχει παρουσιαστεί και δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων.

Ο **Περικλής Κοτίνης** γεννήθηκε στο Αγρίνιο το 2000. Τον Ιούνιο του 2023 ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ, στην κατεύθυνση Σύνθεσης, υπό την επίβλεψη του καθηγητή Χ. Σαμαρά, με βαθμό «Άριστα». Είναι κάτοχος πτυχίων Πιάνου, Αρμονίας, Αντίστιξης και Φυγής από το Ωδείο Σύγχρονης Τέχνης Αγρινίου, όλα με βαθμό «Άριστα». Παρακολουθεί μαθήματα φαγκότου και Βυζαντινής μουσικής, ενώ έχει ασχοληθεί και με τη jazz, παρακολουθώντας σχετικά μαθήματα πιάνου. Κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών του σπουδών, υπήρξε μέλος της Ορχήστρας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ως εκτελεστής φαγκότου. Από το 2023 διδάσκει θεωρητικά και πιάνο σε Ωδεία της Θεσσαλονίκης και του Αγρινίου και το 2026 εργάστηκε στο Μουσικό Σχολείο Αγρινίου. Τον Ιούλιο του 2024 ξεκίνησε τις διδακτορικές του σπουδές στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Α. Τρικούπη.

Ο **Δημήτρης Κοτρωνάκης** είναι κλασικός κιθαριστής και μουσικολόγος από την Αθήνα, γεννημένος το 1973. Απέκτησε δίπλωμα κιθάρας το 1992, από το Διεθνές Ωδείο Αθήνας. Παρακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές κιθάρας στο Ωδείο Αθηνών, αποφοιτώντας το 1996. Παράλληλα σπούδασε μουσικολογία στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, παίρνοντας πτυχίο του τμήματος Μουσικών Σπουδών το 1996. Ανέλαβε διδακτορική διατριβή

στο ίδιο πανεπιστημιακό τμήμα (με επιβλέποντα τον καθηγητή Μάρκο Τσέτσο), και έλαβε διδακτορικό τίτλο το 2014, ενώ το κύριο αντικείμενο της μελέτης του ήταν ο κόσμος της κιθάρας στην Ελλάδα. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ελληνική μουσική και στην ιστορία της κλασικής κιθάρας. Έχει κερδίσει πολλά βραβεία σε διαγωνισμούς κιθάρας στην Ελλάδα, την Ισπανία και τη Ρουμανία. Απέσπασε επίσης τη μέγιστη διάκριση στο δωδέκατο διαγωνισμό Web Concert Hall competition (ΗΠΑ - 2011), μεταξύ διαγωνιζόμενων από όλα τα κλασικά όργανα. Έχει ηχογραφήσει εννέα ψηφιακούς δίσκους με έργα για σόλο κιθάρα, έργα μουσικής δωματίου και κοντσέρτα, κυρίως για τις δισκογραφικές εταιρείες EMI Classics, Soundset Recordings, and Clear Note. Έχει πραγματοποιήσει πολλά ρεσιτάλ κιθάρας στην Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική και την Κίνα· έχει επίσης συνεργαστεί ως σολίστ με ορχήστρες στην Ελλάδα, τη Ρουμανία και την Πορτογαλία. Από το 2021 έως το 2024 εργάστηκε ως ερευνητής στο Εργαστήριο Εθνομουσικολογίας και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας, του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, της Φιλοσοφικής Σχολής, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ σήμερα είναι καθηγητής κλασικής κιθάρας στο Μουσικό Σχολείο Αθήνας.

Η **Βασιλική Κωσταγιώργου** είναι μουσικός (σαξόφωνο, φωνή, φλάουτο) και εθνομουσικολόγος, απόφοιτη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου και πτυχιούχος Μηχανολόγος Μηχανικός του ΤΕΙ Καβάλας (2007). Από τον Μάιο του 2026 είναι υποψήφια διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, μετά την αποδοχή της διδακτορικής της πρότασης. Η καλλιτεχνική της δραστηριότητα επικεντρώνεται στην τζαζ και τη σύγχρονη μουσική, με συμμετοχή σε σύνολα όπως οι Dynamind Big Band και το Κακό Συναπάντημα. Διαθέτει εκτεταμένη συναυλιακή και φεστιβαλική παρουσία σε σημαντικές διοργανώσεις στην Ελλάδα, καθώς και δισκογραφική εμπειρία. Έχει επίσης εμπειρία στη μουσική εκπαίδευση ως διδάσκουσα σαξοφώνου. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην εθνομουσικολογία, την τζαζ παιδαγωγική και τις διαδικασίες μουσικής μαθητείας σε θεσμικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Ο **Χρήστος Λενούτσος** είναι πιανίστας, καλλιτεχνικός διευθυντής του Δημοτικού Ωδείου Λάρισας και διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Σπούδασε πιάνο στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Εικαστικών Τεχνών του Γκρατς (Αυστρία), όπου απέκτησε τους τίτλους Bachelor και Master of Arts υπό την καθοδήγηση των Doris Wolf-Blumauer και Elza Kolodin. Έχει εμφανιστεί ως σολίστ και σε συναυλίες μουσικής δωματίου στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ έχει συμπράξει με ορχήστρες στην Ελλάδα, τη Σερβία και τη Ρουμανία. Είναι μέλος του συνόλου πιάνων Piandaemonium (6 πιάνο - 12 πιανίστες). Υπήρξε υπότροφος του Ιδρύματος Ωνάση, του Ιδρύματος Τζίνα Μπαχάουερ και του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Αυστρίας, ενώ τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών με το βραβείο «Ελένη Μυκονίου». Για περισσότερα από δέκα χρόνια δίδαξε πιάνο στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Είναι εμπνευστής και καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Μουσικότροπο και ιδρυτής του Διεθνούς Φεστιβάλ Σύγχρονης Σύνθεσης outHEAR New Music Week. Το ερευνητικό του έργο επικεντρώνεται στη μουσική και πολιτιστική ιστορία της Λάρισας, με έμφαση στη μελέτη της μουσικής ζωής εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων και στη συμβολή της στην ελληνική μουσική ιστοριογραφία.

Ο **Ιωάννης Λιάκος** γεννήθηκε στη Σιάτιστα Κοζάνης. Σπούδασε στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης όπου έλαβε και Μεταπτυχιακό τίτλο. Εκπόνησε διδακτορική διατριβή με θέμα «*Η ψαλτική παράδοση της Θεσσαλονίκης κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα*» με επιβλέποντα καθηγητή τον Γρ. Θ. Στάθη και ανακηρύχτηκε διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών το 2005. Δίδαξε στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Βελλός Ιωαννίνων, από το 2007-2020 ως Επίκουρος Καθηγητής. Το Νοέμβριο του 2020 εξελέγη Επίκουρος καθηγητής στη Θεολογική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ενώ σήμερα βρίσκεται στην βαθμίδα του Αναπληρωτή Καθηγητή. Έχει συμμετάσχει σε Διεθνή Συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και έχει συγγράψει αρκετά άρθρα και δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά σχετικά με την ιστορία, την αισθητική, την παλαιογραφία και την καταλογογράφηση των χειρογράφων της Ψαλτικής Τέχνης κατά την Βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο. Για πολλά χρόνια διετέλεσε Διευθυντής Σχολών Εκκλησιαστικής Μουσικής στα Ιωάννινα, Λαγκαδά, ενώ παραμένει διευθυντής της Σχολής Βυζαντινής Μουσικής της Μητροπόλεως Σιατίστης. Διετέλεσε επίσης, πρωτοψάλτης του Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Δημητρίου Σιάτιστας (1990-1993), στη συνέχεια πρωτοψάλτης του Ι. Ν. Αγ. Αντωνίου Θεσσαλονίκης (1998-2010) και από τον Ιούνιο του 2010 είναι πρωτοψάλτης του Μητροπολιτικού Ναού Αγίου Γρηγορίου Παλαμά Θεσσαλονίκης. Το έτος 2007 ίδρυσε τον Χορό Ψαλτών «Θεσσαλονικείς Ύμνωδοί», με τον οποίο έχει παρουσιαστεί σε πολλές συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Μέχρι τώρα έχει εκδώσει επτά ψηφιακούς δίσκους.

Ο **Σπύρος Μάνεσης** είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (Integrated Master) και υποψήφιος διδάκτωρ του ιδίου Τμήματος με θέμα "Η συνένωση της έντεχνης ευρωπαϊκής μουσικής και της τζαζ στη μεταπολεμική Αμερική", (επιβλέπων καθηγητής κ. Μ. Ι. Αλεξιάδης και συνεπιβλέποντες οι κ.κ. Μ. Τσέτσος και Κ. Τσούγκρας). Το 2001 έλαβε δίπλωμα τζαζ πιάνου και το 2004 πτυχίο κλασικού πιάνου από το ωδείο Athenaeum με καθηγήτρια την Μαριάννα Αϊβάζοβα. Συνέχισε τις σπουδές του στο Conservatorium van Amsterdam, αποφοιτώντας με βαθμό άριστα: Bachelor το 2008 και Master το 2010, με καθηγητές τους Karel Boehlee, Hans Vroomans, Kris Goessens, Rob van Bavel και Harmen Fraanje. Έχει εμφανιστεί σε συναυλίες στην Κύπρο, Ολλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Σουηδία, Ισπανία, Πορτογαλία, Πολωνία, Λετονία, Λιθουανία, ΗΠΑ, Κολομβία και Κίνα. Ως σολίστ και συνθέτης έχει συνεργαστεί με την Πορτογαλική Συμφωνική Ορχήστρα do Norte, την Ολλανδική Ορχήστρα Σύγχρονης Μουσικής Orkest de Ereprijs, την Ορχήστρα Σύγχρονης Μουσικής της ΕΡΤ, και τις Δημοτικές Συμφωνικές Ορχήστρες Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Το 2023 εκπροσώπησε την Ελλάδα με το Spiral Trio ως επίσημη συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Athens Jazz Festival. Η διεθνής δισκογραφία του περιλαμβάνει τους τίτλους "TRIOISM", "Undelivered", "First Takes", "Spiral Trio", "Well excuse me" και "Broken Blue". Είναι εντεταλμένος διδάσκων (τζαζ πιάνο) στην κατεύθυνση τζαζ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και έχει διδάξει ως επισκέπτης καθηγητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου (2010-11). Έχει επίσης οργανώσει τετραήμερο σεμινάριο τζαζ με ανάθεση της ΕΛΣ (2018) και σεμινάρια στο Conservatorio Superior de Música "Joaquin Rodrigo" (Βαλένθια, 2020).

Η **Κατερίνα Μανιού** είναι vocal performer, μουσικολόγος και μεταδιδακτορική ερευνήτρια. Αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών Αθήνας, όπου εκπόνησε διδακτορική διατριβή με θέμα: "Πλευρές του Μοντερνισμού και του Μεταμοντερνισμού στο έργο του Alfred

Schnittke" με υποτροφία του Ι.Κ.Υ., κατόπιν διαγωνισμού. Ολοκλήρωσε τις σπουδές της στο κλασικό τραγούδι με "Άριστα Παμφηφεί και Πρώτο Βραβείο". Είναι κάτοχος των πτυχίων πιάνου και ανώτερων θεωρητικών (Αρμονία/Αντίστιξη/Φούγκα). Ως vocal performer έχει συνεργαστεί με την Εθνική Λυρική Σκηνή, τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, το MSH Paris Nord, με ομάδες και καλλιτέχνες όπως: Karol Sansour, Eve Sussman, "Medea Electronique", Alea III, κ.α. Έχει συμμετάσχει / δημιουργήσει performance lectures, sound installations και ηχογραφήσεις σε εγχώρια και διεθνή συνέδρια, έχει πραγματοποιήσει ομιλίες στη Βιβλιοθήκη του Μεγάλου Μουσικής Αθηνών, στο Τ.Μ.Σ. του ΕΚΠΑ, στο Τρίτο Πρόγραμμα της Ελληνικής Ραδιοφωνίας (ΕΡΤ) κ.ά. Άρθρα της έχουν δημοσιευθεί σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά. Έχει διδάξει στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και στο Τμήμα Πολιτισμού Δημιουργικών Μέσων και Βιομηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Εκπονεί μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Ιστορίας Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με θέμα "Επανεκφωνώντας το επερχόμενο: Πολιτικές διαστάσεις της μυθολογικής και της τεχνομυθολογικής φωνής στην Αισχύλεια Κασσάνδρα."

Ο **Βίκτωρ Μαστέλα / Wiktor Mastela** είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, με ειδίκευση στη Μουσική Τεχνολογία, και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη «Μουσική Τεχνολογία και Σύγχρονες Πρακτικές» του ίδιου Τμήματος. Είναι υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και μέλος του Ελληνικού Συνδέσμου Συνθετών Ηλεκτροακουστικής Μουσικής (ΕΣΣΗΜ). Είναι εξωτερικός συνεργάτης του Εργαστηρίου Μουσικής και Ακουστικής Τεχνολογίας (LabMat) του ΕΚΠΑ, συμμετέχοντας σε καλλιτεχνικά και ερευνητικά έργα που αφορούν την ηχογράφιση, την επεξεργασία ήχου και τη μουσική παραγωγή. Ως ηχολήπτης έχει αναλάβει την τεχνική και ηχητική υποστήριξη πολυάριθμων συναυλιών και εκδηλώσεων, ενώ το δημιουργικό του έργο εστιάζει στις ηχογραφήσεις πεδίου (field recordings), στον ηχητικό σχεδιασμό, στο recording, mixing και mastering, καθώς και στην παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού. Παράλληλα δραστηριοποιείται ως μουσικός, παίζοντας ηλεκτρική κιθάρα και πιάνο, και ασχολείται με τη σύνθεση και τη δημιουργία μουσικής σε διαφορετικά καλλιτεχνικά και τεχνολογικά περιβάλλοντα.

Ο **Κλέιντι Μεχίλλκα** γεννήθηκε το 2002 στο Φιέρι της Αλβανίας. Φοίτησε στο Μουσικό Σχολείο Ιωαννίνων και είναι τελειόφοιτος με ειδίκευση στο λαϊκό κλαρίνο στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Είναι ενεργός μουσικός στην περιοχή των Ιωαννίνων και της Νοτίου Αλβανίας, ενώ έχει ενεργή δράση στα μουσικά δεδομένα των συγκεκριμένων περιοχών από τα δεκαπέντε του χρόνια.

Η **Τζωρτζίνα Μερεντίτη** γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι αριστούχος Διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Σπούδασε Μουσικολογία στο ίδιο τμήμα, στην κατεύθυνση Ιστορικής και Συστηματικής Μουσικολογίας (Bachelor – Integrated Master). Είναι επίσης διπλωματούχος Πιάνου, Αρμονίας, Αντίστιξης και Φούγκας, ενώ συνεχίζει τις σπουδές της στη μονωδία και το φλάουτο. Έχει λάβει μέρος σε πολυάριθμα μουσικολογικά συνέδρια από το 2021 μέχρι σήμερα και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν κατά κύριο λόγο την Έντεχνη Ελληνική Μουσική δημιουργία και την όπερα του 19ου αιώνα. Είναι πάρεδρος μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας από το 2024. Είναι Υπεύθυνη Οργάνωσης Παραγωγής

και πιανίστα στη Φιλαρμόνια Ορχήστρα Αθηνών από το 2016, καθηγήτρια πιάνου και θεωρητικών στο Εράτειο Ωδείο, ενώ είχε διατελέσει μαέστρος χορωδίας στο Μαιάνδριο Ωδείο. Έχει συμμετάσχει ως φλαουτίστα σε ορχήστρες πνευστών και κρουστών, καθώς και σε νεανικές ορχήστρες, όπως η El Sistema Youth Orchestra. Είναι μέλος της Μικτής Χορωδίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ από το 2011, έχοντας λάβει μέρος σε συναυλίες και παραστάσεις όπερας στην Ελλάδα, την Κύπρο και το εξωτερικό. Από το Σεπτέμβριο του 2024 εργάζεται ως εκπαιδευτικός μουσικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.

Η **Ελένη Μπαϊλή** γεννήθηκε στην Πρέβεζα το 1989. Από μικρή ηλικία ξεκίνησε σπουδές στην κλασική ευρωπαϊκή μουσική. Είναι απόφοιτος του Μουσικού Τμήματος της Ανωτάτης Πατριαρχικής Ακαδημίας Ηρακλείου Κρήτης, με ειδίκευση στη Βυζαντινή Μουσική. Επίσης, είναι διπλωματούχος της Βυζαντινής μουσικής του Πειραϊκού Συνδέσμου. Έχει παρακολουθήσει μαθήματα νέι με τους Omer Erdogdular, Χάρη Λαμπράκη και Αχιλλέα Τίγκα. Από το 2011 έως σήμερα έχει συμμετάσχει σε διάφορες ορχήστρες παραδοσιακής μουσικής και σε πολλά λαϊκά σχήματα, πραγματοποιώντας συναυλίες στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Από το 2021 διδάσκει νέι και έχει αναλάβει τη διεύθυνση της παραδοσιακής ορχήστρας του Κέντρου Ελληνικής Μουσικής Φοίβου Ανωγειανάκη. Είναι κάτοχος του ΠΜΣ: «Εθνομουσικολογία και Πολιτισμική Ανθρωπολογία, Εκτέλεση και Ερμηνεία της Παραδοσιακής Μουσικής» με ειδίκευση στο νέι, και υποψήφια διδάκτωρ στον τομέα της Εθνομουσικολογίας του τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ. Από το 2025 συνεργάζεται με το Ωδείο Φίλιππος Νάκας με αντικείμενο τη διδασκαλία νέι.

Αλεξάνδρα Μπαλάντινα: Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Εθνομουσικολογίας στο ΤΜΣ, Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Έχω διδάξει επίσης στο ΤΜΣ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο. Στο εξωτερικό δίδαξα ως λέκτορας και διηύθυνα το Μεταπτυχιακό Εθνομουσικολογίας στο Irish World Academy of Music and Dance (University of Limerick). Το διδακτορικό και το μεταπτυχιακό μου στην Εθνομουσικολογία τα έλαβα από το Goldsmiths College, University of London, υπό την επίβλεψη του καθηγητή John Baily. Είμαι συγγραφέας του βιβλίου *Εθνογραφική Έρευνα στην Εθνομουσικολογία* <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/13733?&locale=el>. Έχω πραγματοποιήσει εθνογραφική έρευνα στο Ιράν, στη Βόρεια Μακεδονία, και στην Ελλάδα, με εστίαση στη μουσική λογοκρισία, τη μουσική και το Ισλάμ, την επιτέλεση ως μέθοδο έρευνας, την ενσώματη εθνομουσικολογία και την πολιτισμική οργανολογία. Μουσικά είδη με τα οποία έχω ασχοληθεί: τροπικές μουσικές της Μέσης Ανατολής, ελληνική λαϊκή μουσική, βαλκανικό hip-hop και ιρλανδική παράδοση. Παίζω κρουστά (tombak, bendir, daf) και συμμετέχω σε διαπολιτισμικά μουσικά σχήματα, ανάμεσά τους η Διαπολιτισμική *Ορχήστρα* της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Μιλώ ελληνικά, αγγλικά, ρωσικά, περσικά, σλαβομακεδόνικα και σερβο-κροάτικα.

Ο **Τριαντάφυλλος Μποσαντζής** είναι Διδάκτορας του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών ΑΠΘ και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στις Θεατρικές Σπουδές με κατεύθυνση στην Παραστασιολογία/Δραματολογία. Έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις με αντικείμενο την πρόσληψη του αρχαίου δράματος σε εγχώρια και διεθνή συνέδρια ενώ έχει δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Συμμετείχε ως ερευνητής στο ερευνητικό πρόγραμμα «Έρευνα κοινού παραστάσεων αρχαίου δράματος» του Τμήματος Θεάτρου ΑΠΘ. Στο παρελθόν

υπήρξε σκηνοθέτης της ομάδας Svoradon Theatre που ίδρυσε ο ίδιος, και η οποία έλαβε μέρος με παραστάσεις της σε εγχώρια και διεθνή φεστιβάλ. Κατέχει Integrated Master από το Τμήμα Κινηματογράφου ΑΠΘ, Πτυχίο Εφαρμοσμένης Πληροφορικής από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας και Πτυχίο Εμπορίας και Διαφήμισης από το Αλεξάνδρειο ΤΕΙ Θεσσαλονίκης. Επί του παρόντος διατελεί προπτυχιακός φοιτητής του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ.

Ο Δρ. **Γιάννης Μυγδάνης** δραστηριοποιείται ως μουσικοπαιδαγωγός, συνθέτης, ερευνητής και σχεδιαστής ψηφιακών εκπαιδευτικών μουσικών λογισμικών. Είναι εντεταλμένος διδάσκων στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με ειδίκευση στις αναδυόμενες τεχνολογίες στη μουσική εκπαίδευση, και παράλληλα διδάσκει στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Μουσική Εκπαίδευση σε Τυπικά και Άτυπα Περιβάλλοντα» του ίδιου τμήματος. Εργάζεται επίσης ως εκπαιδευτικός μουσικής στο Δημοτικό Σχολείο του Pierce – The American College of Greece. Σε μεταδιδακτορικό επίπεδο, εστιάζει στη Μουσική Εκπαίδευση 4.0, στις ανθρωποκεντρικές μεταψηφιακές πρακτικές μουσικής διδασκαλίας και μάθησης, καθώς και στην αξιοποίηση αναδυόμενων και εμβυθιστικών τεχνολογιών, τεχνητής νοημοσύνης και STREAM εκπαίδευσης. Διαθέτει τέσσερις μεταπτυχιακούς τίτλους στη Μουσική Παιδαγωγική, στο Advanced Teaching, στην Εκπαιδευτική Ηγεσία, Διοίκηση και Αναδυόμενες Τεχνολογίες, καθώς και στα Πληροφοριακά Συστήματα, ενώ κατέχει διπλώματα Πιάνου, Διεύθυνσης Χορωδίας και Σύνθεσης. Έχει συμμετάσχει σε περισσότερα από 65 διεθνή συνέδρια και έχει δημοσιεύσει αντίστοιχο αριθμό μελετών. Η συνθετική του δραστηριότητα περιλαμβάνει έργα οργανικής, φωνητικής, χορωδιακής και ηλεκτροακουστικής μουσικής. Παράλληλα, έχει αναπτύξει ποικίλα μουσικά εκπαιδευτικά λογισμικά, όπως τα Synth4Kids, DJ Ostomachion, Byzantune, MusApps για τα Μουσικά Σχολεία και C Blues Jam Keys.

Η **Δήμητρα Ι. Μπούτσικου** είναι Υποψήφια Διδάκτωρ Μουσικολογίας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο (Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Τομέας Εθνομουσικολογίας, Μάιος 2026) υπό την επίβλεψη της καθηγήτριας Αλεξάνδρας Μπαλάντινα. Είναι απόφοιτη του ίδιου Τμήματος (2025) και πτυχιούχος Κλασικής Κιθάρας από το Ωδείο Κερκύρας (2017). Η διπλωματική της εργασίας, με τίτλο «Άσπρη κατάσπρη βαμβακιά»: Εθνογραφώντας στο Ηπειρώτικο πολυφωνικό σχήμα «Ήνορο» (2025), εντάσσεται στο πεδίο της εθνογραφικής και μουσικολογικής μελέτης του ηπειρώτικου πολυφωνικού τραγουδιού. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην εθνομουσικολογία και στην εθνογραφική προσέγγιση της μουσικής πράξης. Διαθέτει πολυετή διδακτική εμπειρία στη μουσική εκπαίδευση, έχοντας διδάξει κλασική κιθάρα στο Πρότυπο Ωδείο Ηγουμενίτσας (2017–2025), στη Μουσική Σχολή Κ. Λεοντάρη στα Ιωάννινα (2019–2024), καθώς και στο Μουσικό Γυμνάσιο-Λύκειο Πρέβεζας (2025). Παράλληλα, έχει εργαστεί ως μουσικοπαιδαγωγός στο ΚΔΑΠ «Ο Τεμπέλης Δράκος» στα Ιωάννινα. Έχει ολοκληρώσει το 9μηνο πρόγραμμα «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του Πανεπιστημίου Πατρών (2026), κατέχει πιστοποίηση ECDL, γνωρίζει Αγγλικά (FCE) και είναι εξοικειωμένη με ψηφιακά μουσικά εργαλεία (Audacity, Musescore).

Νίκα-Σαμψών Εύη: Ομότιμη Καθηγήτρια του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Σπούδασε Μουσικολογία, Θεατρολογία με έμφαση στη δραματουργία της Όπερας του 19ου αιώνα και Νεότερη Γερμανική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου (Ludwig-Maximilians-Universität München: Magister Artium και

Dr. phil.). Δίδαξε μαθήματα Ιστορικής Μουσικολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και Δραματουργίας της Όπερας στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών. Έχει συνεργαστεί με την Εθνική Λυρική Σκηνή, την Εκδοτική Αθηνών, το Γ' Πρόγραμμα της Ε.Ρ.Α. Από τον Σεπτέμβριο του 1991-2007 είχε τακτική συνεργασία με τον Τομέα Εκδόσεων του Μεγάρου Μουσικής Αθηνών. Συμμετείχε σε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια και ημερίδες ως εισηγήτρια και ως μέλος σε πολυάριθμες οργανωτικές και επιστημονικές επιτροπές συνεδρίων. Συμμετείχε επίσης ως μέλος ή πρόεδρος σε πολλές εκπαιδευτικές, γνωμοδοτικές, διοικητικές και ακαδημαϊκές επιτροπές. Έχει διατελέσει Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. (3 θητείες). Είναι Πρόεδρος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας και μέλος του Συμβουλίου της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας (International Musicological Society – IMS Directorium Member 2022-2027).

Ο Φίλιππος Ντινόπουλος γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 2000. Ξεκίνησε μαθήματα μουσικής στη Μουσική Σχολή Μινόρε, από όπου απέκτησε πτυχίο αρμονίας. Είναι αριστούχος απόφοιτος του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης με πτυχία αντίστιξης και φούγκας, καθώς και με πτυχίο και δίπλωμα πιάνου (τάξη Π. Δημητριάδη), ενώ συνεχίζει τις σπουδές του στη σύνθεση (τάξη Κ. Σιέμπη). Ως πιανίστας δραστηριοποιείται ενεργά, έχοντας πραγματοποιήσει πολυάριθμες εμφανίσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Το 2023 ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι υποψήφιος διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, όπου εκπονεί τη διατριβή του υπό την επίβλεψη του καθηγητή Νίκου Τσούχλου.

Απόστολος Παληός: Γεννημένος στην Καρδίτσα το 1979. Πτυχιούχος Μουσικολογίας του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ, στο οποίο εισήχθη ως πρώτος, και αριστούχος διδάκτορας του ίδιου τμήματος, με διδακτορική διατριβή με θέμα τη ζωή και το έργο του συνθέτη, πιανίστα και παιδαγωγού Λώρη Μαργαρίτη. Διπλωματούχος των Ανωτάτων Μουσικών Ακαδημιών Βερολίνου και Λειψίας με σολιστικό δίπλωμα πιάνου και master με άριστα παμψηφεί και διάκριση. Κάτοχος πτυχίων ανώτερων θεωρητικών. Υπότροφος πολλών Ιδρυμάτων και βραβευθείς πολλών διεθνών διαγωνισμών πιάνου, μουσικής δωματίου και σύνθεσης σε Ελλάδα, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία. Διακρίσεις από την Ακαδημία Αθηνών και την Ένωση Ελλήνων Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής. Ως σολίστ πιάνου εμφανίσεις στις σημαντικότερες αίθουσες συναυλιών του κόσμου, συμπράξεις με πολλές ορχήστρες και ηχογραφήσεις, μεταξύ άλλων και έργων Ελλήνων δημιουργών. Πρώην μέλος του πιανιστικού κουαρτέτου Aurora και του συγκροτήματος σύγχρονης μουσικής Ergon Ensemble. Στο μουσικολογικό πεδίο ανακοινώσεις στα πεδία της ιστορικής μουσικολογίας, της ανάλυσης και της μουσικής ερμηνείας και εκτέλεσης σε μουσικολογικά συνέδρια σε Ελλάδα και εξωτερικό, ημερίδες, άρθρα και δημοσιεύσεις σε μουσικολογικά και μουσικά περιοδικά και λήμμα στην ηλεκτρονική εγκυκλοπαίδεια Grove Music Online. Σήμερα υπηρετεί ως Επίκουρος Καθηγητής Πιανιστικής Εκτέλεσης στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ έχει διδάξει και στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Αποτελεί τακτικό μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας.

Ο Δημήτρης Παπαγεωργίου είναι συνθέτης και Καθηγητής Σύνθεσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ. Είναι επίσης ιδρυτικό μέλος και καλλιτεχνικός συνδιευθυντής του outHEAR New Music Week, ενός διεθνούς συμποσίου και κύκλου masterclasses για τη

σύγχρονη μουσική, με τη συμμετοχή μουσικών του Klangforum Wien. Το έργο του διερευνά τη διάβρωση των ορίων ανάμεσα σε ηχητικές ταυτότητες, παράδοση και πειραματισμό, μνήμη και αμεσότητα. Η μουσική του κινείται σε έναν χώρο διάχυσης, εντροπίας και φθίνουσας παρουσίας, όπου ο ήχος λειτουργεί ως εύθραυστο ίχνος και όχι ως φορέας σταθερού νοήματος. Το μουσικό υλικό εμφανίζεται ως πορώδες, μεταβαλλόμενο και ασταθές, μέσα από επανάληψη, παραμόρφωση και κατακερματισμό.

Η **Πηνελόπη Παπαγιαννοπούλου** γεννήθηκε στον Πειραιά, όπου ολοκλήρωσε τις μουσικές σπουδές ανωτέρων θεωρητικών και πιάνου. Είναι απόφοιτη (2012) του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 2019 ολοκλήρωσε με επιτυχία την διδακτορική της διατριβή στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με επιβλέποντα καθηγητή τον Κ. Τσούγκρα και θεματολογία που αφορά στην ανάλυση των διπλών κοντσέρτων του Νίκου Σκαλκώτα. Από το 2020 έως το 2022 εκπόνησε μεταδιδακτορική έρευνα στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ με υποτροφία από το ΙΚΥ, στο χώρο της μουσικής θεωρίας και ανάλυσης. Από το 2021 διδάσκει ελεύθερα και υποχρεωτικά μαθήματα ως ακαδημαϊκή υπότροφος αρχικά στο ΑΠΘ (2021-23) και κατόπιν στο ΕΚΠΑ (2024 και 2025). Έχει συμμετάσχει σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια (Διατμηματικά Μουσικολογικά Συνέδρια από το 2015, Modus-Modi-Modality [Κύπρος 2017], Skalkottas Today [Αθήνα 2019], Across Borders [Αθήνα 2022], 21st International Conference on Music Analysis and Theory [Salerno 2024]) και άρθρα της έχουν δημοσιευτεί σε τόμους πρακτικών, περιοδικά και στο συλλογικό τόμο το NEMO In memoriam Katy Romanou. Το βιβλίο της με τίτλο «Νίκος Σκαλκώτας. Συνθετικές τεχνικές, τροπικότητα και ελληνικό στοιχείο στη μουσική δωματίου» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Παπαρηγορίου-Νάκας. Τέλος, είναι ενεργή συνθέτης, έχοντας παρουσιάσει έργα σολιστικά, μουσικής δωματίου και μουσική για θέατρο σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.

Γιώργος Παπαδημητρίου, Λυρικός τραγουδιστής (Μπασοβαρύτονος): Απόφοιτος του City University of New York και της Μουσικής Ακαδημίας του Würzburg, έχει πρωταγωνιστήσει σε παραγωγές όπερας και στις 2 μεριές του Ατλαντικού: Delaware Valley Opera (ΗΠΑ), Regina Opera (ΗΠΑ), Opéra National du Rhin (Γαλλία). Από το 2018 συμπράττει τακτικά ως σολίστ με την Εθνική Λυρική Σκηνή - ενδεικτικές παραγωγές: *Η Υπνοβάτις* (Αλέσιο), *Μαντάμα Μπατερφλάι* (Commissario Imperiale), *Η Φόνισσα* (Γιατρός), *τα Παραμύθια του Χόφμαν* (Hermann & Schlemil), *Τραβιάτα* (Dottore Grenvil), *Ιφιγένεια εν Αυλίδι* (Αρκάς), *Ιφιγένεια εν Ταύροις* (Σκύθης), *Η Δύναμη του πεπρωμένου* (Δήμαρχος), *Τουραντότ* (Μανταρίνος), *Τόσκα* (Sciarrone/Carceriere), *Κάρμεν* (Zuniga), κ.α. Έχει μαγνητοσκοπήσει εορταστικές συναυλίες για την κρατική τηλεόραση και δισκογραφήσει έργα Ελλήνων συνθετών για την Ελληνική Ραδιοφωνία. Έχει πλούσια συναυλιακή παρουσία στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και στο Θέατρο Ολύμπια με την ορχήστρα της ΕΡΤ, την ΚΟΑ, και τα μουσικά σύνολα του Δήμου Αθηναίων. Πέραν της καλλιτεχνικής δραστηριότητας, έχει πλούσιο ερευνητικό και ακαδημαϊκό έργο στο Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου εκπονεί τη διδακτορική του διατριβή με θέμα την άρθρωση των ελληνόφωνων λυρικών τραγουδιστών στο ξενόγλωσσο ρεπερτόριο, για το οποίο έχει δημοσιεύσει και παρουσιάσει άρθρα του σε πανευρωπαϊκά συνέδρια. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εντάσσονται επίσης η ακουστική των συναυλιακών χώρων και η αλληλεπίδραση της ακουστικής αίσθησης με την μουσική εκτέλεση του τραγουδιού, ζητήματα που εξετάζει μέσα από την συμμετοχή του στο ερευνητικό

πρόγραμμα CHOROS. Είναι εμπνευστής, δημιουργός και διδάσκων του σεμιναρίου εξειδίκευσης «Τεχνικές Άρθρωσης της Λυρικής Φωνής στο Διεθνές Ρεπερτόριο».

Η **Ρωξάνη Παπαδημητρίου** γεννήθηκε στην Αθήνα. Είναι κάτοχος διπλώματος πιάνου από το Ωδείο Φίλιππος Νάκας και διπλώματος μονωδίας από το Διεθνές Ωδείο Αθήνας. Είναι πτυχιούχος της θεωρητικής κατεύθυνσης του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και κάτοχος Master of Music in Advanced Musical Studies – Opera Studies από το Royal Holloway and Bedford New College, University of London. Είναι διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τίτλο διατριβής «Μαρία Κάλλας, bel canto και αρχαιοελληνικό δράμα», ενώ παράλληλα φοιτά στο Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Ο **Γιώργος Παπουτσής** είναι συνθέτης, μουσικοθεωρητικός και πιανίστας. Σπούδασε σύνθεση: 1) στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών του Γκκρατς με καθηγητές τους G. Kühr και G. F. Haas, 2) στη Μουσική Ακαδημία της Καρλσρούης με τους: W. Rihm και S. Bhagwati (σύνθεση) και με τον U. Michels (μουσική ανάλυση) και 3) στο Πανεπιστήμιο Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών της Βιέννης με καθηγητή τον E. Urbanner (MA/2007 και Postgraduate/2008). Είναι Διδάκτορας Σύνθεσης του Ιονίου Πανεπιστημίου. Πριν τις ακαδημαϊκές σπουδές στη σύνθεση, σπούδασε πιάνο με τη Λ. Βασιλειάδου και ανώτερα θεωρητικά με τον Ά. Μπαλτά. Συμμετείχε ενεργά σε πολλά σεμινάρια πιάνου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, όπως και σε σεμινάρια σύνθεσης με καθηγητές τους Κ. Aho και M. Spahlinger. Έχει διδάξει Σύνθεση στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (2008-2009), σε διάφορα ωδεία Αθήνας και Θεσσαλονίκης, στην Α/θμια και Β/θμια Εκπαίδευση και σε διάφορα σεμινάρια θεωρητικών μαθημάτων. Διετέλεσε διευθυντής του Δημοτικού Ωδείου Πολυγύρου (2011-2014). Είναι συνιδρυτής του Δικτύου Δράσεων "Music Is" και της AMKE "Cle D'Out Ouverte" και μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών. Διδάσκει στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Ο **Κωνσταντίνος Παρισιάδης** είναι Διδάκτωρ Σύνθεσης του Ιονίου Πανεπιστημίου, μουσικολόγος, εκπαιδευτικός και σολίστ. Η διδακτορική του διατριβή, η οποία ολοκληρώθηκε το 2026, επικεντρώθηκε στην ενσωμάτωση της ηλεκτρικής κιθάρας στην έντεχνη μουσική δημιουργία. Το ακαδημαϊκό του υπόβαθρο περιλαμβάνει επίσης Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στη Σύνθεση από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο (2019), πτυχίο Μουσικολογίας από το Ε.Κ.Π.Α. (2017) και πτυχίο Μηχανικών Υλικών από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2006). Επιπλέον, κατέχει διπλώματα Σύνθεσης και Κλασικής Κιθάρας, τίτλο εξειδίκευσης στη σύγχρονη μουσική για κιθάρα από το Conservatoire Strasbourg, καθώς και σπουδές στην τζαζ μουσική. Το συγγραφικό και συνθετικό του έργο έχει δημοσιευθεί από διεθνείς και εγχώριους εκδοτικούς οίκους (Da Vinci Publishing, Hal Leonard, Bergmann Edition, Fagotto Books και Φίλιππος Νάκας). Ως συνθέτης, έχει στο ενεργητικό του περισσότερα από 30 έργα λόγιας μουσικής. Συνθέσεις του έχουν παρουσιαστεί ανά καιρούς σε σημαντικούς χώρους και θεσμούς, έχει κυκλοφορήσει ένα μουσικό album με προσωπικές του συνθέσεις λόγιας μουσικής, ενώ ως σολίστ έχει δώσει πολυάριθμα ρεσιτάλ εντός και εκτός Ελλάδος.

Ο Γεώργιος Πατρώνας είναι ερμηνευτής Ψαλτικής, μουσικοπαιδαγωγός και ερευνητής. Διδάσκει στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας ως αναπληρωτής καθηγητής. Πραγματοποίησε προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές στην Ανώτατη Ακαδημία Μουσικής και Χορευτικής Τέχνης Πλόβντιβ – Φιλιππούπολη Βουλγαρίας. Το 2014 ολοκλήρωσε το διδακτορικό του με θέμα «Παιδαγωγική-διδακτική βυζαντινής μουσικής» στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και το 2021 ολοκλήρωσε μεταδιδακτορική έρευνα στο ίδιο Τμήμα, με θέμα «Τα Κεκραγάρια του Ιακώβου Πρωτοψάλτου, Ερμηνεία και Εκτέλεση· Διδακτική προσέγγιση». Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εμπίπτουν, μεταξύ άλλων, θέματα Μουσικοπαιδαγωγικής και χρήσης ΤΝ σε συνάφεια με την Ψαλτική Τέχνη. Αναφέρονται χαρακτηριστικά το σύστημα εκμάθησης της Ψαλτικής “Patronas Hand Method” και το πρότζεκτ «Αναγνώριση και άμεσος χαρακτηρισμός πολιτιστικών τεκμηρίων για την εκπαίδευση και την προβολή της Βυζαντινής Μουσικής με χρήση τεχνητής νοημοσύνης», Ακρωνύμιο: «Υμνωδός» (2020). Είναι Πρωτοψάλτης του Ιερού Ναού Αγίου Θεράποντος Κ. Τούμπας, μέλος του Εργαστηρίου ποιητικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, χοράρχης του Βυζαντινού Χορού «Ευδρομούντες» και του Γυναικείου βυζαντινού χορού «Ευνεάνιδες», καθώς και της Ορχήστρας Κοσμικής Ελληνικής Μουσικής. Παρουσιάζει πλούσιο καλλιτεχνικό έργο με πλήθος παραστάσεων στην Ελλάδα και το Εξωτερικό. Το 2021 παρουσιάστηκε στο EPTFLIX ντοκιμαντέρ αφιέρωμα στο έργο του «Σύγχρονη παραδοσιακή μουσική: Ύμνοι στην Παναγία – Γεώργιος Πατρώνας». Περισσότερα στοιχεία και δείγματα του έργου του βρίσκονται σε: <https://patronas.pro/>

Ο Μενέλαος Πειστικός (γεννημένος στη Θεσσαλονίκη στις 22 Αυγούστου του 1995) είναι συνθέτης, πιανίστας, συγγραφέας και υποψήφιος Διδάκτωρ Μουσικής Σύνθεσης στο Faculty of Music του University of Toronto του Καναδά, όπου φοιτά με πλήρη υποτροφία από το Ίδρυμα The Hellenic Initiative. Είναι επίσης κάτοχος πτυχίου Master of Music Performance in Composition από το ίδιο πανεπιστήμιο, με την πλήρη υποτροφία University of Toronto Fellowship και Nikos Evdemon Graduate Scholarship. Είναι κάτοχος πτυχίων μουσικής των Ανώτερων Θεωρητικών [Αντίστιξη, Φούγκα], Διπλώματος Σύνθεσης και του πτυχίου στο Πιάνο από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, καθώς επίσης και του Bachelor Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ως συνθέτης, το 2019 κέρδισε το 3ο Βραβείο και το 1ο Βραβείο Κοινού στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Σύνθεσης για κουαρτέτο εγχόρδων «7th Molinari String Quartet Composition Competition», ενώ το 2018 κέρδισε το 2ο Βραβείο στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Σύνθεσης για σόλο πιάνο «4th Opus Dissonus Composition Competition». Η μουσική του έχει ερμηνευτεί από διακεκριμένους ερμηνευτές και σύνολα, όπως η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, το Molinari String Quartet, η Φανή Καραγιάννη, το σχήμα κρουστών Kong Duo, το UofT Percussion Ensemble κ.α. σε χώρους όπως το Columbia University, το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης, το Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης κ.ά.

Ο Σπυρίδων Πλούμης είναι υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας υπό την επίβλεψη του Καθηγητή π. Νεκταρίου Πάρη. Τυγχάνει πτυχιούχος και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου της ειδίκευσης Βυζαντινής Μουσικής του ίδιου τμήματος, πτυχιούχος Εφαρμοσμένης Πληροφορικής και κάτοχος μεταπτυχιακού

τίτλου του τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας του Α.Π.Θ. Διετέλεσε επ' αναλογία μαθητής του Χαριλάου Ταλιαδώρου, μελετώντας παράλληλα και με δασκάλους όπως ο Δημοσθένης Παϊκόπουλος, ο Εμμανουήλ Δασκαλάκης και ο Αστέριος Δεβρελής. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στη φιλοσοφία και την πρακτική της εκτέλεσης και της ερμηνευτικής της ψαλτικής και τις όψεις των τυπικών διατάξεων. Παράλληλα, δραστηριοποιείται ως δεξιός ψάλτης στον Ι.Ν. Αγίου Φανουρίου και Τιμίου Προδρόμου Θεσσαλονίκης, και καθηγητής σε ωδεία της Θεσσαλονίκης. Έχει ψάλλει προσκεκλημένος σε ακολουθίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό και έχει διακριθεί με πανελλήνια βραβεία. Έχει δημοσιεύσει σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια, ενώ έχει εκδοθεί μονογραφία του με θέμα το τυπικό.

Η **Κωνσταντίνα Πολυχρονοπούλου** είναι συνθέτρια, πιανίστα και ερευνήτρια με ειδίκευση στη σχέση μουσικής και χορού. Αποφοίτησε με άριστα και έπαινο από το Hellenic American University στον τομέα της Θεωρίας και Σύνθεσης της Μουσικής με καθηγητή τον Θ. Αντωνίου, και κατέχει μεταπτυχιακό τίτλο στη Μουσική Παιδαγωγική από το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Πραγματοποίησε σπουδές πιάνου στο Malmö Academy of Music στη Σουηδία. Διδάσκει πιάνο και θεωρητικά στο Ωδείο Φίλιππος Νάκας και είναι συνεργαζόμενο διδακτικό προσωπικό του Hellenic American University. Από το 2013 έως το 2022 δίδαξε μουσική θεωρία και ιστορία της μουσικής σε επαγγελματικές σχολές χορού, διερευνώντας παιδαγωγικές πρακτικές που συνδέουν τη μουσική αντίληψη με την κίνηση και τη σωματική εμπειρία. Το 2022 εκδόθηκε το βιβλίο της *Μουσική και Σώμα*, εγχειρίδιο μουσικής για σπουδαστές και επαγγελματίες του χορού (εκδ. Νάσος). Έχει συνθέσει μουσική για χορογραφίες από καταξιωμένους χορογράφους, ενώ έργα της έχουν παρουσιαστεί σε διεθνή φεστιβάλ και έχουν ερμηνευθεί από γνωστά μουσικά σύνολα. Είναι υποψήφια διδάκτωρ στο καλλιτεχνικό-ακαδημαϊκό διδακτορικό πρόγραμμα του Anton Bruckner University (Αυστρία), όπου η έρευνά της εστιάζει στις μουσικοχορογραφικές διαδικασίες και τη συν-δημιουργία μεταξύ συνθετών, χορογράφων και χορευτών.

Ο **Σόλων Ραπτάκης** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1991. Το 2012 έλαβε δίπλωμα πιάνου από το Αττικό Ωδείο με καθηγητή τον Διονύση Μαλλούχο, με βαθμό «Άριστα», πρώτο βραβείο και ειδική διάκριση. Επιπλέον, έχει βραβευθεί σε πανελλήνιους μουσικούς διαγωνισμούς (Β΄ βραβείο στον Πρώτο Αραφήνιο Διαγωνισμό, Α΄ βραβείο στον Πρώτο Πανελλήνιο Διαγωνισμό της UNESCO). Παράλληλα, ολοκλήρωσε σπουδές ανώτερων θεωρητικών, λαμβάνοντας πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης και Φυγής. Παρακολούθησε τον μεταδιπλωματικό κύκλο σπουδών «Μουσική χωρίς σύνορα» στην ειδικότητα "πιάνο". Έχει συμμετάσχει ενεργά σε master classes των Daniel Blumenthal, Dmitry Bashkirov, Ευάγγελου Σαραφιανού, Lilia Boyadjieva και Nicholas Zumbro. Το 2014 αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενώ το 2021 υποστήριξε με επιτυχία την διδακτορική του διατριβή (επιβλέπων καθηγητής: Ιωάννης Φούλιας) στο ίδιο τμήμα. Ως διδάσκων στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, έχει αναλάβει τη διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων μουσικής ανάλυσης και ερμηνείας. Είναι μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, στην ερευνητική ομάδα «Μουσική Θεωρία και Ανάλυση». Επιστημονικά του άρθρα και μεταφράσεις έχουν δημοσιευτεί σε μουσικολογικά περιοδικά έντυπα, ενώ επιπλέον έχει συμμετάσχει και σε μουσικολογικά συνέδρια. Έχει παρουσιάσει ατομικά ρεσιτάλ σε αθηναϊκές αίθουσες και έχει ακόμη εμφανισθεί σε μουσικά φεστιβάλ, μουσικοθεατρικές παραστάσεις, παρουσιάσεις μουσικολογικών

συγγραμμάτων, αλλά και στις εκδηλώσεις του Τμήματος Μουσικών Σπουδών («Μουσικός Μάης»). Είναι καλλιτεχνικός διευθυντής και καθηγητής πιάνου και θεωρητικών στην Μουσική Σχολή Αθηνών.

Η **Άννα-Μαρία Ρεντζεπέρη-Τσώνου** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσ/νίκης και έλαβε πτυχίο πρώτου και δεύτερου κύκλου (integrated master) με άριστα. Επίσης, σπούδασε στο Τμήμα Χημείας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και έλαβε το πτυχίο της. Με υποτροφία του προγράμματος ERASMUS φοίτησε για ένα διάστημα ως φοιτήτρια στο Τμήμα Μουσικολογίας του Παν/μίου Ludwig-Maximilian του Μονάχου. Είναι διδάκτωρ (PhD) του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. στον κλάδο της ιστορικής μουσικολογίας. Επίσης σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο Θεσ/νίκης ανώτερα θεωρητικά (πτυχίο Αρμονίας) και κλασικό τραγούδι (δίπλωμα με άριστα παμψηφεί). Έλαβε μέρος σε διάφορα σεμινάρια τραγουδιού. Εμφανίστηκε πολλές φορές ως σολίστ και ως διευθύντρια χορωδιών και πραγματοποίησε ηχογραφήσεις για το Ελληνικό Ραδιόφωνο και την Τηλεόραση. Έχει πλούσια εκπαιδευτική και μουσικολογική δραστηριότητα. Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα συγκαταλέγονται οι Εθνικές Σχολές Μουσικής της Ευρώπης, η Νεοελληνική Μουσική, η όπερα και γενικότερα η φωνητική μουσική. Έχει ποικίλες δημοσιεύσεις σε διεθνή και ελληνικά μουσικολογικά περιοδικά καθώς και πρακτικά συνεδρίων. Επίσης έχει συγγράψει μουσικολογικές αναλύσεις για προγράμματα συναυλιών του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης και του Δήμου Θεσσαλονίκης. Σήμερα είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Παν/μίου Μακεδονίας. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.) και της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας.

Ο **Ονούρ Σεντούρκ / Onur Senturk** είναι εθνομουσικολόγος, μουσικός, μεταδιδακτορικός ερευνητής και εντεταλμένος διδάσκων στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Είναι διδάκτορας του Κέντρου Ανωτάτων Μουσικών Σπουδών (MIAM) του Τεχνικού Πανεπιστημίου Κωνσταντινούπολης, με διατριβή που εξετάζει την ποντιακή λύρα στην Τραπεζούντα και τη Θεσσαλονίκη. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην εθνομουσικολογία του Πόντου και της Μαύρης Θάλασσας, στη μελέτη των μουσικών οργάνων, στις αρχειακές έρευνες και στις σχέσεις μουσικής, μνήμης και ταυτότητας. Παράλληλα με την ακαδημαϊκή του δραστηριότητα, διδάσκει ποντιακή λύρα και μουσικά σύνολα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και έχει παρουσιάσει το έργο του σε διεθνή συνέδρια και καλλιτεχνικές διοργανώσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ως ενεργός μουσικός, ερμηνεύει ποντιακή λύρα, τουλούμ, παντούρι και σάζι, συμμετέχοντας σε σημαντικά μουσικά σχήματα και διεθνή φεστιβάλ.

Η **Μαριάννα Σιδερή** είναι Διδάκτωρ Ιστορικής Μουσικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών με έμφαση στο ιταλικό μουσικό θέατρο και την εξέλιξη των επιμέρους ειδών. Είναι πτυχιούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ (Integrated Master) και κάτοχος Master of Music στην Ιστορική Μουσικολογία του University of Leeds (UK). Έχει συμμετάσχει σε επιστημονικά συνέδρια και συμπόσια στην Ελλάδα. Κείμενά της έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους μουσικολογικού και εκπαιδευτικού περιεχομένου. Έχει αυτοδύναμη ακαδημαϊκή διδασκαλία σε μαθήματα ιστορίας της όπερας, του μουσικού θεάτρου και της θεατρολογίας στα τμήματα Μουσικών Σπουδών του

Πανεπιστημίου Αθηνών, Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Έχει συνεργαστεί με το τμήμα Δραματολογίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής, παρέχοντας κείμενα στα προγράμματα παραστάσεων και δίνοντας διαλέξεις στο φουαγιέ πριν την παράσταση. Έχει, επίσης συνεργαστεί με τη Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη “Λίλιαν Βουδούρη” στο πλαίσιο εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Εργάζεται ως μόνιμη εκπαιδευτικός με διδακτικό αντικείμενο Θεωρητικά Ευρωπαϊκής Μουσικής στο Μουσικό Σχολείο Αθηνών. Είναι τακτικό μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας.

Η **Αναστασία Σιώψη** είναι Καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, με ειδικότητα «Αισθητική της Μουσικής». Επίσης, διδάσκει την «Ιστορία των Τεχνών στην Ευρώπη», σπουδές στον «Ευρωπαϊκό Πολιτισμό», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Είναι ιδρυτικό στέλεχος του Ελληνικού Μουσικολογικού Συλλόγου (έτος ίδρυσης 2011) και συντονίστρια της ομάδας του Συλλόγου για τη «Φιλοσοφία και Αισθητική της Μουσικής». Έχει συγγράψει τις μονογραφίες με τίτλους (1) *Τρία Δοκίμια για τον Μανώλη Καλομοίρη* (Αθήνα: Ελληνικές Μουσικολογικές Εκδόσεις 4, Μουσικός Εκδοτικός Οίκος Παπαρηγορίου-Νάκας, 2003), (2) *Η Μουσική στην Ευρώπη του Δέκατου Ένατου Αιώνα*, (Αθήνα: Εκδόσεις Γιώργος Δαρδανός (Gutenberg), 2005), (3) *Η νεοελληνική πολιτισμική φυσιογνωμία μέσα από το ρόλο της μουσικής σε αναβιώσεις του αρχαίου δράματος (Μουσικές διαδρομές ως αντανakλάσεις της αρχαίας στη νεότερη Ελλάδα)* (Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg, 2012), (4) *200 χρόνια από τη γέννηση του Ρίχαρντ Βάγκνερ (1813-1883): Δοκίμια για την αισθητική του έργου του*, (Αθήνα: Ελληνικές Μουσικολογικές Εκδόσεις 16, Μουσικός Εκδοτικός Οίκος Παπαρηγορίου-Νάκας, 2013) και (5) *Με επίκεντρο το συναίσθημα: πολιτισμικές αναγνώσεις της μουσικής, της ζωγραφικής και της όπερας*, (Κάλλιπος+, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2023) <http://dx.doi.org/10.57713/kallipos-374>. Είναι Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών, Σχολής Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών Ιονίου Πανεπιστημίου (2020-2028).

Η **Αγγελική Σκανδάλη** γεννήθηκε στην Αθήνα και είναι απόγονος οικογενείας οπλαρχηγών της Κρήτης, παρασημοφορημένης από τον πρίγκηπα Γεώργιο. Διδάχθηκε πιάνο, μονωδία, ωδική και αρμονία στο Ελληνικό Ωδείο, αντίστιξη και φούγκα στο Μουσικό Κολλέγιο της Θεσσαλονίκης. Κατέχει πτυχίο ενοργάνωσης μπάντας από το Ελληνικό Ωδείο και έχει παρακολουθήσει σεμιναριακά μαθήματα διεύθυνσης ορχήστρας στο Ελληνικό Ωδείο και το Ωδείο Αθηνών. Αριστούχος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές ανάλυσης όπερας στο University of Leeds του Ην. Βασιλείου με τον παγκοσμίως φήμης μουσικολόγο Julian G. Rushton. Διδάκτωρ Μουσικολογίας του Ε.Κ.Π.Αθηνών με την Ολυμπία Φράγκου-Ψυχοπαίδη και την Irmard Lerch-Καλαβρυτινού. Είναι συγγραφέας του δίτομου έργου για την ιστορία της όπερας στην Ελλάδα. Ως επιστημονική συνεργάτις του ομοτίμου καθηγητή Δημητρίου Θέμελη (2008-2017) έχει δημοσιεύσει μουσικολογικά άρθρα σχετικά με την καλλιέργεια της όπερας στην Ελλάδα κατά τον 19ο και 20ό αιώνα. Τελευταίως συνθέτει μουσική δωματίου σε μοντέρνο ατονικό στυλ Τα έργα αυτά παίζονται σε ιδιωτικές συναυλίες. Μέλος της Royal Music Association (2011-) και της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας (2011-2014). Μέλος της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας (2015-).

Η **Ανδριάνα Σουλελέ** είναι μουσικολόγος, ερευνήτρια στο εργαστήριο μουσικολογίας (IreMus) του Πανεπιστημίου της Σορβόνης, στο Κέντρο διεπιστημονικών ερευνών (CRIHAM) του Πανεπιστημίου του Poitiers, καθηγήτρια ιστορίας και ανάλυσης της μουσικής του 20ού αιώνα στο Καθολικό Πανεπιστήμιο της Angers (UCO), καθώς και καθηγήτρια μουσικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στο Παρίσι. Μετά την εκπόνηση της διδακτορικής της διατριβής στο Πανεπιστήμιο της Σορβόνης *summa cum laude*, πραγματοποίησε δύο μεταδιδακτορικές έρευνες στο CRIHAM με θέμα την γαλλική όπερα στον 20ό αιώνα και την παρουσία του Αλέξανδρου Μαρκέα στην Péniche Opéra. Υπό την αιγίδα της EME, ιδρύει το 2015, και συντονίζει έκτοτε, την ερευνητική ομάδα RelMus/FG, της οποίας οι εργασίες αφορούν στις μουσικές σχέσεις μεταξύ της Ελλάδας και της Γαλλίας στον 20ό και 21ο αιώνα. Η ερευνητική της δραστηριότητα εστιάζει στην σύγχρονη σκηνική μουσική και στην όπερα, καθώς και στις ελληνογαλλικές μουσικές σχέσεις με έμφαση στο πολύπλευρο έργο του Αλέξανδρου Μαρκέα. Πέρα από τις πολυάριθμες συμμετοχές σε διεθνή συνέδρια και δημοσιεύσεις άρθρων σε μουσικολογικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους, επιμελήθηκε μαζί με την Λορέντα Ράμου τον συλλογικό τόμο *Culture grecque et création musicale en France à l'aube du XXIe siècle*, 1980-2010, ο οποίος εκδόθηκε τον Δεκέμβριο του 2024 από τις ψηφιακές εκδόσεις του IReMus.

Η **Ευαγγελία Σπυράκου** είναι μουσικολόγος και πιανίστρια, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη) με γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία της Βυζαντινής Μουσικής». Είναι απόφοιτη του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και κάτοχος διδακτορικού διπλώματος στην Ιστορική Μουσικολογία από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι συγγραφέας δύο μονογραφιών: *Οι χοροί των ψαλτών κατά τη βυζαντινή παράδοση* (Ίδρυμα Βυζαντινής Μουσικολογίας, 2008) και *The Byzantine Chorós: On the Historically Informed Performance of the Psaltic Art* (Editura UNMB, 2023).

Ο **Ιάκωβος Σταϊνχάουερ** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής και Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ). Γεννημένος στην Αθήνα, πραγματοποίησε τις ανώτατες σπουδές του στο Πανεπιστήμιο *Johann Wolfgang Goethe* της Φρανκφούρτης, από όπου έλαβε το πτυχίο *Magister Artium* (1999) στη Μουσικολογία και την Ιστορία της Τέχνης. Κατά την περίοδο 2000–2003, υπήρξε υπότροφος του διεπιστημονικού ερευνητικού μεταπτυχιακού κολλεγίου «*Zeiterfahrung und ästhetische Wahrnehmung*», ενώ το 2005 αναγορεύτηκε διδάκτωρ (Dr. phil.) του Πανεπιστημίου *Johann Wolfgang Goethe*, με τη διατριβή του να πραγματεύεται τον μουσικό χώρο στο έργο του Edgard Varèse. Διαθέτει πλούσια διδακτική εμπειρία τόσο στη Γερμανία, όπου εργάστηκε ως επιστημονικός συνεργάτης στο Πανεπιστήμιο της Φρανκφούρτης (2008–2012), όσο και στην Ελλάδα, έχοντας διδάξει και στο Πανεπιστήμιο Κρήτης (Θέση «Μιχελή»). Το ερευνητικό και συγγραφικό του έργο εστιάζει στη θεωρία της μουσικής του 20ού και 21ου αιώνα, τη φιλοσοφική αισθητική και τις σχέσεις της μουσικής με τις εικαστικές τέχνες, τον κινηματογράφο.

Ο **Raphael Staubli** γεννήθηκε κοντά στη Ζυρίχη της Ελβετίας. Σπούδασε βιολί, πιάνο και θεωρία της κλασικής μουσικής (αρμονία, αντίστιξη, ιστορία). Την περίοδο 1984-1988 σπούδασε σύνθεση και θεωρία με τον Helmut Lachenmann στη Musikhochschule της

Στουτγάρδης. Την περίοδο 1988-1992 εργάστηκε ως Καθηγητής της Θεωρίας της Κλασικής Μουσικής στο Hochschule der Künste της Ζυρίχης. Από το 1992 έχει διδάξει (Professor) στο ίδιο αντικείμενο στο Hochschule Luzern-Musik τα μαθήματα: «Θεωρία της Αρμονίας», «Θεωρία της Αντίστιξης», «Ειδικά Θέματα Ιστορίας της Μουσικής» και «Σύνθεση σε Διάφορα Στυλ». Ο Raphael Staubli δραστηριοποιείται ως συνθέτης και ως πιανίστας, έχει δε δημοσιεύσει άρθρα σχετικά με θέματα μουσικολογικού ενδιαφέροντος. Τον Ιούλιο του 2025 συνταξιοδοτήθηκε.

Η **Νεκταρία Στούκα** είναι εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και υποψήφια διδάκτωρ στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην Ιστορική Έρευνα, τη Διδακτική της Ιστορίας και τις Νέες Τεχνολογίες από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Από το 2009 υπηρετεί στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενώ από το 2025 συνεργάζεται με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής ως επιμορφώτρια. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη διδακτική της ιστορίας, την πολιτιστική κληρονομιά και την εκπαιδευτική αξιοποίηση της τοπικής ιστορίας. Στο πλαίσιο αυτό έχει συμμετάσχει σε ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα με αντικείμενο τη μνήμη, τον πολιτισμό και τον φιλελληνισμό, όπως τα προγράμματα «Το Ολοκαύτωμα του Κορμμένου», «Mare Nostrum – Αμβρακικός Κόλπος και Κόλπος Καλλονής», «Τόποι Αυτοθυσίας» και «Φιλελληνισμός στα χρόνια της Επανάστασης – Φιλελληνισμός τότε και τώρα». Μέρος των δράσεων αυτών παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ενώ στο πλαίσιο διεθνών συνεργασιών συμμετείχε και στο πρόγραμμα «Τόποι Αυτοθυσίας» σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Βαρσοβίας.

Ο **Θεόφιλος Σωτηριάδης** είναι απόφοιτος του τμήματος Ψυχολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, διδάκτορας του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Επίκουρος Καθηγητής στο ίδιο Τμήμα με γνωστικό αντικείμενο: «Οργανική Μουσική Εκτέλεση - Σαξόφωνο» και παράλληλα, καθηγητής σαξοφώνου στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης από το 2003. Εξειδικεύτηκε στη σύγχρονη μουσική τόσο στην Γαλλία όσο και στην Αμερική (μεταπτυχιακές σπουδές). Η ανάπτυξη και διάδοση του ελληνικού σαξοφώνου αποτελεί κεντρικό άξονα της καλλιτεχνικής και παιδαγωγικής του δράσης μέσω εκτενών ηχογραφήσεων, επίσημων συμμετοχών σε διεθνή φεστιβάλ σύγχρονης μουσικής, καλλιτεχνικής δράσης και επιστημονικής έρευνας. Διακεκριμένοι Έλληνες συνθέτες έχουν αφιερώσει έργα τους προς τιμή του, τα οποία ο ίδιος παρουσίασε σε πρώτες εκτελέσεις. Στη δισκογραφική του δραστηριότητα συγκαταλέγονται τρία προσωπικά ψηφιακά ηχογραφήματα και επτά συμμετοχές. Είναι δημιουργός του Μακεδονικού Κουαρτέτου Σαξοφώνων και του κουαρτέτου Όσμουσις, του ντουέτου SaccX (σαξόφωνο-ακορντεόν), της Ορχήστρας Σαξοφώνων Saxarácas, της Ελληνικής Βιβλιοθήκης Σαξοφώνου και ιδρυτικό μέλος-παραγωγός της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας BEARTIVE με σημαντικές δράσεις στον χώρο της εκπαίδευσης και του πολιτισμού. Για περισσότερες πληροφορίες <https://www.theofilossotiriades.com/>

Η **Αρετή Τζίμπουλα** γεννήθηκε στη Βέροια. Σπούδασε στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όπου απέκτησε

ενιαίο πτυχίο πρώτου και δεύτερου κύκλου σπουδών (integrated master). Παράλληλα ολοκλήρωσε σπουδές πιάνου στο Μακεδονικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Ωδείο Κοζάνης, ενώ έλαβε Advanced Certificate on Piano Performance από το Welsh College of Music and Drama στο Cardiff της Μεγάλης Βρετανίας. Είναι διδάκτωρ του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Από το 1993 εργάζεται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση ως εκπαιδευτικός μουσικής, ενώ από το 2023 υπηρετεί ως Διευθύντρια στο 19ο Δημοτικό Σχολείο Ευόσμου. Παράλληλα, έχει αναπτύξει ακαδημαϊκή και ερευνητική δραστηριότητα στον χώρο της ιστορικής μουσικολογίας, με έμφαση στην όπερα, την ιστορία και εξέλιξη του λιμπρέτου, καθώς και στη θεματική ανάλυση έργων της ιταλικής όπερας του 19ου αιώνα. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η μελέτη της δραματουργικής και αισθητικής εξέλιξης του λιμπρέτου στο έργο συνθετών όπως οι Gioachino Rossini, Gaetano Donizetti και Vincenzo Bellini. Παράλληλα ασχολείται με ζητήματα μουσικής εκπαίδευσης, τη διδακτική της μουσικής, τις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις και την αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων στη μαθησιακή διαδικασία. Έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε διεθνή και πανελλήνια μουσικολογικά συνέδρια, καθώς και σε επιστημονικές και εκπαιδευτικές ημερίδες. Έχει δημοσιεύσει μελέτες σε ελληνικά και διεθνή μουσικολογικά περιοδικά, μεταξύ των οποίων τα *International Journal of Music and Performing Arts*, *Musicology* και *Online Journal of Music Sciences*. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν την ιστορία της δυτικοευρωπαϊκής μουσικής, τη μουσική δραματουργία και τη σχέση μουσικής, κειμένου και ιστορικού πλαισίου.

Θανάσης Τρικούπης: Αναπληρωτής Καθηγητής της Σχολής Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Σπούδασε μηχανολογία στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, πιάνο στο Conservatoire Euroréen de Musique de Paris, σύνθεση και διεύθυνση στο Μουσικό Πανεπιστήμιο του Graz και μουσικολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Έχει διδάξει στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δ.Π.Θ., στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Α.Π.Θ. Είναι μέλος της Διεθνούς Μουσικολογικής Εταιρείας, της Γερμανικής και της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας, μέλος του Δ.Σ. του Θρακικού Κέντρου - Εταιρείας Θρακικών Μελετών και Πρόεδρος του Συλλόγου Μουσικών Εκπαιδευτικών Αν. Μακεδονίας - Θράκης. Από το Πανεπιστήμιο Αθηνών εκδόθηκε η μονογραφία του με τίτλο *Western music in Hellenic Communities. Musicians and Institutions* (2015). Η έρευνά του έφερε στο φως το μελόδραμα *Μάρκος Μπότσαρης* (1854) του Κεφαλήνα μουσουργού Νικόλαου Μεταξά Τζανή, το οποίο αποτελεί το παλαιότερο γνωστό ελληνικό μελόδραμα που βασίζεται σε νεοελληνική θεματολογία. Σε συνεργασία με τον Νίκο Μαλιάρα επιμελήθηκε την κριτική έκδοσή του, που πραγματοποιήθηκε το 2023 από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Ο **Τηλέμαχος Γεώργιος Τσιαχρής** κατάγεται από την επαρχία Κόνιτσας του νομού Ιωαννίνων. Σπούδασε κλασική φιλολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και το 2026 αποφοίτησε από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων με ειδίκευση στο νέι. Η ενασχόλησή του με τη μουσική ξεκίνησε στην εφηβεία παίζοντας αρχικά ακορντεόν και κιθάρα και αργότερα λαούτο και ντέφι σε διάφορα μουσικά σχήματα, μελετώντας παραδοσιακή μουσική του ελλαδικού χώρου, σμυρνέικα και ρεμπέτικα. Περιστασιακά έπαιξε ντέφι και ακορντεόν σε εκδηλώσεις στην επαρχία Κόνιτσας, συμμετέχοντας στις κομπανίες Πανοσάκου και Φιλιππίδη. Από το 2017 ασχολείται εντατικά

με το νέι και μελετά τις ανατολικές μουσικές παραδόσεις αλλά και τις λαϊκές παραδόσεις του ελλαδικού χώρου.

Ο **Κώστας Τσούγκρας** (γ. 1966) ξεκίνησε τις μουσικές του σπουδές στο Βόλο (ακορντεόν και θεωρητικά) και τις συνέχισε στη Θεσσαλονίκη (δίπλωμα σύνθεσης στην τάξη του Χρ. Σαμαρά). Είναι απόφοιτος του Τμήματος Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου, στο οποίο και ολοκλήρωσε τη διδακτορική του διατριβή πάνω στην ανάλυση των "44 κομματιών για πιάνο" του Γ. Κωνσταντινίδη. Είναι καθηγητής συστηματικής μουσικολογίας και μουσικής θεωρίας/ανάλυσης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΑΠΘ και καθηγητής θεωρητικών και σύνθεσης στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης. Μουσικολογικές εργασίες του έχουν παρουσιαστεί σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια και έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά περιοδικά (*Musicae Scientiae*, *JNMR*, *Music Perception*, *JIMS*, *RASMB journal*, *Πολυφωνία*, *Μουσικολογία*, κ.ά.) και κεφάλαια συλλογικών τόμων (*Routledge*, *Bärenreiter*, *Springer*, *Grove Music Online*, κ.α.). Έργα του έχουν παρουσιαστεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό από καταξιωμένους μουσικούς ή σύνολα (Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, Νέο Ελληνικό Κουαρτέτο, *dissonART*, *Piandaemonium*, *Norbotten NEO*, κ.α.), έχουν εκδοθεί από την *Panas Music* και έχουν δισκογραφηθεί από την *IRIDA Classical* και την *Phasma Music*. Είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών, την οποία και εκπροσώπησε στις *World Music Days* της *ISCM* το 2012 (Βέλγιο) και το 2019 (Εσθονία).

Ιωάννης Φούλιας: Καθηγητής «Συστηματικής Μουσικολογίας. Θεωρίας της Μουσικής (18ου-19ου αιώνας)» στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (προσωπική ιστοσελίδα: <http://users.uoa.gr/~foulias>). Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1976. Πραγματοποίησε μουσικές σπουδές στο Δημοτικό Ωδείο Καλαμάτας (πτυχία αρμονίας, αντιστίξεως, φούγκας και πιάνου, 1994-1998) και σπούδασε μουσικολογία στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αθηνών (πτυχίο το 1999 και διδακτορικό δίπλωμα το 2005, με διατριβή για τα Αργά μέρη σε μορφές σονάτας στην κλασσική περίοδο). Είναι μέλος της Συντακτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής του περιοδικού *Πολυφωνία*, καθώς και ιδρυτικό μέλος και Γενικός Γραμματέας της Ελληνικής Μουσικολογικής Εταιρείας. Έχει επίσης διατελέσει μέλος της Συντακτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής του περιοδικού *Μουσικολογία*, έχει συμμετάσχει στο διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα *RIPM*, σε επιστημονικές ημερίδες και διεθνή συνέδρια, ενώ παράλληλα έχει δημοσιεύσει δεκάδες πρωτότυπα άρθρα, καθώς και μεταφράσεις βιβλίων (των *R. Wagner*, *K. Φλώρου* και *N. Cook*) αλλά και μικρότερων μελετών. Από τον εκδοτικό οίκο «Παπαγρηγορίου – Νάκας» κυκλοφορούν οι μονογραφίες του *Οι δύο σονάτες για πιάνο του Δημήτρη Μητρόπουλου: Από τον ύστερο ρομαντισμό στην Εθνική Σχολή Μουσικής* (2011) και *Οι συμφωνίες κατά τις οβιδιανές Μεταμορφώσεις του Carl Ditters von Dittersdorf: Συμβολή στην αποκατάσταση ενός έργου-σταθμού στην ιστορία της προγραμματικής μουσικής* (2015), ενώ το εγχειρίδιό του *Στοιχεία μουσικής ανάλυσης: Αρμονικό λεξιλόγιο, γλωσσάριο μουσικών όρων και οδηγίες συγγραφής εργασιών* (2021) έχει συμπεριληφθεί στις Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις «Κάλλιπος» (2022). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εμπίπτουν στα ακόλουθα πεδία: θεωρία των μουσικών μορφών (από τον 18ο έως τον 21ο αιώνα), εξελικτική θεώρηση ειδών και μορφών της ενόργανης μουσικής στο μπαρόκ, τον κλασικισμό και τον ρομαντισμό, μορφολογία και μουσική ανάλυση.

Η **Στέλλα Φούρλα** είναι υποψήφια διδάκτωρ στο Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η διδακτορική της έρευνα επικεντρώνεται στα κουαρτέτα και τα σύνολα σαξοφώνου που περιλαμβάνουν μουσικούς ελληνικής καταγωγής και την εξέλιξή τους στο πέρασμα του χρόνου. Είναι επίσης κάτοχος τριών μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών και πτυχιούχος του ίδιου Τμήματος. Υπηρετεί ως μόνιμη εκπαιδευτικός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και δραστηριοποιείται στον χώρο της μουσικής ερμηνείας και της έρευνας. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στην ιστορία και το ρεπερτόριο του σαξοφώνου, τη μουσική δωμάτιο, τα σύνολα σαξοφώνων και τη σύγχρονη ελληνική μουσική δημιουργία. Έχει πλούσια καλλιτεχνική δραστηριότητα με συμμετοχές με μουσικά σύνολα, δημοτικές φιλαρμονικές και ορχήστρες σαξοφώνων σε συναυλίες και φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό (Σερβία, Ρουμανία, Γερμανία). Τον Μάιο του 2026 έλαβε υποτροφία ερευνητικής κινητικότητας από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ), το British Council και τη Βρετανική Πρεσβεία στην Αθήνα, μέσω της οποίας πραγματοποίησε ερευνητική επίσκεψη στο Πανεπιστήμιο του York (Ηνωμένο Βασίλειο). Τον Ιούλιο του 2023 συμμετείχε στο πρόγραμμα European Studies Summer School του University of Pécs στην Ουγγαρία με πλήρη υποτροφία από την Ουγγρική Κυβέρνηση.

Η **Μαριάνθη Φωτοπούλου** είναι υποψήφια διδάκτορις στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με επιβλέποντα τον αναπληρωτή καθηγητή κ. Χάρδα Κωνσταντίνο. Η διδακτορική της διατριβή, χρηματοδοτήθηκε με υποτροφία το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) και έχει τίτλο *Μεταφέροντας την κλασική μουσική στην οθόνη: (Ανα)δημιουργία και μεταμόρφωση νοήματος στις ζωντανά βιντεοσκοπημένες μουσικές επιτελέσεις της Messa da Requiem (1874) του Giuseppe Verdi*. Έχει επίσης εκπαιδευτεί στη Διεύθυνση Φωτογραφίας Κινηματογράφου μέσω του Τμήματος Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με το Κέντρο Δια Βίου Μάθησης κατά το ακαδημαϊκό έτος 2023–2024, ενώ το 2025 παρακολούθησε workshop βιντεοσκόπησης ζωντανών επιτελέσεων κλασικής μουσικής με τους καλλιτεχνικούς διευθυντές και παραγωγούς του BBC Channel, Jonathan Haswell και Gemma Dixon στο Southampton της Αγγλίας. Έχει παρουσιάσει τις μελέτες της σε διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα, την Ιταλία, την Πολωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Η μελέτη της με τίτλο "Delving into Live Music Performance Video Recordings: The Case of Dies irae of Giuseppe Verdi's Messa da Requiem by Teodor Currentzis", δημοσιεύθηκε σε βιβλίο πρακτικών του συνεδρίου Text, Author, Audience: Forms of Reception from Antiquity to Modernity, το οποίο πραγματοποιήθηκε το 2022 στη Βερόνα. Παράλληλα με την ερευνητική της δραστηριότητα, ασχολείται ενεργά με το χορό, είναι καθηγήτρια βιολιού και έχει δραστηριοποιηθεί σε ποικίλα καλλιτεχνικά πεδία, όπως η διεύθυνση ορχήστρας και το χορωδιακό τραγούδι.

Η Δρ. **Ευαγγελία Χαλδαιάκη** είναι απόφοιτη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν τον ελληνικό, τουρκικό και γενικότερα βαλκανικό λαϊκό και δημοφιλή μουσικό πολιτισμό, από την περίοδο της ύστερης οθωμανικής αυτοκρατορίας μέχρι το σήμερα. Στην έρευνά της χρησιμοποιεί ιστορική, αρχειακή και εθνογραφική έρευνα, εστιάζοντας παράλληλα σε ανθρωπολογικές προσεγγίσεις. Έχει στο ενεργητικό της δημοσιεύσεις άρθρων σε ανάλογη θεματολογία, παρουσιάσεις σε συνέδρια, ομιλίες και έχει λάβει διακρίσεις για το έργο της. Διδάσκει ελληνικό δημοτικό τραγούδι και την

ελληνική λαϊκή μουσική παράδοση εδώ και δώδεκα συναπτά έτη, στα Τμήματα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και σε σεμινάρια ιδιωτικού χαρακτήρα. Παράλληλα έχει εργαστεί ως ερευνήτρια σε επιστημονικά προγράμματα, με πιο πρόσφατη τη συνεργασία της με το Orient-Institut Istanbul για το DFG πρόγραμμα "Corpus Musicae Ottomanicae", με αντικείμενο έρευνας τις μουσικές πηγές Ρωμικών μουσικών.

Ο **Αχιλλεύς Χαλδαιάκης** είναι Καθηγητής Βυζαντινής Μουσικολογίας και Ψαλτικής Τέχνης στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Διδάσκει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο μαθήματα γύρω από τη βυζαντινή μουσική, τόσο στο Τμήμα του όσο και σε άλλα πανεπιστημιακά τμήματα ή εκπαιδευτικούς φορείς της Ελλάδας και του Εξωτερικού. Την προσωπική του θέαση και προσέγγιση αυτού του ιδιαίτερου γνωστικού αντικειμένου διακρίνει η μελέτη, ανάλυση και κατανόηση της θεωρίας, της ιστορίας ή και της αισθητικής της μουσικής μέσα από την πρακτική της έκφραση, καθώς πιστεύει ακράδαντα ότι ο συνδυασμός θεωρίας και πράξης εξασφαλίζει τις καλύτερες προϋποθέσεις ουσιαστικής γνώσης του φαινομένου της μουσικής δημιουργίας. Αυτήν την άποψη καταγράφει στο εκτεταμένο (με πάνω από 200 τίτλους) δημοσιευμένο έργο του, αλλά και τις ίδιες ακαδημαϊκές απόψεις υποστηρίζει σε διάφορα συνέδρια στην Ελλάδα και κυρίως στο Εξωτερικό, ενώ με την παράλληλη καλλιτεχνική δραστηριότητά του προβάλλει αντίστοιχα και την πρακτική εφαρμογή οποιασδήποτε θεωρητικής άποψης. Η συνολική διεθνής δραστηριότητά του, ως διφυούς μουσικού: επιστήμονα ερευνητή και πανεπιστημιακού δασκάλου, αλλά και καλλιτέχνη ερμηνευτή και διευθυντή και υπεύθυνου αντίστοιχων μουσικών σχημάτων, στοχεύει ακριβώς στην πολυπρισματική και σφαιρική και καινοφανή προσέγγιση της Βυζαντινής Μουσικολογίας και της Ψαλτικής Τέχνης.

Ο **Κώστας Χάρδας** είναι αναπληρωτής καθηγητής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του ΕΚΠΑ και πιανίστας. Δίδαξε για είκοσι χρόνια στο ΤΜΣ του ΑΠΘ. Σπούδασε πιάνο και μουσικολογία στην Ελλάδα και στην Αγγλία. Ερευνητικά και εκπαιδευτικά ενδιαφέροντα: μουσική ανάλυση και θεωρία, ελληνική μουσική, μουσική του 19ου αιώνα έως σήμερα, ερευνητική προσέγγιση στη μουσική εκτέλεση, μουσική δωματίου. Κείμενά του έχουν δημοσιευθεί στην Ελλάδα (Μουσείο Μπενάκη, Studio University Press, κ.ά.) και στο εξωτερικό (Oxford University Press, Cambridge Scholar Press, Routledge, Bloomsbury Academic, κ.ά.). Στις δραστηριότητές του περιλαμβάνονται διαλέξεις για τα Τμήματα Ελληνικών Σπουδών των πανεπιστημίων Columbia (το 2014) και Harvard (το 2019). Το βιβλίο του «Για την ελληνική μουσική του εικοστού αιώνα» κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις ανοιχτές πανεπιστημιακές εκδόσεις Κάλλιπος. Είναι συντονιστής της ερευνητικής ομάδας για τη μουσική ερμηνεία και ανάλυση της ΕΜΕ. Ως πιανίστας έχει εμφανιστεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό (Λονδίνο, Νέα Υόρκη, Πράγα, κ.ά.). Είναι μέλος, μεταξύ άλλων, των συνόλων Piandaemonium (12 πιανίστες – 6 πιάνο) και Alter Sonus (κόρνο, τσέλο, πιάνο). Ηχογραφήσεις: "In the Depth of the Looking Glass" (Naxos, 2013) (βραβευμένη από την Ένωση Ελλήνων Κριτικών Μουσικής και Θεάτρου), "The American Album" (Centaur Records, 2016) και «Γιώργος Σισιλιάνος: Επετειακή Ηχογράφιση» (Ιριδα Classical, 2016). Διασκεύασε, σε συνεργασία με τον Νίκο Πουλάκη, το Άξιον Εστί των Μίκη Θεοδωράκη και Οδυσσέα Ελύτη για το Piandaemonium (Α΄ παρουσίαση: Ιούλιος 2025).

Ο **Βασίλης Χατζημακρής** είναι συνθέτης, εκτελεστής και ερευνητής. Το έργο του εστιάζει στην πειραματική σύνθεση, την ανοιχτή και διεπαφική (interfacial) σημειογραφία, καθώς και τη διαμεσικότητα (intermedia). Είναι διδάκτορας Σύνθεσης του Bath Spa University (επιβλέπων: James Saunders) και κάτοχος MA Performance Design and Practice από το Central Saint Martins, University of the Arts London. Είναι Ακαδημαϊκός Υπότροφος στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όπου παράλληλα εκπονεί μεταδιδακτορική έρευνα σχετικά με την κρητική λύρα στο πλαίσιο της avant-garde και πειραματικής μουσικής, με έμφαση στις εκτεταμένες τεχνικές και τις σύγχρονες επιτελεστικές πρακτικές. Συνθέσεις του έχουν παρουσιαστεί διεθνώς από σύνολα όπως τα Apartment House, Plus Minus, KNM Berlin και bdaEXIt, ενώ παρτιτούρες του έχουν εκδοθεί από το Centre for Deep Listening. Είναι επιμελητής της καλλιτεχνικής συλλογικότητας In(s)core.

Η **Αναστασία Χίντζογλου** γεννήθηκε στην Αθήνα το 1987. Είναι σκηνοθέτης, sound designer και θεατρολόγος, με ειδίκευση στο νέο μουσικό θέατρο, και ερευνητικό ενδιαφέρον για τη σκηνική διάσταση της μουσικής εκτέλεσης, τη διαμεσική δραματουργία και τις διακαλλιτεχνικές μορφές σκηνικής σύνθεσης, σε διάλογο με σύγχρονες αισθητικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις. Αποφοίτησε από το Τμήμα Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του ΑΠΘ, όπου ολοκλήρωσε τις σπουδές της στην υποκριτική και στην σκηνοθεσία, εκπονώντας την πτυχιακή της εργασία στη σκηνοθεσία υπό την επίβλεψη του Μιχαήλ Μαρμαρινου. Το 2016 ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές σπουδές της στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Paris VIII. Η μεταπτυχιακή της διπλωματική εργασία, που κινείται μεταξύ των θεατρολογικών σπουδών και της μουσικολογίας, εστίασε στα διαμεσικά έργα του Ιάκωβου Ξενάκη και του Γιάννη Χρήστου. Έργα της έχουν παρουσιαστεί σε ευρωπαϊκές σκηνές και φεστιβάλ, ενώ έχει παρουσιάσει ανακοινώσεις σε συνέδρια μουσικολογίας και θεατρολογίας. Είναι υποψήφια διδάκτορας Θεατρικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου, όπου συνεχίζει την έρευνά της στο σύγχρονο μουσικό θέατρο, διερευνώντας το ως πεδίο συναρμογών, εντάσεων και μετασχηματισμών, μέσα από τη φιλοσοφική σκέψη των Deleuze και Guattari.

* * *

Υπεύθυνη συντονισμού του συνεδρίου

Λορέντα Ράμου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Οργανωτική επιτροπή του συνεδρίου

Αντώνης Βερβέρης, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Δημήτρης Έξαρχος, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Λορέντα Ράμου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Επιστημονική επιτροπή του συνεδρίου

Νίκος Ανδρικός, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

Πέτρος Βούβαρης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Κώστας Καρδάμης, Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Κατερίνα Λεβίδου, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιώργος Σακαλλιέρος, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης